

TUCHTRAAD

JAARVERSLAG TUCHTRAAD

2013

<u>INHOUDSTAFEL</u>	Blz
INLEIDING	4
1. DE SAMENSTELLING VAN DE TUCHTRAAD	6
2. DE VERZOEKEN TOT HEROVERWEGING (VTH)	
2.1 Het aantal verzoeken in 2013	7
2.2 Evolutie van het aantal VTH	7
2.3 Verhouding van het aantal VTH tot het aantal zware straffen	7
2.4 Aard van de zware straffen waartegen een VTH werd ingesteld	8
3. DE ADVIEZEN	
3.1 Aantal uitgesproken adviezen	9
3.2 Analyse van de adviezen	9
3.3 De doorlooptijd	10
3.4 De adviestertermijn	12
3.5 Opvolging van de adviezen door de overheid	12
4. RECHTSPRAAK	
4.1 Adviezen van de Nederlandstalige kamer	13
4.2 Adviezen van de Franstalige kamer	24
5. DE TUCHTSTRAFFEN	
5.1 De tuchtrechtelijke eindbeslissingen in 2013	54
5.2 De in 2013 opgelegde tuchtstraffen	54
5.3 Evolutie van de tuchtstraffen sinds 2001	56
5.4 Tuchtdossiers in en buiten dienstverband	56
5.5 De bestraffingsgraad	57
5.5.1 Algemeen	57
5.5.2 Evolutie van de bestraffingsgraad binnen de lokale politie	58
5.5.3 Evolutie van de bestraffingsgraad binnen de federale politie	59
5.5.4 De bestraffingsgraad binnen het Brussels Hoofdstedelijk gewest	61
5.6 De lichte en zware straffen	61
5.7 De straftoemeting	64
5.8 De meest gesanctioneerde tuchtinbreuken	67
5.9 De alcoholgerelateerde tuchtinbreuken	68
5.10 De tuchtstraffen wegens druggebruik	69
5.11 De tuchtstraffen wegens opzettelijke slagen (geweld)	70
5.12 De tuchtstraffen wegens diefstal	71
6. DE JURISPRUDENTIEGEGEVENS BANK	72
7. DE HELPDESK	73
BESLUIT	74

Bijlage 1: Overzicht van de in 2013 opgelegde tuchtstraffen

Bijlage 2: Overzicht tuchtstraffen binnen de lokale politie tussen 2001 en 2013

Bijlage 3: Overzicht tuchtstraffen binnen de federale politie tussen 2007 en 2013

Bijlage 4: Nomenclatuur van de tuchtstraffen

LIJST MET AFKORTINGEN

AAP	Aspirant-agent van politie
ACP	Aspirant-commissaris van politie
ADV	Adviseur Calog
AIG	Algemene inspectie van de lokale en van de federale politie
AINP	Aspirant-inspecteur
AHINP	Aspirant-hoofdinspecteur
AP	Agent van politie
CG	Commissaris-generaal
CP	Commissaris van politie
CNT	Consulent Calog
D	Duitstalig
DG	Directeur-generaal
F	Franstalig
GTO	Gewone tuchtoverheid
HCP	Hoofdcommissaris
HINP	Hoofdinspecteur
HTO	Hogere tuchtoverheid
INP	Inspecteur
KBTWP	Koninklijk Besluit van 26-11-2001 tot uitvoering van de tuchtwetgeving
N	Nederlandstalig
TWP	Wet van 13-05-1999 houdende het tuchtstatuut van de personeelsleden van de politiediensten
VTH	Verzoek tot heroverweging

INLEIDING

Om dit jaarverslag mogelijk te maken dienden de gegevens van 2013 die ons door de tuchtoverheden worden toegezonden te worden verwerkt. Dat dit jaarverslag in april dient te worden meegedeeld is redelijk. Vroeger zou niet mogelijk zijn.

Zelfs na herinneringen van de tuchtraad om de tuchtoverheden ertoe aan te zetten alsnog hun door artikel 65bis van de wet van 13 mei 1999 houdende het tuchtstatuut van de personeelsleden van de politiediensten, opgelegde verplichting om elke tuchtbeslissing die zij hebben uitgesproken toe te zenden aan de tuchtraad, diende de lijst afgesloten te worden op eind februari, terwijl nog achttien politiezones en negen federale directies niet hadden geantwoord op de door de tuchtraad toegezonden herinnering.

Het is verwonderlijk hoe moeilijk het blijft de nochtans dwingende bepaling van de artikels 65bis TWP en 33 KB TWP te laten naleven. Dat de herinnering nodig is moge blijken uit het feit dat ook dit jaar nog zestig beslissingen werden toegezonden of tien procent van het totaal.

Zoals vorig jaar werd de gegevensbank deskundig beheerd door de HCP E. Tormans, A. Schottey en T. Braun die instonden voor de analyse van de beslissingen en door de administratieve medewerksters Sofie Rovera en Jacqueline Rits, Séverine Debusschere en Mireille Gérard, die de inbreng van de beslissingen verzorgden. Het gebruik van de gegevensbank zowel door de politieambtenaren die met tucht geconfronteerd worden als de tuchtoverheden, nam in de loop van 2013 nog toe. De bevraging gebeurt echter, ondanks het feit dat op iedere vraag binnen de 24 uur wordt geantwoord, nog lang niet systematisch.

Het probleem van de gegevensbank is dat alle tuchtbeslissingen erin verwerkt worden, zo ook een aantal tuchtbeslissingen die, zonder dat de tuchtraad zich uitsprekt over de individuele omstandigheden die tot de beslissing geleid hebben, moeilijk te verantwoorden zijn naar de strafmaat toe. Hierdoor kan een vertekend beeld ontstaan over de norm die dient te worden toegepast op laakbaar gedrag van een welbepaald type.

Het groot aantal tuchtoverheden enerzijds en het beperkt aantal tuchtbeslissingen dat iedere tuchtoverheid dient te vullen anderzijds heeft voor gevolg dat er een grote en moeilijk te verantwoorden verscheidenheid wordt vastgesteld in de wijze waarop tucht wordt toegepast.

Een zelfde statuut kan maar worden uitgewerkt als hetzelfde gedrag ook aanleiding geeft tot een minstens gelijkaardig antwoord van de tuchtoverheden.

In de huidige stand van de wetgeving beschikken de tuchtoverheden buiten de databank over geen enkel hulpmiddel dat hen toelaat hun beslissing te toetsen aan een algemeen geldende norm. De databank geeft echter dikwijls te weinig specifieke informatie, al was het maar omdat een straf dikwijls wordt opgelegd voor verscheidene en herhaalde laakbare handelingen. Hierdoor is het voor de gebruikers soms moeilijk om een algemeen geldende norm voor de feiten die zij moeten beoordelen, af te leiden.

Een deontologische commissie zou zonder afbreuk te doen aan het verbod op toezicht op de tuchtoverheden dat is vastgelegd door artikel 7 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming van de instellingen, de nodige richtlijnen kunnen vastleggen over de gepast op te leggen straf voor een welbepaald type van gedraging. Ook al kan in de huidige stand van de wetgeving een

dergelijke richtlijn niet bindend zijn toch zou zij ertoe kunnen bijdragen om tuchtoverheden vergelijkbaar te laten reageren op eenzelfde type laakbaar gedrag.

In ieder geval is thans door het gebrek aan eenheid in de rechtspraak van de honderden tuchtoverheden een duidelijke lijn in de bestrafing van de tuchtvergrijpen zoek.

Tot slot, zoals dit ook het geval was de vorige jaren, lijkt het gepast van dit verslag gebruik te maken om een woord van dank te richten. Zo in eerste instantie aan de medewerkers van de dienst Veiligheid en Preventie van de FOD Binnenlandse Zaken, die zich bekommert om de budgettaire beslomeringen, die zorgt voor de nodige materiële ondersteuning en waarop nooit tevergeefs beroep gedaan wordt, voor de vlotte samenwerking.

Hetzelfde geldt voor de samenwerking met de Inspecteur-generaal en de leden van de Algemene Inspectie. Het is een herhaald genoegen om zijn adviezen van hoogstaande kwaliteit te mogen lezen. Ook de technische ondersteuning van onze grote buur telkens als de Tuchtraad geconfronteerd wordt met een elektronisch of technisch probleem mag niet vergeten worden.

Dankzij hen konden de personeelsleden van de tuchtraad hun taak voor het jaar 2013 tot een goed einde brengen.

In de loop van het jaar 2013 heeft de tuchtraad technische ondersteuning gegeven aan een project voor een wetsontwerp dat een vernieuwing van de tuchtwet beoogde. Ook al was het verlenen van de technische ondersteuning voor het project tijdverslindend en kon het voorlopig niet positief afgerond worden, toch was de samenwerking met het ATS Binnenlandse Zaken vlot, leerrijk en positief.

C. BUISSERET
Voorzitter Franstalige kamer

K. VAN HERCK
Voorzitter Nederlandstalige kamer

1 DE SAMENSTELLING VAN DE TUCHTRAAD

De kamers van de tuchtraad waren in 2013 als volgt samengesteld:

Nederlandstalige kamer:

	Effectief	Plaatsvervanger
Voorzitter	Karel Van Herck	Bruno De Hous
Bijzitter Operationeel Kader	Eric Tormans	Robert Sas
Bijzitter Calog-kader	Ilona Ruys	Kristien Vanderheiden
Bijzitter Extern	Alexander Lucas (tot 01-04-2013) Tina Verdoodt (vanaf 01-04-2013)	Erik Mewissen
Secretaris	Sofie Rovera	

Franstalige Kamer:

	Effectief	Plaatsvervanger
Voorzitter	Christian Buisseret	Karel Van Herck (tot 02-12-2013) Nathalie Hens (vanaf 02-12-2013)
Bijzitter Operationeel Kader	Alain Schottey	Claude Bottamedi
Bijzitter Calog-kader	Valerie Keuterickx	Delphine Delnooz
Bijzitter Extern	Claude Gillard	Françoise Boucher
Secretaris	Séverine Debusschere	

Duitstalige kamer:

	Effectief	Plaatsvervanger
Voorzitter	Jean-Marie Frères	Gerd Rosewick
Bijzitter Operationeel Kader	André Desenfants	
Bijzitter Calog-kader	Horst Barth	
Bijzitter Extern	Erwin Mreyen	Axel Kittel
Secretaris		

Onthaal en de administratieve ondersteuning:

Mireille Gerard
Jacqueline Rits

Helpdesk:

Thierry Braun

2 DE VERZOeken TOT HEROVERWEGING (VTH)

2.1 Het aantal VTH in 2013

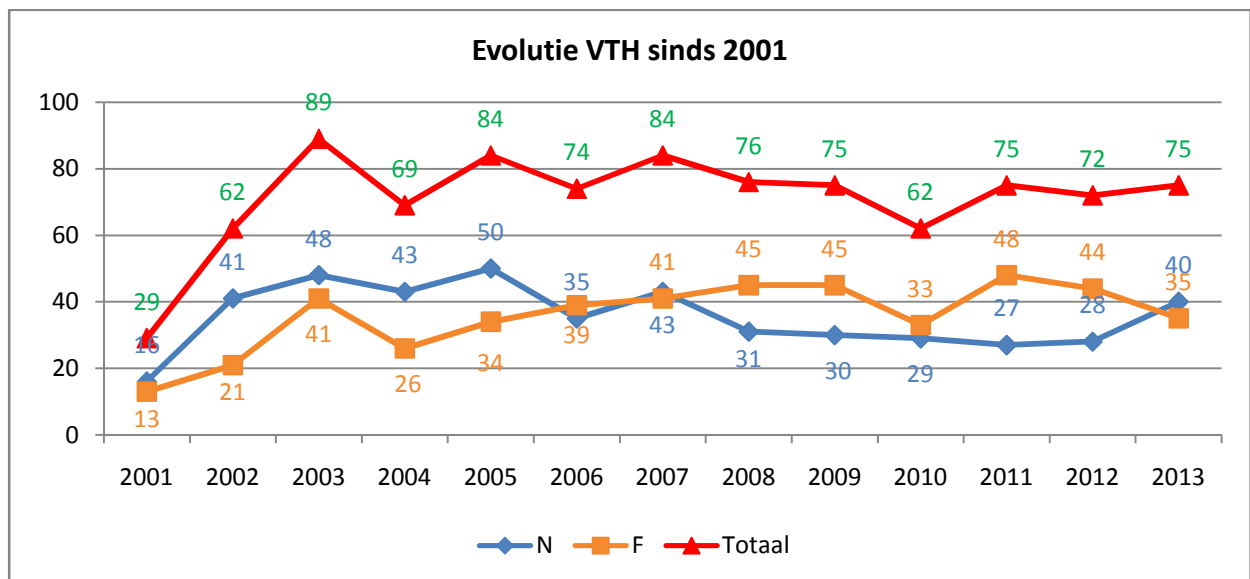
In 2013 werden 75 verzoeken tot heroverweging bij de tuchtraad ingediend met name 40 Nederlandstalige en 35 Franstalige. Verdeeld naar taalrol en politiedienst (federaal / lokaal) geeft dit de volgende cijfers:

VTH	Federaal	Lokaal	Totaal
Nederlandstalig	15	25	40
Franstalig	7	28	35
Duitstalig	0	0	0
Totaal	22	53	75

2.2 Evolutie van het aantal VTH

In vergelijking met de voorgaande jaren is het aantal Nederlandstalige heroverwegingen fors gestegen. (van 28 naar 40)

Aan Franstalige kant wordt de dalende trend van het voorgaande jaar versterkt en daalde het aantal heroverwegingen van 44 in 2012 naar 35 in 2013.

2.3 Verhouding van het aantal VTH tot het aantal zware straffen

In 2013 werden er door de tuchtoverheden in totaal **219** zware tuchtstraffen betekend. Gelet op de 75 ingediende overwegingen houdt dit in dat gemiddeld in **34 procent** van de opgelegde zware tuchtstraffen een heroverweging werd ingediend, wat twee procent minder is dan 2012.

Per taalrol en politiedienst geeft dit voor 2013 volgende percentages:

- Lokale politie N: 40%
- Lokale politie F: 28%
- Federale politie N: 40%
- Federale politie F: 33%

2.4 Tegen welke zware straffen werd een VTH ingesteld?

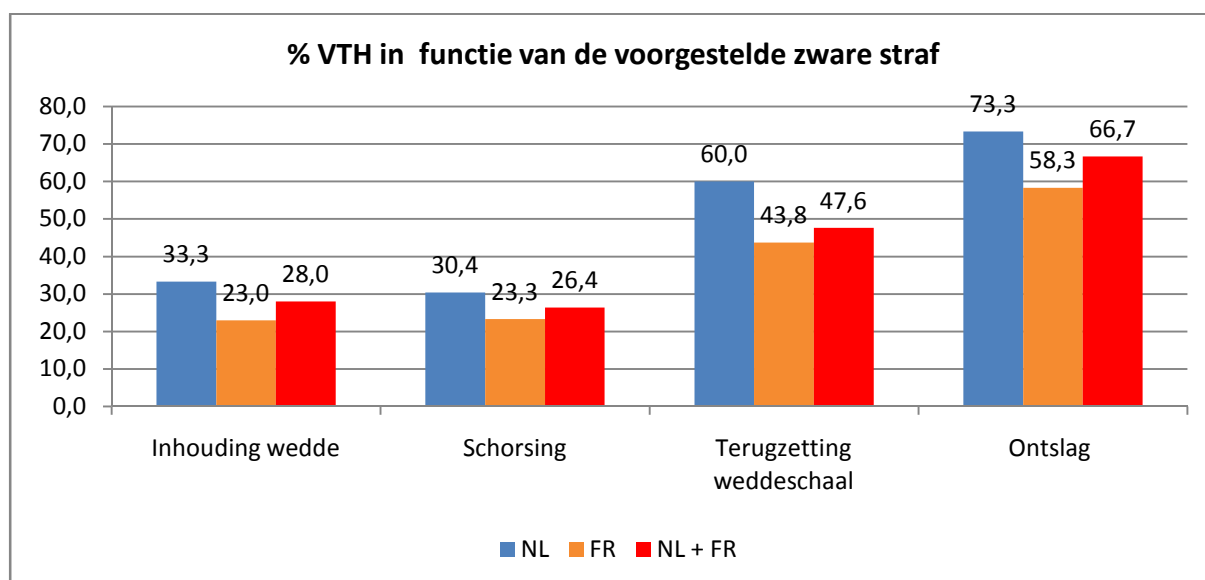
Wanneer we, wat de in 2013 opgelegde zware tuchtstraffen betreft, de voorstellen tot zware

tuchtstraf in relatie plaatsen tot het al dan niet indienen van een verzoek tot heroverweging, geeft dit de volgende cijfers.

Aard zware straf	Aantal voorstellen tot zware straf			Aantal heroverwegingen		
	Totaal	N	F	Totaal	N	F
Inhouding van de brutowedde	118	57	61	33	19	14
Schorsing bij tuchtmaatregel	53	23	30	14	7	7
Terugzetting weddenschaal	21	5	16	10	3	7
Ontslag van ambtswege	27	15	12	18	11	7
Afzetting	0	0	0	0	0	0
Totaal	219	100	119	75	40	35

Zoals in de voorgaande jaren wordt vooral een heroverweging ingesteld tegen de zwaarste straffen (ontslag van ambtswege en terugzetting in de weddeschaal) (zie onderstaande grafiek). Opmerkelijk voor 2013 is de vaststelling dat het aantal overwegingen ingediend tegen een ontslag van ambtswege gedaald is van 78 % in 2012 naar 66,7 % in 2013. Blijkbaar waren in een aantal gevallen de ten laste gelegde feiten zo ernstig dat een heroverweging niet realistisch was en dat de kans op een verhoging van de strafmaat naar een afzetting niet uit te sluiten was.

3 DE ADVIEZEN

3.1 Aantal uitgesproken adviezen

In 2013 werden er door de tuchtraad **81** adviezen uitgebracht waarvan vier tussenadviezen. Deze adviezen werden verdeeld als volgt:

	Eindadvies	Tussenadvies	Totaal
Nederlandstalig	39	3	42
Franstalig	38	1	39
Duitstalig	0	0	0
Totaal	76	4	81

Er werden in totaal 169 hoorzittingen georganiseerd waarvan 114 door de Nederlandstalige kamer en 55 door de Franstalige kamer.

3.2 Analyse van de adviezen

Verdeeld per taalrol hebben de in 2013 uitgebrachte eindadviezen geleid tot het volgende resultaat:

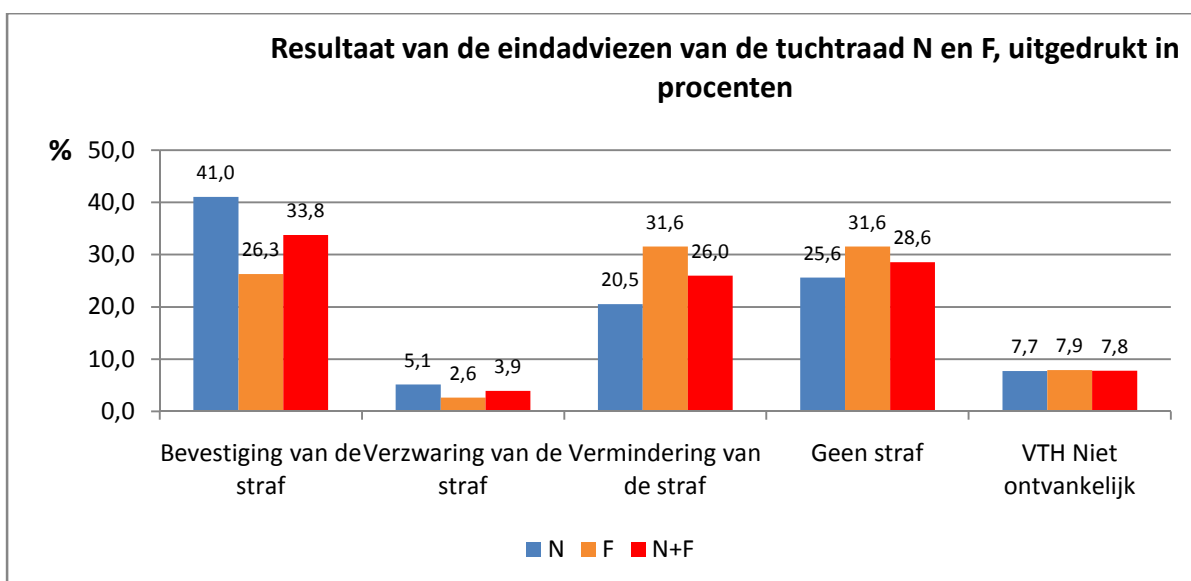
Nederlandstalige kamer:

Bevestiging van de voorgestelde straf	16	41,5 %
Verzwaring van de voorgestelde straf	2	5,1 %
Vermindering van de voorgestelde straf	8	20,5 %
Geen straf wegens procedurefout	5	12,8 %
Geen straf wegens feiten niet bewezen	1	2,6 %
Geen straf wegens verval van tuchtvordering	4	10,3 %
Verzoek tot heroverweging onontvankelijk	3	7,7 %

Franstalige kamer:

Bevestiging van de voorgestelde straf	10	26,3%
Verzwaring van de voorgestelde straf	1	2,6%
Vermindering van de voorgestelde straf	12	31,5%
Geen straf wegens procedurefout	2	5,3%
Geen straf wegens feiten niet bewezen	2	5,3%
Geen straf wegens verval van tuchtvordering	7	18,5%
Verzoek tot heroverweging onontvankelijk	3	7,9%
Ten laste gelegd feit is geen tuchtvergrijp	1	2,6%

In grafiekvorm geven deze cijfers het volgende beeld:

Zoals in de voorgaande jaren blijft het aantal adviezen waarbij de tuchtraad van oordeel was dat de voorgestelde tuchtstraf diende te worden verzwaard zeer beperkt met name twee aan Nederlandstalige kant en één enkel aan Franstalige zijde. In **34 procent** van de dossiers werd geadviseerd om de voorgestelde tuchtstraf te bevestigen en in **26 procent** van de gevallen deze te verminderen.

In 29 procent van de dossiers was de tuchtraad van oordeel dat geen tuchtstraf kon worden opgelegd. In het merendeel van de gevallen is de reden hiervoor toe te schrijven aan het verval van de tuchtvoordering, omwille van het feit dat de tuchtvoordering niet heeft opgestart binnen de zes maanden na kennisname van de feiten ofwel bepaalde wettelijk voorziene vervaltermijnen niet heeft geëerbiedigd. Door de Nederlandstalige kamer werd in vier dossiers geadviseerd om geen tuchtstraf op te leggen wegens het miskennen van de taalwetgeving door een aantal Brusselse zones. Hier stelde zich het probleem dat enerzijds het tuchtdossier niet in de Franse taal ter beschikking was van het politiecollege en anderzijds dat er tijdens de hoorzitting van het politiecollege geen tolk aanwezig was om te zorgen voor de nodige vertalingen.

3.3 De doorlooptermijn van de VTH

Onder doorlooptermijn wordt de termijn bedoeld tussen de ontvangst van het verzoek tot heroverweging en het afleveren van het eindadvies door de tuchtraad.

Deze termijn is uiteraard afhankelijk van een groot aantal factoren zoals de complexiteit van het dossier, de vragen om uitstel van de verdediging, noodzakelijk bijkomend onderzoek dat soms zeer complex kan zijn zoals bijvoorbeeld op psychiatrisch vlak, de tijdelijke niet-beschikbaarheid van de verzoeker, het in rekening brengen van procedures tot arbeidsongeschiktheid, enz.

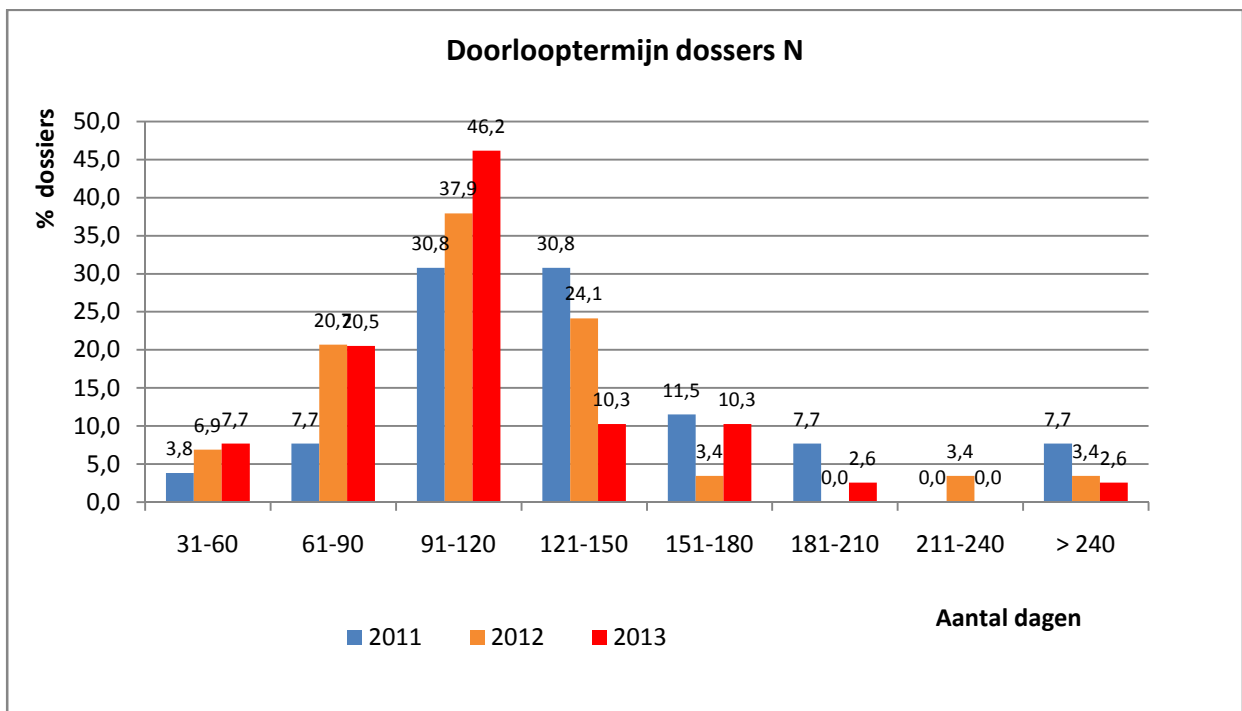
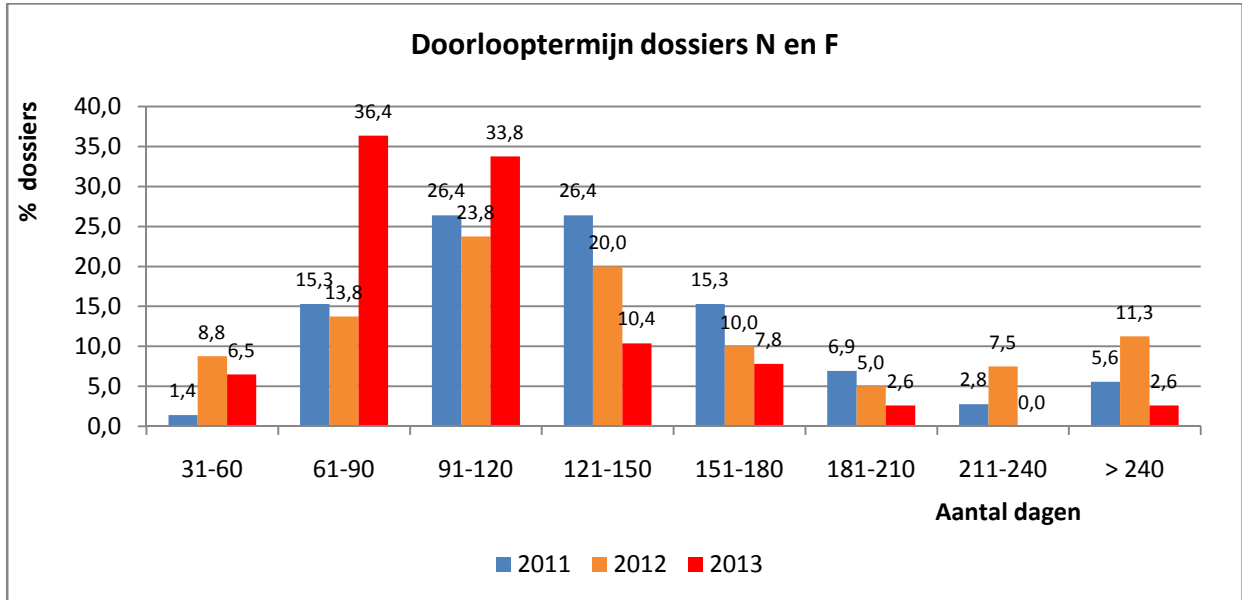
Bij de evaluatie van deze adviestermijn mag ook niet uit het oog worden verloren dat de tuchtwet in haar art 45 een aantal dwingende termijnen oplegt waardoor in de praktijk de verschijning van de verzoeker voor de tuchtraad niet binnen de eerste 45 dagen kan geschieden.

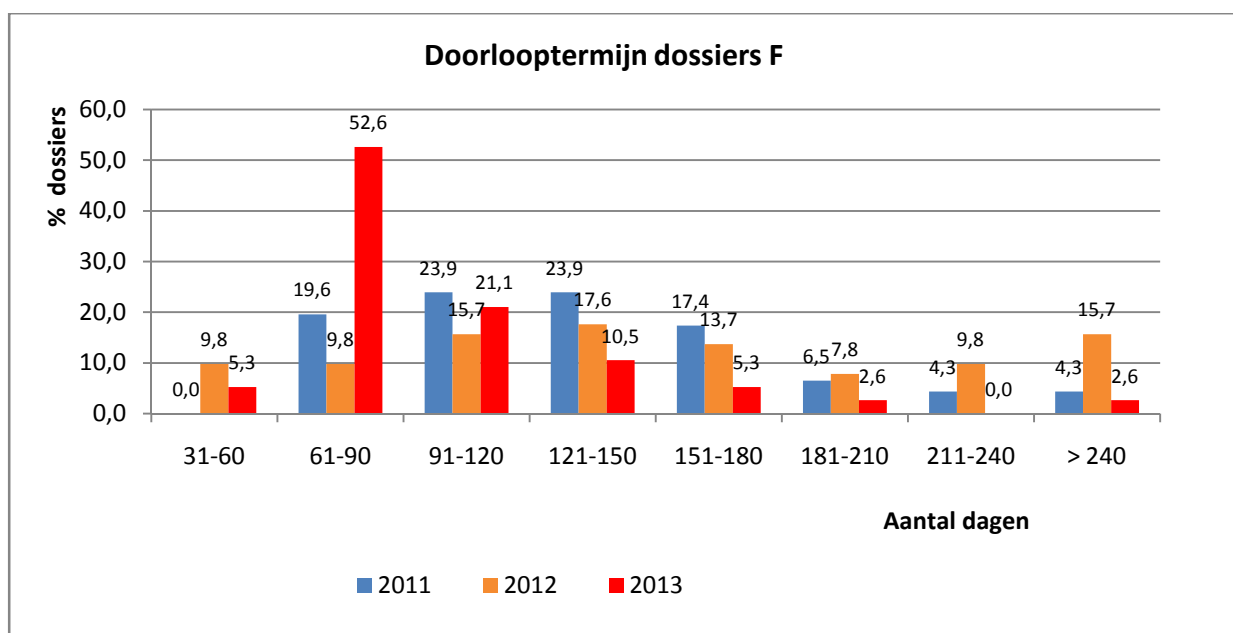
Onderstaande grafieken geven per taalrol een algemeen beeld van de doorlooptijd van de dossiers waarbij een vergelijking wordt gemaakt tussen 2011, 2012 en 2013.

Binnen de Nederlandstalige kamer wordt 28 procent van de adviezen verleend binnen de drie maanden, 75 procent binnen de vier maanden en bijna 85 procent binnen de vijf maanden. In vergelijking met de voorgaande jaren werd de doorlooptermijn in 2013 merkbaar ingekort.

Binnen de Franstalige kamer is, na een korte inlooptijd voor de nieuwe voorzitter in 2012, de

doorlooptijd in 2013 spectaculair gedaald. Zo wordt nu 58 procent van de adviezen verleend binnen de drie maanden, 79 procent binnen de vier maanden en bijna 90 procent binnen de vijf maanden.

3.4 De adviestermin

Onder adviestermin wordt de termijn bedoeld tussen het sluiten van de debatten op de laatste zitting en het afleveren van het advies door de tuchtraad.

Volgens art 53 van de tuchtwet wordt het advies van de tuchtraad binnen de 30 dagen na het sluiten van de debatten ter kennis gebracht aan het betrokken personeelslid.

Hoewel het hier om een termijn van orde gaat, stelt de tuchtraad alles in het werk om deze termijn maximaal na te leven. Voor de Franstalige kamer werd in 2013 de termijn van 30 dagen in elk dossier nageleefd. Voor de Nederlandstalige kamer was er één lichte overschrijding van deze termijn (33 dagen), in een dossier waar de hogere tuchtverheid uiteindelijk besliste om af te zien van verdere tuchtvervolging.

3.5 Opvolging van de adviezen door de overheid

Wat de 39 Nederlandstalige eindadviezen betreft, heeft de tuchtverheid in 11 gevallen (28%) het advies van de tuchtraad niet gevolgd. In vijf gevallen werd een zwaardere tuchtstraf en in één geval een lichtere straf opgelegd dan deze voorgesteld door de tuchtraad. In de vijf overgebleven gevallen werd een straf opgelegd hoewel de tuchtraad had geadviseerd om af te zien van verdere vervolging.

Wat de 38 Franstalige eindadviezen betreft werd slechts in vier gevallen (10%) het eindadvies van de tuchtraad niet gevolgd. In één dossier werd een lagere straf opgelegd dan voorgesteld door de tuchtraad. In de drie andere dossiers werd het advies om af te zien van verdere tuchtvervolging niet gevolgd en werd toch een zware tuchtstraf opgelegd.

Vooraf in de dossiers waar de tuchtraad adviseerde om geen straf op te leggen wegens procedurefouten en de tuchtverheid toch een zware straf oplegde, lopen de tuchtverheden een groot risico te worden teruggefloten door de Raad van State, wat trouwens regelmatig gebeurt. Deze houding dient, gelet op de kostprijs, naar het oordeel van de tuchtraad ernstig overwogen te worden.

4 RECHTSPRAAK - UITTREKSELS

4.1 Adviezen van de Nederlandstalige kamer

Art 29 TWP

Enkel in geval van overmacht kan een verhoor van het betrokken personeelslid worden uitgesteld. Gelet op de korte termijn om het verhoor te organiseren, moet zowel het personeelslid als diens verdediger de nodige maatregelen nemen om beschikbaar te zijn of in zijn vervanging te voorzien.

VTH/013-030

De tuchtraad volgt de Inspecteur-generaal wanneer deze stelt dat de stringente termijnen binnen dewelke de tuchtoverheid kennis dient te geven van haar voorstel tot zware tuchtstraf om te ontsnappen aan het onweerlegbaar vermoeden dat zij afziet van elke verdere vervolging, haar niet toelaten om in te gaan op een vraag tot uitstel van de hoorzitting.

De raadsman van de verdediging was als specialist, zoals de tuchtoverheid op de hoogte van deze vervaltermijn en diende zich, bij het organiseren van de verdediging, hieraan aan te passen. De datum van de hoorzitting wordt bepaald in functie van het uiterst korte tijdsbestek waarover de tuchtoverheid beschikt om kennis te geven aan het personeelslid van een voorstel tot zware tuchtstraf. Een vraag tot uitstel zou maar kunnen verantwoord worden door een geval van overmacht dat ipso facto de termijn waarover de tuchtoverheid beschikt om te beslissen zou verlengen zo zij beslist op de vraag in te gaan. De vakantie van de verdediger van verzoeker kan bezwaarlijk als een geval van overmacht worden beschouwd. De verdediger diende te weten dat de tuchtoverheid ingevolge de strikte termijnen die de TWP haar oplegt, de hoorzitting noodzakelijk diende te houden tussen maandag 08 juli en woensdag 17 juli, wilde de overheid nog in de mogelijkheid zijn om tijdig het advies te vragen van de procureur des Konings. Indien de verdediger van verzoeker desondanks tijdens deze periode vakantie wenste te nemen, had hij in een vervanging dienen te voorzien of er verzoeker van dienen te verwittigen dat hij zelf diende te verschijnen op de hoorzitting omdat hij hem ingevolge zijn vakantie niet kon vertegenwoordigen of bijstaan. De verdediging kan de gevolgen van haar falen om te verschijnen op de hoorzitting niet afwentelen op de tuchtoverheid.

Art 32 TWP

In het inleidende verslag dienen enkel de ten laste gelegde feiten te worden vermeld die het voorwerp uitmaken van de tuchtvervolging. Niet bewezen feiten of feiten die nog verder dienen te worden onderzocht, worden beter niet vermeld om een vermoeden van subjectieve partijdigheid te vermijden.

VTH/013-029

Het vermelden van drie feiten in het inleidend verslag en in het voorstel tot zware tuchtstraf waarbij dan zowel in het inleidend verslag als in het voorstel tot zware tuchtstraf voor feit 2 wordt vermeld dat met deze feiten geen rekening zal worden gehouden en voor het feit 3 dat dit niet verder wordt onderzocht en dat er geen rekening mee zal worden gehouden, bevreemdt.

Waarom iets vermelden als er toch geen rekening mee zal worden gehouden of beter nog als het zelfs niet zal worden onderzocht?

Of dit merkwaardig en zeker niet aanbevelingswaardig streven naar volledigheid in deze zaak toelaat daaruit af te leiden dat de tuchtoverheid zich daardoor een vermoeden van vooringenomenheid op zich heeft geladen treedt de tuchtraad niet bij. Het is minstens even geloofwaardig dat de tuchtoverheid aan verzoeker een volledig overzicht wenste te geven van de toestand. Zowel in het inleidend verslag als in het voorstel tot zware tuchtstraf geeft de tuchtoverheid nadat zij de desbetreffende feiten vermeld had duidelijk aan dat zij geen rekening zou houden met de feiten opgenomen onder complex van feiten 2 en 3.

Dit neemt niet weg dat de tuchtoverheid, om iedere dubbelzinnigheid te vermijden er goed aan doet om zich in de toekomst te beperken tot het vermelden van de ten laste gelegde feiten die het voorwerp uitmaken van de tuchtvervolging.

Art 32 TWP

Het ontbreken van een inleidend verslag opgesteld door de gewone tuchtoverheid bij de adiëring van de hogere tuchtoverheid tast de regelmatigheid van de tuchtvervolging niet aan.

VTH/013-005

Volgens de tuchtraad geeft verzoeker een verkeerde lezing van de artikelen 32 en 38 TWP en miskent zijn uitleg de volheid van bevoegdheid van de hogere tuchtoverheid.

Het verzenden van een inleidend verslag waarin artikel 32, vierde lid TWP voorziet als de gewone tuchtoverheid zich van de zaak ontlast omdat zij oordeelt dat de feiten in aanmerking komen voor een zware tuchtstraf, heeft niet tot gevolg dat hierdoor de tuchtvervolging wordt ingeleid.

Door dit stuk deelt de gewone tuchtoverheid de feiten mee aan de hogere tuchtoverheid, die daardoor beschikt over de volledige bevoegdheid. Dit stuk, of het nu adiëringnota of inleidend verslag wordt genoemd door de gewone tuchtoverheid, is een intern stuk dat zelfs niet aan verzoeker dient te worden meegedeeld op het ogenblik dat het werd opgesteld. Het is niet noodzakelijk voor de geldigheid van de

tuchtvervolgning die slechts wordt ingeleid op het ogenblik dat verzoeker kennis neemt van het inleidend verslag opgesteld door de hogere tuchtoverheid. Het ontbreken van een inleidend verslag of een adieringsnota opgesteld door de gewone tuchtoverheid, die zich ontlast van de zaak in handen van de hogere tuchtoverheid, kan onmogelijk de regelmatigheid van de procedure ingeleid door de hogere tuchtoverheid tot gevolg hebben. Oordelen dat dit gebrek wel deze rechtsgevolgen zou kunnen hebben, komt erop neer voor te houden dat de hogere tuchtoverheid niet beschikt over de volheid van bevoegdheid omdat haar bevoegdheid afhangt van het opstellen door de gewone tuchtoverheid van een inleidend verslag. De tekst van artikel 38 TWP laat dergelijke uitlegging niet toe. Evenmin trouwens als de structuur van de politie die hiërarchisch is gestructureerd en de geest van de tuchtwet die aan de hogere tuchtoverheden de volheid van bevoegdheid heeft toegekend.

Tevergeefs stelt verzoeker dat zijn rechten van verdediging geschonden zijn omdat hij geen verweer kan laten gelden tegen de motieven van een inleidend verslag opgesteld door de gewone tuchtoverheid. Van zodra de gewone tuchtoverheid oordeelt dat de feiten aanleiding kunnen geven tot een zware tuchtstraf verliest zij haar bevoegdheid. Ieder verweer dat verzoeker kon laten gelden tegen een aan hem meegedeeld inleidend verslag opgesteld door de gewone tuchtoverheid diende noodzakelijk gericht te worden tot de hogere tuchtoverheid die, zodra de gewone tuchtoverheid heeft geoordeeld dat de feiten aanleiding kunnen geven tot een zware tuchtstraf, de enige bevoegde tuchtoverheid is. Ieder verweer gevoerd voor de gewone tuchtoverheid nadat deze de hogere tuchtoverheid heeft geadieerd is zinloos. Dit standpunt wordt bevestigd door de vaste rechtspraak van de R.V.S (zie ondermeer de arresten nr. 213.838 van 14.06.2011, 202.183 van 22.03.2010, 217.411 van 13.01.2012).

Art 38bis TWP

Het niet opgeven van de exact becijferde inhouding van de wedde in het inleidend verslag schendt de rechten van verdediging niet.

VTH/013-016

Volgens de tuchtraad maakte de wetgever het de overheid niet gemakkelijk door te bepalen dat zij reeds in het inleidend verslag dient op te geven welke straf zij overweegt. Als zij dit doet loopt zij de kans om van vooringenomenheid te worden beschuldigd zoals veel verweerders in verschillende tuchtprocedures opwerpen.

Anderzijds moet het personeelslid zich niet alleen over de feiten, de kwalificatie, de schuld, het bewijs maar ook over de voorgenomen sanctie kunnen verdedigen. Of dit inhoudt dat daarom deze sanctie nauwkeurig dient te worden bepaald in de inleidende akte is zeer de vraag. In strafprocedures, waar wordt gewerkt met minimum- en maximumstraffen voorzien door de wetgever voor iedere welbepaalde inbreuk, is dit niet het geval. In tuchtzaken liggen de zaken anders omdat geen

duidelijke sanctie of minimum of maximum is voorzien voor een welbepaald vergrijp.

Naar het oordeel van de tuchtraad wordt de verdediging niet in haar mogelijkheid om zich te verdedigen op de straf beknot door een tuchtoverheid die in het inleidend verslag het minimum en het maximum opgeeft van de maatregel die zij wenst op te leggen wanneer dit minimum en dit maximum in het inleidend verslag binnen de grenzen van de redelijkheid wordt bepaald. Door zo te handelen geeft de tuchtoverheid te kennen dat zij in functie van de bekomen gegevens een maatregel binnen deze grenzen wenst te treffen. Dit laatste wel te verstaan doet geen afbreuk aan de volheid van bevoegdheid waarover zij blijft beschikken na het inleidend verslag maar waarvan zij slechts binnen de grenzen van de redelijkheid gebruik kan maken. Door aan te geven in het inleidend verslag dat zij van oordeel was dat voor de feiten die voorliggen een inhouding van de wedde kon worden opgelegd heeft de tuchtoverheid verweerder niet in zijn recht om zich te verdedigen op de tuchtstraf gekrenkt.

Art 56 tweede lid TWP

Het bestaan van een strafonderzoek laat het invoeren van art 56 tweede lid TWP niet automatisch toe.

De redelijke termijnvereisten die op de tuchtvervolgung wegen laten de tuchtoverheid niet toe om te wachten op de uitslag van het gerechtelijk onderzoek wanneer zij op de hoogte van de feiten is zonder beroep te moeten doen op gegevens die zij uit een strafonderzoek haalt en wanneer zij de volledige waarheid aan het licht kan brengen door een vooronderzoek te laten uitvoeren, ook al ontkent de ambtenaar die beweerdelijk de feiten heeft gepleegd.

VTH/013-032

Voor de hogere tuchtoverheid heeft verzoeker opgeworpen dat de uitzonderingsbepaling van artikel 56 2de lid TWP onterecht werd toegepast omdat niets de tuchtoverheid belette om zelf een onderzoek te voeren over de zeer eenvoudige feiten.

De tuchtoverheid betwist dit. Zij stelt in haar voorstel tot zware tuchtstraf dat verzoeker in ieder geval de zwaarwichtigheid van de feiten betwist. De ware toedracht van de feiten kon slechts aan het licht worden gebracht door het gerechtelijk onderzoek. Een administratief onderzoek was niet aangewezen omdat het aan de nodige sereniteit ontbrak en dit onderzoek de groepsgeest binnen het korps volledig zou hypothekeren.

Op XX-XX-XX heeft het politiecollege vastgesteld dat het door de gewone tuchtoverheid was gevat. Onmiddellijk daarop heeft het politiecollege, tijdens dezelfde vergadering besloten om de termijnen in de tuchtprocedure te schorsen conform aan artikel 56 TWP. De formulering kan duidelijker maar uit deze notulen blijkt dat de hogere tuchtoverheid de uitslag wenste af te wachten van het gerechtelijk onderzoek

en toepassing wenste te maken van het tweede lid van artikel 56 TWP. Van dit besluit werd echter pas kennis gegeven aan verzoeker op XX-XX-XX, lang nadat hij kennis had gekregen van het inleidend verslag. Verzoeker kan dus nuttig inroepen dat de tuchtoverheid zich tevergeefs beroept op de mogelijkheid om de uitzonderingsbepaling van het tweede lid van artikel 56 TWP toe te passen.

In deze zaak beschikt de tuchtoverheid niet over de mogelijkheid om zich te beroepen op de toepassing van de uitzonderingsbepaling van het tweede lid van artikel 56 TWP. De redelijke termijnvereisten die op de tuchtvervolging wegens laten de tuchtoverheid niet toe om te wachten op de uitslag van het gerechtelijk onderzoek wanneer zij op de hoogte van de feiten is zonder beroep te moeten doen op gegevens die zij uit een strafonderzoek haalt en wanneer zij de volledige waarheid aan het licht kan brengen door een vooronderzoek te laten uitvoeren, ook al ontkent de ambtenaar die beweerdelijk de feiten heeft gepleegd.

De feiten betreffen een roddel binnen het korps waarbij alleen leden van het korps betrokken zijn. Artikel 25 TWP verleent aan de administratieve onderzoeker een geducht wapen om politieambtenaren tot medewerking aan het onderzoek te overtuigen. Niets laat toe aan te nemen dat een gerechtelijk onderzoek eerder dan een administratief onderzoek de waarheid aan het licht zou brengen.

Het is ook niet redelijk om de sereniteit binnen het korps in te roepen als reden om geen administratief onderzoek te voeren. In welke mate een administratief onderzoek dat onmiddellijk volgde op de dag waarop een bevoegde tuchtoverheid kennis nam van de feiten, de sereniteit meer schade zou berokkenen, dan niets doen om slechts zes maanden nadat een gerechtelijk onderzoek werd gevoerd een tuchtvordering in te leiden, is onwaarschijnlijk. Natuurlijk verpesten roddels de sfeer binnen een korps. De beste wijze om deze kwaal te bestrijden is er onmiddellijk zichtbaar op te reageren. De ingeroepen rechtvaardiging dat in dit geval niets doen beter zou zijn, overtuigt niet.

De tuchtoverheid heeft gedurende een onredelijk lange termijn stilgezeten terwijl geen enkel redelijk argument haar belette om een administratief onderzoek te voeren naar de feiten. Zij kan bezwaarlijk voorhouden dat zij gehinderd was door een gerechtelijk onderzoek vermits geen enkel stuk uit het administratief dossier toelaat na te gaan of zij het openbaar ministerie heeft gevraagd naar de stand van het onderzoek en of haar door het openbaar ministerie enige belemmering werd opgelegd die haar zou hebben verhinderd om zelf door middel van een administratief onderzoek de waarheid te achterhalen.

Naar het oordeel van de tuchtraad zijn de voorwaarden die toelaten gebruik te maken van de uitzonderingsbepaling van het tweede lid van artikel 56 TWP niet vervuld omdat niet wordt aangetoond dat wat dan ook de tuchtoverheid belette om zelf een administratief onderzoek te voeren naar eenvoudige feiten die trouwens, **voor de tenlastelegging die uiteindelijk wordt weerhouden door de tuchtoverheid, door verzoeker niet werden betwist**. De tuchtvordering was dus verjaard op het ogenblik dat verzoeker kennis werd gegeven van het inleidend verslag.

Principe "non bis in idem »

Tucht- en strafvordering staan volledig los van elkaar en beogen een volledig ander doel. De tuchtvervolging is erop gericht de statutaire gevolgen van bepaalde feiten te bepalen terwijl de strafvordering er de maatschappelijke gevolgen van bepaalt.

VTH/013-033

Het standpunt van verzoeker houdt in dat een misdadiger die gerechtelijk vervolgd wordt door de strafrechter niet kan beoordeeld worden op tuchtvlak terwijl de tuchtoverheid dit niet meer mag omdat een rechter hem reeds een straf heeft opgelegd. Het is dus onmogelijk om een misdadiger, als die strafrechtelijk vervolgd wordt, functioneel te straffen, laat staan hem uit zijn functie te verwijderen of omgekeerd verhindert een uitgesproken tuchtstraf het om iemand strafrechtelijk te vervolgen. Als deze redenering wordt doorgetrokken kan het onmogelijk worden om de daders van bepaalde strafrechtelijke feiten te vervolgen voor de schade die zij hebben berokkend.

Dit ongerijmd standpunt vult het gerechtvaardigde principe "non bis in idem" fout in. Zuiver technisch dient erop te worden gewezen dat volgens de vaste rechtspraak van de Raad van State de tuchtvervolging niet onder de toepassing valt van het EVRM. Dit standpunt is volledig gerechtvaardigd omdat tucht uitsluitend de statutaire gevolgen behandelt van bepaalde feiten. Zoals de burgerlijke vordering uitsluitend de burgerlijke gevolgen van bepaalde feiten beoogt. Deze statutaire gevolgen worden bepaald door het statuut waartoe de werknemer toegetreden is. Dit statuut bepaalt de statutaire rechten en verplichtingen van de werkgever (die een overheid of een overheidsinstelling kan zijn) en de werknemers die ambtenaren zijn. De sanctie die aan de ambtenaar opgelegd wordt door de tuchtoverheid, welke die ook is, kan alleen een statutaire sanctie zijn, nooit een maatschappelijke en/of strafrechtelijke. Een tuchtrechtelijke sanctie kan dus geen maatschappelijk maar uitsluitend statutair bepaald leed – lees gevolg - opleggen aan de ambtenaar. De sociale gevolgen zijn daar soms een zijdelings effect van, zoals werkloosheid een zijdelings effect is van een fabriekssluiting of onvermogenheid een zijdelings gevolg is van de burgerlijke vordering.

Verzoeker werd voor de feiten gestraft door de strafrechter die de strafwet heeft toegepast en daardoor de bevoegdheid heeft uitgeput voor de maatschappij om de dader te bestraffen voor de door hem begane illegale handeling. Het principe "non bis in idem" houdt in dat de rechter daarbij overweegt voor al de maatregelen, die hij ingevolge de hem toevertrouwde bevoegdheid kan opleggen of hij ze al dan niet toepast en dat hij ook zegt waarom hij dat al dan niet doet. Als hij dit gedaan heeft, heeft de rechter als orgaan van de overheid zijn taak vervuld en zal dat orgaan niet opnieuw een straf kunnen opleggen voor dezelfde feiten.

De tuchtoverheid treedt ten deze echter niet op als orgaan van de rechterlijke macht of van de uitvoerende macht die de maatschappij vertegenwoordigt, maar als orgaan

van de politie, de werkgever van verzoeker, om het statuut dat de politie en haar ambtenaar bindt toe te passen. De tuchtoverheid haalt haar vermogen om op te treden uitsluitend uit dit statuut.

Hierin verschilt de situatie volledig van de rechtspraak van de 10de kamer van het Hof van beroep van Antwerpen van 25 september 2013 die door verzoeker wordt aangehaald ter verdediging van zijn standpunt. In de zaak die aan het Hof van beroep werd voorgelegd was de beklaagde voor de feiten reeds een administratieve sanctie met een strafrechtelijk karakter opgelegd door een administratief orgaan waarbij deze door deze straf in zijn recht om sport te beoefenen gedurende een lange periode was beknot en een administratieve geldboete was opgelegd. Aan deze beklaagde was reeds een administratieve sanctie met strafrechtelijk karakter opgelegd. Dit is totaal anders dan de afhandeling van de statutaire gevolgen van bepaalde feiten zoals in de ons voorliggende zaak.

In de thans voorliggende zaak vermag de tuchtoverheid alleen, zoals eender welke overheid dit zou doen, de statutaire gevolgen van de feiten te bepalen. Dat die gevolgen werden vastgelegd door wetten en reglementen, omdat de politie instaat voor de openbare orde en veiligheid, is zonder enig belang bij de beoordeling van de gevolgen van de feiten waarbij wordt nagegaan of de ambtenaar een deontologische fout heeft begaan door de feiten te plegen en zo ja welk de gevolgen daarvan zijn op de verdere statutaire samenwerking waarvan de wederzijdse rechten en de plichten zijn bepaald in het statuut. Dit is analoog aan de burgerlijke vordering waarin de rechter nagaat welk de burgerlijke gevolgen zijn van een misdrijf dat eveneens een fout is zoals bepaald in artikel 1382 BW.

De beoordeling van de statutaire gevolgen van de feiten begaan door de ambtenaar op de verdere uitvoering van zijn statuut staat volledig los van de beoordeling van de rechter die optreedt als orgaan van de maatschappij.

Een onderzoek van de respectieve bevoegdheden van de tuchtoverheid en van de rechter laat hierover geen twijfel toe. De strafrechter is verplicht eenmalig heel het arsenaal straffen en maatregelen uit te putten die de maatschappij voorziet om een misdrijf te beteugelen. Maar daar houdt zijn bevoegdheid ook op. De strafrechter kan alleen een beroepsverbod opleggen als de wet hem dit toelaat of hem ertoe verplicht om de maatschappij te beschermen. Zich uitspreken over de rechtsgevolgen van de deontologische fout kan hij niet als de wet hem deze bevoegdheid niet verleent en dit voor hem niet gevorderd wordt.

De tuchtoverheid kan alleen vaststellen of een bepaalde handeling al dan niet een deontologische fout uitmaakt en wat de statutaire gevolgen zijn van deze fout. Daar houdt zijn bevoegdheid op. Dit is analoog aan de bevoegdheid van de rechter die zich uitsprekt over de burgerlijke vordering die zich uitsluitend kan uitspreken over de burgerlijke gevolgen van een fout.

Tucht- en strafvordering staan volledig los van elkaar en beogen een volledig ander doel. De tuchtvervolging is erop gericht de statutaire gevolgen van bepaalde feiten te

bepalen terwijl de strafvordering er de maatschappelijke gevolgen van wil bepalen.

Voorhouden dat de strafvordering en de strafrechtelijke veroordeling, de tuchtvervolgning zou verhinderen op grond van het beginsel “non bis in idem” is hetzelfde als voorhouden dat een warenhuisketen of eender welke private werkgever een bediende die veroordeeld werd voor huisdiefstal niet zou mogen ontslagen, omdat hij reeds gestraft is of omgekeerd dat iemand die voor huisdiefstal aan de deur werd gezet door zijn werkgever door de strafrechtelijke overheid niet meer kan vervolgd of bestraft worden.

Objectiviteit van het vooronderzoek

Het vermelden in het rapport van het vooronderzoek van de mogelijk gepleegde tuchtvergripen en de normen die hierdoor werden overschreden betekent niet dat het vooronderzoek niet objectief werd gevoerd.

VTH/013-028

Volgens de Raad van State heeft het geen belang dat de voorafgaand onderzoeker zijn mening geeft. Van belang is of het onderzoek objectief is gevoerd. Hierover schreef de Raad van State in het arrest n° 136.164 van 18 oktober 2004 (De Jonghe) “dat ook de omstandigheid dat de onderzoeker zich in fine van zijn verslag uitsprekt over de tuchtvergripen die verzoeker begaan heeft, geenszins het bewijs bevat dat hij zijn onderzoek niet objectief gevoerd heeft.” En verder “kan de regelmatigheid van de tuchtvervolgning slechts in het gedrang brengen voor zover is aangetoond dat de overwegingen met betrekking tot tuchtvergripen zouden ingegeven zijn door een vooringenomenheid van deze politieambtenaar toen hij zijn inlichtingen verzamelde en zouden gewogen hebben op de beslissing van de bevoegde tuchtvervolgverheid om betrokkene tuchtrechtelijk te vervolgen.”

Of de vooronderzoeker een objectief onderzoek heeft gevoerd, is bijgevolg de enige vraag die zich stelt.

Het voorafgaand onderzoek, uitgevoerd door commissaris X, bestaat uit een aantal nuttige getuigenverklaringen en een verklaring van verzoeker, die alle op een neutrale en objectieve manier werden opgenomen. Op basis van deze verklaringen kan moeilijk worden gesteld dat de vooronderzoeker op het ogenblik dat hij deze onderzoeksdaden stelde enig vooroordeel had naar de feiten of naar de persoon van verzoeker toe. Door onder punt 3.2 van zijn verslag de gedragsregels op te geven die voorgeschreven zijn door de deontologische code alsook de handelingen weer te geven van verzoeker die uit het door hem gedane voorafgaand onderzoek zijn aangetoond, heeft de vooronderzoeker zich niet in de plaats gesteld van de tuchtvervolgverheid maar haar wel de elementen aangereikt die zij kan gebruiken om haar bevoegdheid adequaat uit te oefenen en het gedrag van verzoeker te beoordelen. De tuchtraad ziet niet in en verzoeker toont niet aan op welke manier het vermelden van deze elementen zijn rechten van verdediging zou hebben geschonden.

Redelijke termijn

De lange termijn nodig om tot de gerechtelijke eindbeslissing te komen kan aan de tuchtoverheid niet worden toegerekend.

VTH/013-023

De redelijke termijn werd niet geschonden omdat verzoeker het voorwerp uitmaakte van vervolging in twee onderzoeken waarvan één een zeer complex drugonderzoek waarbij verschillende verdachten die niets met de politie te maken hebben betrokken waren. Het feit dat verzoeker uiteindelijk werd vrijgesproken in deze zaak doet geen afbreuk aan de vaststelling dat beide zaken in rekening dienen te worden genomen voor de berekening van de redelijke termijn omdat tot op het ogenblik dat beide zaken door het Hof van Beroep in beraad genomen werden het openbaar ministerie volhardde in zijn vervolging tegen verzoeker voor de tenlastelegging in de complexe drugzaak. Eens in het bezit van het gerechtelijk onderzoek en de gerechtelijke eindbeslissing heeft de tuchtoverheid de tuchtvervolging met voldoende spoed behartigd.

Vervanging van de burgemeester

De burgemeester wordt vervangen door de eerste schepen tenzij hij zijn bevoegdheid heeft overgedragen aan een andere schepen.

VTH/013-018

Artikel 14 van de nieuwe Gemeentewet bepaalt dat “bij ontstentenis of verhindering van de burgemeester zijn ambt wordt waargenomen door de eerst gekozen schepen [van Belgische nationaliteit], tenzij de burgemeester zijn bevoegdheid aan een andere schepen [van Belgische nationaliteit] heeft opgedragen.”

De wetgever heeft bepaald dat de burgemeester tussen de schepenen van Belgische nationaliteit een plaatsvervanger kan aanduiden als hij wettelijk verhinderd is. Slechts als hij dit niet doet voorziet de wet in een rangorde voor de schepenen die de burgemeester vervangen. De wettelijke verhindering wordt vermoed regelmatig te zijn tot bewijs van het tegendeel. Dergelijk bewijs wordt niet geleverd. Waarom de burgemeester wettelijk verhinderd is moet hij om evidente redenen niet vermelden.

Op 28 maart 2013 stuurde burgemeester X een mail aan het politiecollege waarin hij meedeelde dat schepen Y hem zou vervangen op het politiecollege van de volgende dag.

Uit dit stuk blijkt duidelijk dat burgemeester Bellens zijn bevoegdheid als burgemeester voor het politiecollege van 29 maart 2013 heeft opgedragen aan zijn

schepen Y. Het politiecollege van 29 maart 2013 was dan ook wettelijk samengesteld.

Bewijslast

Het voegen van het gerechtelijk dossier aan het tuchtdossier is niet altijd nodig.

Het is niet noodzakelijk om het ganse strafdossier te voegen aan het tuchtdossier; soms volstaat het om belangrijkste stukken te voegen die belang hebben gelet op hun band met de ten laste gelegde feiten.

VTH/013-003

VTH/012-024

Het komt de tuchtvervolging toe de tuchtvervolging te staven zowel wat het bewijs van de feiten betreft als hun toerekenbaarheid, het feit dat zij een tuchtvergriep uitmaken en welke de gepaste straf is die op de feiten moet volgen.

Het is dus niet altijd noodzakelijk om het gerechtelijk dossier te voegen in een tuchtvervolging. Dit is ondermeer niet nodig als de feiten die zoals in deze zaak met zekerheid kunnen worden afgeleid uit de gerechtelijke eindbeslissing zonder enige mogelijke twijfel volstaan om de tuchtvervolging en de voorgestelde zware tuchtstraf te staven.

*

De tuchtvervolging stelt het tuchtdossier samen; als dit tuchtdossier bestaat uit stukken van een strafdossier is de tuchtvervolging niet verplicht het integrale strafonderzoek te gebruiken voor haar tuchtdossier en het bewijs van de tuchtvergriepen die zij verzoeker ten laste legt. Verzoeker die kennis genomen heeft van het strafdossier en van het tuchtdossier laat na aan te tonen welke de stukken van het strafdossier zijn die uit het tuchtdossier werden weggelaten en die van aard zouden zijn om een ander licht te werpen op de feiten die als tuchtvergriep aan verzoeker worden ten laste gelegd. Het komt de tuchtraad voor dat verzoeker de beweerde gebrekkige en gedeeltelijke mededeling van een in het Frans uitgevoerd gerechtelijk onderzoek dat 10 kartons beslaat en dat gericht is tegen verschillende criminelen inroept omdat hij rekent op de materiële onmogelijkheid om dit binnen een redelijke termijn en voor een redelijke kostprijs te vertalen. Verzoeker toont niet aan dat de selectie van de stukken een vertekend beeld zou geven van de feiten die hem ten laste worden gelegd. Hij toont geen schending van zijn rechten van verdediging aan.

***Voeging aan het tuchtdossier van een gerechtelijk PV van verhoor
zonder toestemming PK***

De voeging van een gerechtelijk PV van verhoor is veroorloofd als de getuige of het vervolgde personeelslid zelf de door hen ontvangen kopie van het PV overhandigen aan de vooronderzoeker.

VTH/012-026

In het vooronderzoek hebben zowel verzoeker als X en Y vrijwillig een kopie van hun verklaring, afgelegd in het gerechtelijk onderzoek, overhandigd aan de vooronderzoekers zodat van deze stukken die de vooronderzoeker rechtmatig heeft gekregen van de betrokkenen in het tuchtdossier gebruik kon gemaakt worden zonder toelating van de procureur des Konings. Geen enkele wetsbepaling verbiedt een getuige, die door geen enkel beroepsgeheim is gehouden, om een afschrift van het proces verbaal van een verhoor dat hem werd afgenomen in een gerechtelijk onderzoek mee te delen om geïntegreerd te worden in een ander onderzoek. Niets belet een vooronderzoeker om zo'n stuk dat regelmatig in zijn bezit kwam te gebruiken in een vooronderzoek. Het middel is dan ook ongerijmd.

4.2 Adviezen van de Franstalige kamer

art 51bis TWP

Si l'adresse du destinataire de la requête en reconsidération comporte une erreur bénigne (par exemple dans l'énoncé du code postal), c'est-à-dire de la nature de celles que les services de la poste ont coutume de corriger d'office, cette erreur sera sans conséquence, même si elle n'a pas été corrigée, sur la recevabilité de l'envoi.

Wanneer het adres van de dienst waar de heroverweging dient te worden ingediend een kleine vergissing bevat (bv een verkeerde aanduiding van het postnummer), of met andere woorden een fout die de post meestal zelf rechtzet, zal deze fout zonder gevolgen blijven voor de ontvankelijkheid van de heroverweging, zelfs als deze fout niet werd verbeterd.

RER/012/034/F du 14.02.2013

« ... En prenant pour référence la première de ces dates¹, la requête en reconsidération eut dû être expédiée au plus tard le 28 septembre 2012.

En l'espèce, la requête, datée du 25 septembre 2012 (pièce 1 de notre dossier), a été confiée aux services de la Poste le 27 septembre 2012 (pièce 2), une erreur ayant cependant été commise par l'expéditeur (pièce 11) dans l'énoncé du code postal du destinataire (« 1100 » au lieu de 1160).

A la lumière de la jurisprudence du Conseil d'Etat² cette erreur doit être sans conséquence sur la recevabilité de la requête en reconsidération, les services de la Poste obviant généralement à l'incident, soit en corrigeant d'office l'erreur - assurant alors le parfait acheminement du pli - quod non en l'espèce, soit en renvoyant ce pli à l'expéditeur à toutes fins utiles (ce fut bien le cas en l'occurrence, mais avec un retard important).

Il convient donc, en la présente cause, de considérer que l'article 51 bis de la loi disciplinaire, relatif au délai et aux modalités d'introduction d'une requête en reconsidération, a été respecté par le requérant, sa requête ayant été postée dans le délai légal, de sorte que la demande doit être considérée comme recevable.

.... ».

art 29 TWP

Les droits de la défense sont irrémédiablement violés lorsque l'autorité ne procède pas à l'audition du membre du personnel (poursuivi sur le plan disciplinaire) qui en a fait la demande de façon régulière et quelle qu'en soit la formulation.

¹ En application de l'Arrêt du C.E.n°202.458 du 29 mars 2010 en cause BERVOETS

² Arrêt n° 218.930 du 18 avril 2012 en cause de MERSCH

De rechten van verdediging zijn onherstelbaar geschonden wanneer de overheid niet overgaat tot het verhoor van het vervolgde personeelslid dat hierom op correcte wijze heeft gevraagd, ongeacht de gebruikte formulering.

RER/012/034/F du 14.02.2013

« ... 3.1. Dans la présente cause, le requérant soutient, à juste titre, qu'il n'a pas été auditionné de la manière prévue par la loi du 13 mai 1999, de sorte que les droits de la défense ont été méconnus.

Le Conseil de Discipline rappelle que l'article 29 de la loi précitée dispose qu'aucune sanction ne peut être prononcée sans que l'intéressé n'ait été préalablement informé de son droit d'être entendu oralement, et sans qu'il ait été entendu lorsqu'il en fait la demande de manière régulière, c'est-à-dire conformément aux articles 8 et 9 de l'Arrêté Royal du 26 novembre 2001.

Or, en l'espèce, il doit être considéré que le requérant a formulé pareille demande dans son mémoire en défense (p.32), lorsqu'il y indique « 2.2.1. Demandons à être entendu dans le cadre de la présente procédure ».

Cette formulation - même si elle paraît équivoque par l'usage de la première personne du pluriel (joint à la circonstance que le requérant est assisté par deux défenseurs syndicaux) - ne peut être restreinte de la manière proposée par l'autorité disciplinaire supérieure.

En effet, la demande d'audition de l'INPP xxx (qui a constaté l'absence du requérant à son poste) formulée immédiatement après, dans le § 2.2.2 dudit mémoire en défense, n'impliquait nullement le souhait d'une confrontation de ce fonctionnaire avec le requérant, pas davantage qu'une audition de ce dernier en même temps que le témoin à charge susvisé.

En outre, la circonstance que le requérant n'aurait pas réitéré ultérieurement sa demande d'audition n'implique pas que celui-ci aurait abandonné son droit fondamental à être entendu.

Au surplus, l'audition du requérant le 9 février 2012 (p.4 et 5) lors de l'enquête préalable ne saurait remplacer l'audition par l'autorité disciplinaire elle-même³, pas davantage que les auditions qui ont été menées ultérieurement par le Conseil de Discipline, aux audiences des 12 décembre 2012 et 24 janvier 2013⁴.

Il suit que ce moyen de défense est fondé ; la violation irrémédiable des droits de la défense empêche, dès lors, le prononcé d'une sanction quelconque à charge du requérant.

.... »

art 56 al 2 TWP

L'absence d'une décision formelle à propos de la suspension de l'action disciplinaire ne porte nullement atteinte aux droits de la défense, le requérant disposant en tout état de

³ Cfr Arrêt du C.E n° 190.954 du 27 février 2009 en cause BASTIN

⁴ Cfr Arrêt du C.E. n° 191.160 du 9 mars 2009 en cause VERVUEREN

cause du droit de contester la validité de cette suspension devant l'autorité disciplinaire. Quant à la persistance de la suspension, il n'appartient ni aux autorités disciplinaires, ni au Conseil de Discipline de juger du bien fondé de l'injonction du ministère public en la matière. Cette injonction constitue, dès lors qu'elle est bien temporaire, une réquisition conforme à l'esprit de l'article 8 de la loi sur la fonction de police, de sorte qu'elle s'impose à tout fonctionnaire de police, même dans le cadre disciplinaire.

De afwezigheid van een formele beslissing betreffende de schorsing van de tuchtvervolging op vordering van gerechtelijke overheid schaadt geenszins de rechten van verdediging aangezien het personeelslid over alle rechtsmiddelen beschikt om de geldigheid van de schorsing aan te vechten bij de overheid.

Wat de instandhouding van de schorsing betreft behoort het niet aan de tuchtoverheden, noch aan de tuchtraad om te oordelen over de gegrondheid van de vordering van het openbaar ministerie in de zaak. Deze vordering, aangezien tijdelijk, is conform art 8 van de wet op het politieambt en dient door elke politieambtenaar te worden nageleefd, ook in het raam van de tucht.

RER/012/037/F du 01.02.2013

« ...3.2. Le requérant soutient que l'action serait éteinte par prescription en raison de l'inertie des autorités disciplinaires ; dans ce cadre, il constate l'absence de toute décision écrite à propos d'une suspension de l'action sur pied de l'article 56 alinéa 2 de la loi du 13 mai 1999, et expose qu'une suspension était d'autant moins justifiée que le dossier répressif n'a finalement pas été joint au dossier disciplinaire, ce qui démontre que l'enquête administrative était suffisante.

Ce moyen n'est cependant pas fondé, pour les raisons qui suivent :

- l'article 56 de la loi susvisée dispose que la notification du rapport introductif (ici, le 21 septembre 2012) doit avoir lieu dans le délai de six mois qui suit la prise de connaissance des faits par l'autorité disciplinaire compétente (ici, le 5 octobre 2010), sous réserve qu'en cas d'information judiciaire ou de poursuites pénales, ce délai ne commence à courir qu'au jour où l'autorité disciplinaire est informée que l'action publique est, d'une façon ou d'une autre, achevée.

Certes, l'exception envisagée par la disposition susvisée ne s'applique pas de manière automatique, ainsi que l'a maintes fois précisé le Conseil d'Etat dans sa jurisprudence⁵, en ce sens que le fonctionnaire suspecté ne peut jamais rester trop longtemps dans l'incertitude de son sort, sur le plan disciplinaire.

On relèvera, à ce sujet, que la position du parquet du Procureur du Roi de Bruxelles, resté inexplicablement muet à l'endroit de plusieurs demandes successives de prendre connaissance du dossier répressif (les 19 octobre 2010, 24 novembre 2010, 11 février 2011, 23 juin 2011, 14 mai 2012 et 8 juin 2012) justifie, en l'espèce, la longueur du délai de traitement du dossier administratif, les autorités disciplinaires ayant été dans l'impossibilité de diligenter leur action.

En effet, le Procureur du Roi susmentionné a enjoint l'autorité disciplinaire ordinaire de ne

⁵ CE, Arrêt n°190.728 du 20 février 2009 en cause DARVILLE, et autres

pas accomplir de devoirs à fins administratives, afin de ne pas entraver le déroulement de l'enquête judiciaire, et de l'action publique qui en est la conséquence ; cette réquisition étant conforme à l'esprit de l'article 8 de la loi sur la fonction de police du 5 août 1992, elle s'imposait à tout fonctionnaire de police, même dans le cadre disciplinaire.

A cet égard, s'il est vrai que le ministère public ne jouit d'autres prérogatives en matière disciplinaire que, soit de donner un avis (article 24 alinéa 2 de la loi), soit de dénoncer des faits (article 26 alinéa 2, 3°), soit encore de faire connaître le sort de l'action pénale lorsque celui-ci est définitif (article 56 alinéa 2 in fine), encore ne faut-il pas négliger que l'action pénale prévaut en tous cas sur l'action disciplinaire, parce que la première défend l'intérêt de la société toute entière, alors que la seconde défend seulement l'intérêt de l'institution policière, ainsi que l'a rappelé Mr l'Inspecteur Général en s'appuyant sur la jurisprudence du Conseil d'Etat⁶.

- l'article 56 précité règle le délai de notification du rapport introductif (dont on sait qu'il détermine l'existence ou non de poursuites disciplinaires), et il fixe le point de départ de ce délai (la prise de connaissance du fait culpeux, ou la finalisation de l'action publique lorsqu'elle existe), mais il n'impose à l'autorité disciplinaire, ni le prononcé d'une décision écrite et motivée, ni une notification, au fonctionnaire visé, de la suspension des poursuites.

L'absence d'une décision formalisée à propos de la suspension de l'action disciplinaire ne porte donc nullement atteinte aux droits de la défense, le requérant disposant toujours du droit d'en contester la validité devant l'autorité disciplinaire (ce qui a bien été le cas en l'espèce).

Surabondamment la décision de suspendre les poursuites disciplinaires est certaine et univoque.

Elle apparaît en effet, in tempore non suspecto, lorsque l'autorité disciplinaire ordinaire a questionné le ministère public à propos de l'avancement de l'information judiciaire, en date du 23 juin 2011 (cfr p.17 ter).

- l'absence de jonction, au présent dossier disciplinaire, de toute ou partie de l'information judiciaire n'illustre nullement la vanité de la suspension des poursuites entre le 21 février 2011 et le 8 juin 2012, et l'autosuffisance de l'enquête administrative.

D'une part, il a été exposé ci-dessus que la suspension des poursuites répondait à l'injonction du ministère public, pour des raisons qu'il n'appartient ni aux autorités disciplinaires, ni au Conseil de Discipline de juger ; d'autre part, ce ministère public a maintenu son véto quant à la jonction des pièces judiciaires en la refusant, explicitement et à nouveau, le 8 juin 2012 (cfr p.25).

Il suit que l'action disciplinaire n'est pas éteinte par prescription, en raison de sa légitime suspension entre le 21 février 2011 et le 8 juin 2012, et que toutes les phases de la présente procédure se sont déroulées sans dépassement du délai raisonnable, l'autorité disciplinaire s'étant régulièrement manifestée auprès du Procureur du Roi pour obtenir le droit de mener son action propre, puis, ensuite, pour mener celle-ci à bien.

Par ailleurs, les effets de la loi du 29 juillet 1991, relative à la motivation formelle des actes

⁶ CE, Arrêt n°218.608 du 26 mars 2012 en cause FRESON

administratifs, sur la présente procédure font l'objet des paragraphes qui suivent.

... »

art 10 KB TWP

L'audition du requérant (dans le cadre de l'enquête préalable) réalisée en dépit de l'avis contraire de son médecin-psychiatre, n'est pas entachée d'irrégularité dès lors que le requérant a lui-même sollicité cette audition.

Het verhoor van het personeelslid (in het raam van een voorafgaand onderzoek) afgenomen ondanks het andersluidend advies van zijn psychiater, is niet onregelmatig als het personeelslid hierom zelf heeft verzocht.

RER/012/038/F du 24.01.2013

« ... Le requérant soutient aussi que le 18 juin 2012, il a été soumis à un interrogatoire dans le cadre de l'enquête préalable, en dépit tant de l'avis contraire de son médecin-psychiatre (exprimé le 29 mai 2012), que des réserves expresses formulées préalablement par son conseil (le 15 juin 2012) sur la capacité de son client à être entendu sur le fond.

S'il le fait exposé par le requérant est avéré, il convient, d'une part, de tenir compte que le Dr xxx, agissant en sa qualité de « médecin-contrôle » d'un Centre Médical de la Police Fédérale, affirmait le 6 juin 2012 - c'est-à-dire postérieurement à l'avis du médecin personnel du requérant - que ce dernier était apte à soutenir les devoirs d'une enquête préalable (cfr p.22), ce que ce médecin a encore confirmé le 12 octobre 2012 (cfr p.380).

Il convient, d'autre part, de relever que le requérant s'est lui-même volontairement soumis à l'audition aujourd'hui critiquée, qu'il a signé sa déposition, et qu'il ne s'est pas retranché derrière le droit au silence, en date du 18 juin 2012 (p.74) ; cette attitude est d'ailleurs singulièrement éclairée par le compte-rendu du Dr xxx (p.380 précitée) : « Mr yyy reconnaissait d'ailleurs qu'il y avait peu d'intérêt à laisser traîner ce genre de dossier et qu'il envisageait bien de se rendre à la convocation en question (...) » ; en outre, ultérieurement (cfr p.324), le requérant a fait usage de son droit au silence (en ne se rendant pas à une nouvelle audition), ce qui illustre sa capacité à agir en pleine connaissance de cause.

Il suit que l'audition du 18 juin 2012 n'est pas entachée de l'irrégularité arguée, et que ni l'enquête préalable ni la procédure disciplinaire ne sont viciées de ce chef.

L'objection du requérant n'est donc pas fondée.

....».

Onpartijdigheid

Le principe d'impartialité apparente n'a pas été respecté dès lors que le Chef de corps (ADO), bien qu'ayant connaissance d'une plainte d'harcèlement à son égard déposée par le requérant, finalise la rédaction du RI dont il avait été précédemment chargé par le Collège de police.

Het principe van onpartijdigheid werd niet geëerbiedigd omdat de korpschef (GTO), terwijl hij kennis had van een klacht wegens belaging die tegen hem was ingediend door het personeelslid, toch nog een inleidend verslag had opgesteld in uitvoering van een

vroegere opdracht van het politiecollege.

RER/012/038/F du 24.01.2013

« ... Il convient de rappeler que, dans la lettre des principes, spécialement celui qui fonde l'article 6.1 de la Convention Européenne des Droits de l'Homme en ce qu'il traite de l'impartialité, même la simple apparence peut revêtir une certaine importance, ainsi que l'a énoncé la Cour Européenne⁷, de sorte que tout juge dont on peut légitimement craindre un manque d'impartialité est dans l'obligation de se retirer, car il y va de la confiance que les tribunaux d'une société démocratique se doivent d'inspirer aux justiciables.

Il ne peut être objecté que le Chef de Corps n'est pas un « juge », mais qu'il est seulement chargé de faire rapport au Collège de Police sur les tenants et aboutissants de la procédure disciplinaire, dès lors qu'il avait été décidé qu'il s'abstiendrait de tout devoir en cette cause, pour la sérénité de la procédure, compte tenu des suspicions pouvant peser sur lui en raison d'une plainte en harcèlement déposée à son égard par le requérant.

c) Le Conseil de Discipline doit également souligner que le sentiment personnel du requérant est renforcé par la constatation qu'en dépit du fait que dès le 23 août 2012 le Chef de Corps avait connaissance d'une plainte à son encontre (le courrier électronique de xxxx destiné au Président du Collège de Police a en effet été envoyé en copie au Chef de Corps à la même date, cfr p.318), et se savait donc suspecté, il a finalisé le lendemain la rédaction du rapport introductif dont il avait précédemment été chargé par le Collège de Police, alors qu'il eût été cohérent qu'il s'en abstienne, comme il en fut décidé le 28 août suivant (cfr p.319).

On relèvera également que les sections 1 à 4 de ce rapport introductif sont l'exacte réplique du projet de RI du Chef de Corps du 23 juillet 2012, et qu'ils ont été approuvés par l'autorité disciplinaire supérieure le 24 août 2012, sans aucune émendation ni réserves de sa part (alors que les suspicions pesant sur son rédacteur lui étaient connues) de sorte que le doute du requérant, quant à l'impartialité des autorités disciplinaires à son égard, n'est pas dépourvu de sérieux.

d) Il ne peut être davantage objecté que la loi du 13 mai 1999 n'institue aucun tribunal, ni aucune juridiction au sens de l'article 6 de la CEDH (à part le Conseil d'Etat), et que nul n'est pourvu de prérogatives judiciaires, de sorte que les principes fondamentaux de cette Charte ne seraient pas applicables, et, ce, pour les raisons que le Conseil de Discipline a déjà exprimé ci-avant (en préambule de la section 3).

e) Il ne peut enfin être objecté que xxxx, secrétaire du Collège de Police et directrice des « Ressources Humaines de la ZP » a valablement suppléé l'absence du CP xxxx, comme le laissent penser certaines considérations de la décision du Collège de Police du 17 octobre 2012, car rien ne démontre dans le dossier (par une décision préalable) que cette substitution n'a pas été improvisée en 'dernière minute' pour les besoins de la cause.

En outre, il se déduit des éléments de cette décision que xxx a forcément aussi assisté aux délibérations du Collège de Police en sa qualité de secrétaire de ce Collège, ce qui

⁷ Arrêt DE CUBBER c/Royaume de Belgique du 26 octobre 1984 notamment : « selon un adage anglais cité notamment dans l'arrêt Delcourt du 17 janvier 1970 (série A n° 11, p. 17, par. 31), "**justice must not only be done: it must also be seen to be done**"

constitue une nouvelle entorse à l'équité de la procédure, les fonctions de partie poursuivante n'étant pas compatible avec celle qui permet d'assister aux délibérations des décideurs

Le Conseil de Discipline doit donc considérer que l'objection du requérant est, en l'espèce, fondée ; le principe d'impartialité apparente ayant été méconnu, il suit qu'aucune sanction ne pourra être prononcée.

... »

art 17 §1 van de wet op het gebruik van de talen in bestuurszaken gecoördineerd op 18 juli 1966

Le rapport d'information initial rédigé en langue néerlandaise, traduit ensuite en langue française, méconnaît l'art 17 § 1 des lois sur l'emploi des langues en matière administrative, quand le rédacteur du rapport ne dispose pas de la connaissance réelle, susceptible d'être constatée objectivement, de la langue du fonctionnaire de police dont il est amené à apprécier le comportement.

Het informatieverslag, initieel opgesteld in het Nederlands en vervolgens vertaald in het Frans, miskent art 17 §1 van de wet op het gebruik van de talen in bestuurszaken, wanneer de opsteller van het verslag niet over de reële kennis van de taal van de politieambtenaar waarvan hij het gedrag diende te beoordelen, beschikt; deze taalkennis moet objectief kunnen worden vastgesteld.

RER/012/039/F du 12.06.2013

« ... 3.3. Le requérant relève par ailleurs, concernant le fait 1 lui reproché, que la loi sur l'emploi des langues a été méconnue, de sorte qu'aucune sanction ne devrait être prononcée de ce chef.

Ainsi que l'a judicieusement rappelé Monsieur l'Inspecteur Général, le rapport d'information initial a été rédigé en langue néerlandaise le 4 avril 2012 par l'INP xxx, puis traduit en langue française par l'INPP xxx pour être soumis au directeur général de DGA (cfr.p.2).

Or, le Conseil d'État⁸ a jugé que l'exigence de bilinguisme se justifie par le fait que celui qui est amené à apprécier le comportement d'un fonctionnaire de police, et à formuler ensuite des griefs à destination de l'autorité disciplinaire, doit posséder une connaissance réelle, susceptible d'être constatée objectivement, de la langue dudit fonctionnaire de police, car le rapport d'information représente un élément indispensable de la procédure disciplinaire, sur laquelle celle-ci s'appuie.

En tant qu'il est fondé sur la méconnaissance de l'article 17 § 1er des lois sur l'emploi des langues en matière administrative, coordonnées le 18 juillet 1966, ce moyen de défense est fondé.

Il suit qu'aucune sanction disciplinaire ne peut être prononcée du chef du fait 1 visé dans la proposition de sanction lourde, à supposer ce fait établi.

⁸ Arrêt n° 219.182 du 4 mai 2012 en cause GIREGOZOGLU

... ».

art 56 TWP

La signature d'un document comptable (relatif aux prestations – Mod 9 bis) par l'autorité n'implique pas nécessairement qu'elle approuve la teneur de toutes les mentions de ce document, ni qu'elle prend effectivement connaissance à ce moment de l'existence d'absence(s) qui apparaîtront plus tard comme fautive(s).

De ondertekening van een document betreffende de opgave van de prestaties (Mod 9bis) door de overheid heeft niet noodzakelijk tot gevolg dat zij bevestigt dat de inhoud van alle aantekeningen op het document juist is, noch dat de overheid op dat ogenblik effectief kennis neemt van welbepaalde gebrekkige informatie waarvan later wordt aangetoond dat zij foutief is.

RER/012/040/F du 21.02.2013

« ... 3.3. Le Conseil de discipline constate, en outre, que toutes les phases de cette procédure se sont déroulées sans dépassement du délai raisonnable ; il n'y a, a fortiori, pas de prescription de l'action disciplinaire en ce qui concerne le fait 2, contrairement à ce qu'affirme le requérant.

A cet égard précisément, la signature du Chef de Corps et de celle du Président du Collège de Police sur le document comptable désigné par le « n° 9 bis » (cfr. pièce 3.4. page 1) ne sauraient entraîner d'autres effets que ceux prévus sur le plan strictement financier (sous réserve d'ailleurs de l'action éventuelle en répétition d'indu) : il n'apparaît nullement, en effet, que des vérifications préalables auraient été menées par les signataires afin d'examiner la pertinence des mentions ou l'existence d'absence(s) fautive(s).

C'est donc de manière justifiée que l'autorité disciplinaire supérieure a indiqué dans le rapport introductif, ainsi que dans les pièces subséquentes, que l'autorité disciplinaire ordinaire n'a eu connaissance du fait 2, daté du 23 avril 2011, que le 9 juillet 2012 par le truchement du rapport d'information du CP xxxx.

.... ».

Onpartijdigheid- art 33 et 38bis TWP

La procédure disciplinaire ne méconnaît pas le principe d'impartialité notamment en raison de la participation active du Chef de corps aux travaux du Collège de police, même s'il existe une inimitié entre le requérant et ledit Chef de Corps. En effet, le rapport introductif prévu aux articles 33 et 38bis LD ne constitue qu'un acte de simple information, et l'autorité disciplinaire supérieure conserve, en toute hypothèse, son pouvoir souverain d'appréciation même après l'établissement du rapport introductif.

Het principe van onpartijdigheid wordt door de tuchtwet niet geschonden wanneer zij stelt dat de korpschef aanwezig is bij de werkzaamheden van het politiecollege, zelfs indien er tussen de korpschef en het betrokken personeelslid enige vijandigheid zou

bestaan. Het betekenen van een inleidend verslag zoals bepaald in de art 33 en 38bis TWP behelst immers slechts een handeling van kennisgeving en de hogere tuchtoverheid behoudt in elke hypothese een soevereine beoordelingsbevoegdheid, zelfs na het opstellen van inleidend verslag.

RER/013/001/F du 28.02.2013

« ... 3.1. Dans la présente cause, le requérant considère que la procédure disciplinaire a méconnu le principe d'impartialité, notamment en raison de la participation active du Chef de Corps aux travaux du Collège de Police - seule autorité disciplinaire pouvant décider d'une sanction lourde à son égard - et, ce, en dépit de l'existence d'inimitiés entre lui et ledit Chef de Corps.

3.2. Cependant, le Conseil d'État a déjà eu l'occasion d'énoncer clairement⁹ où doit précisément se situer, de manière générale, le point d'équilibre entre les intérêts divergents des fonctionnaires de police et leur hiérarchie dans l'administration de la procédure disciplinaire : « ... Le principe d'impartialité constitue un principe général de droit qui s'applique dans l'exercice de la fonction disciplinaire, mais doit se concilier avec la structure de l'administration active¹⁰ ; qu'il doit inspirer l'interprétation des lois, sans toutefois prévaloir sur celles-ci, si ce n'est dans les cas où ses exigences sont consacrées par des sources de droit hiérarchiquement supérieures à la loi... ».

Or, le Conseil d'État a constaté, de façon constante à la lumière de sa jurisprudence, que les garanties prévues notamment par l'article 6 de la CEDH ne s'appliquent pas aux poursuites disciplinaires organisées par la loi du 13 mai 1999, telles qu'elles sont exercées ici, ledit Conseil d'État s'appuyant notamment sur la décision de la Cour d'Arbitrage du 29 octobre 2003 (n° 141/2003), pour qui la situation particulière de certains agents publics peut justifier un traitement différencié (en l'espèce, au regard du principe de la dissociation des fonctions d'instruction et de décision).

Il suit donc que l'intervention du Chef de Corps dans la procédure disciplinaire exercée par l'autorité disciplinaire supérieure n'est pas, sur le plan fonctionnel, irrégulière.

En outre, contrairement à ce que le requérant semble penser, le rapport introductif prévu aux articles 33 et 38bis de la loi disciplinaire constituée, à la lecture des termes clairs de l'article 32 alinéa 3 de cette dernière, non pas « une décision d'engager des poursuites disciplinaires », ni même un acte d'accusation, mais un acte de simple information ; il suit que l'autorité disciplinaire que la chose concerne conserve, de fait, quant à l'opportunité des poursuites un pouvoir souverain d'appréciation même après l'établissement du rapport introductif (et, ce, même si, ensuite, ledit rapport - complété des contenu et mentions spécifiés aux articles 33 ou 38bis précités - est notifié à l'agent, et versé en tant que tel dans le dossier disciplinaire).

Il en résulte que le Chef de Corps ne détenait nullement les pouvoirs décisionnels que le requérant lui a imputé dans le développement de la présente procédure.

Et concrètement, quel que soit le scripteur du rapport introductif, le présent dossier ne

⁹ Cfr Arrêt CE n° 214.094 du 23 juin 2011 en cause MONARD

¹⁰ Souligné par le Conseil de Discipline

témoigne d'aucune implication partielle du Collège de Police à l'encontre du requérant, le contenu de ce rapport ou des délibérations successives du Collège ne comportant aucun préjugé laissant croire que la conviction de ce dernier aurait été forgée avant que le requérant ait pu se défendre¹¹ ; par ailleurs, le rejet d'un dessaisissement au profit de Mme la Ministre de l'Intérieur n'est pas en soi démonstratif de préjugés défavorables au requérant, dès lors que les conditions d'un tel dessaisissement ne sont pas réunies en l'espèce, à la lumière de la jurisprudence du Conseil d'Etat (cfr référence 2 en bas de la page précédente).

A cet égard, il convient de relever que l'existence d'antécédents disciplinaires effacés, mentionnée tant dans le procès-verbal de la délibération du 28 décembre 2012 (en page 6), que dans la proposition ici reconsidérée, a explicitement été écartée par le Collège de Police en tant que motif de sa décision (cfr la dernière phrase du 6ème § en page 8 de la proposition de sanction), ce qui illustre l'honnêteté intellectuelle avec laquelle ledit Collège a examiné les éléments de la cause.

Il en va de même, en termes d'honnêteté intellectuelle, des mentions (en réalité superflues) que telle ou telle décision a été prise, selon les cas « à l'unanimité » ou « à la majorité » par le Collège de Police, de sorte qu'aucune irrégularité procédurale ne peut en être déduite.

Le moyen déduit en l'espèce de l'absence « d'impartialité » des autorités disciplinaires, qu'elle soit fonctionnelle ou subjective, n'est donc pas pertinent et doit être rejeté.

... ».

art 29 TWP

L'audition du requérant par le Conseil de Discipline ne saurait remplacer l'audition par l'autorité disciplinaire elle-même.

Het verhoor van verzoeker door de tuchtraad kan de afwezigheid van verhoor van betrokkene door de tuchtverheid niet verhelpen. Door dit gebrek werden de rechten van verdediging van verzoeker onherstelbaar geschonden.

RER/013/002/F du 07.03.2013

« ...3.1. Dans la présente cause, le requérant objecte, à bon droit, que les droits de la défense ont été méconnus, à raison du fait que l'autorité disciplinaire supérieure n'a pas procédé à son audition alors qu'il l'avait dûment sollicitée.

Le Conseil de Discipline rappelle, ainsi que l'a fait Mr l'Inspecteur Général en son rapport d'expertise, que l'article 29 de la loi du 13 mai 1999 dispose qu'aucune sanction ne peut être prononcée sans que l'intéressé n'ait été préalablement informé de son droit d'être entendu oralement, et sans qu'il ait été entendu lorsqu'il en fait la demande de manière

¹¹ Voyez aussi les références pertinentes de Mr l'Inspecteur Général à ce propos, tenues ici pour reproduites

régulière, c'est-à-dire conformément aux articles 8 et 9 de l'Arrêté Royal du 26 novembre 2001.

Or, en l'espèce, le requérant a formulé pareille demande, de manière régulière et explicite, dans son mémoire en défense signé le 16 décembre 2012 (p.287 à 297, spécialement p.296).

Au surplus, l'audition du requérant par le Conseil de Discipline, à l'audience du 28 février 2013, ne saurait remplacer l'audition par l'autorité disciplinaire elle-même¹².

Il suit que ce moyen de défense est fondé ; la violation irrémédiable des droits de la défense empêche, dès lors, le prononcé d'une sanction quelconque à charge du requérant.

... ».

Bewijslast

C'est à celui qui invoque une « cause de justification » qu'incombe la charge de la preuve relative aux éléments constitutifs de cette cause.

Hij die een rechtvaardigingsgrond inroept moet die bewijzen.

RER/013/003/F du 20.06.2013

« ... 4.3. D'autre part, si, quelques minutes plus tard, le requérant a choisi d'expliquer son état par la survenance d'une gastro-entérite, il n'a – curieusement – pu apporter aucun commencement de preuve à ce sujet ; or, moins d'un mois après l'événement, il lui était aisé de produire spontanément une attestation médicale du médecin qui avait prescrit, paraît-il, trois médicaments, ayant diagnostiqué une gastro-entérite tant chez le requérant que chez son père (pp.17 et 18).

Il ne peut être considéré, à cet égard que c'est l'autorité disciplinaire qui eut dû procéder à la collecte des preuves utiles en la matière ; il est en effet juridiquement admis que c'est à celui qui invoque une « cause de justification » qu'incombe la charge de la preuve, celle-ci étant renversée puisque c'est le défendeur qui oppose, à l'accusation, une exception (cfr. par exemple Cass. 24 mars 1999, Bull. n° 175).

Le Conseil de discipline a également laissé au requérant le loisir d'apporter les compléments de preuve utiles, destinés à donner du crédit à la justification qu'il présente, mais en vain ; aucune attestation du médecin concerné, ni aucune pièce attestant la délivrance pharmaceutique évoquée, n'ont été produites.

».

art 56 al 2 TWP

¹² Cfr Arrêt du C.E. n° 191.160 du 9 mars 2009 en cause VERVUEREN

La circonstance qu'au moment d'entamer les poursuites disciplinaires, l'action publique n'a pas été définitivement traitée, est sans effet sur celles-ci dès lors que, d'une part, les poursuites disciplinaires ne se fondent pas sur une décision judiciaire, et, d'autre part, que le fonctionnaire n'a pas sollicité d'attendre, sur base de l'art 56 al 2 LD, la clôture de l'action publique pour le traitement de l'action disciplinaire.

Het feit dat de strafvordering nog lopende is, heeft geen invloed op het opstarten van een tuchtprocedure omdat de tuchtvervolgning niet steunt op een gerechtelijke beslissing en de ambtenaar niet had gevraagd te wachten op de gerechtelijke eindbeslissing alvorens een tuchtvervolgning in te leiden of anders gezegd om art 56 al 2 TWP toe te passen..

RER/013/004/F du 25.04.2013

« ... 3.2. Par ailleurs, la circonstance que l'action publique n'a pas été, à ce jour, définitivement traitée, est sans pertinence, dès lors que, d'une part, les poursuites disciplinaires ne se fondent pas sur le prononcé de cette décision et, d'autre part, que le requérant n'a pas sollicité la suspension de l'action disciplinaire jusqu'au prononcé d'une décision judiciaire définitive, ni auprès du Collège de Police, ni auprès du Conseil de Discipline.

Au contraire, le requérant a souhaité - après avoir pris connaissance des termes de la décision judiciaire - qu'il soit mis fin à la suspension par mesure d'ordre au motif que son inactivité forcée avait un effet défavorable sur son moral ; il a également appelé de ses vœux (même si la chose est implicite) un traitement rapide de l'action disciplinaire (notamment en reconnaissant la pertinence des reproches qui lui sont adressés, en dépit d'un appel qu'il dit avoir interjeté), de sorte qu'il ne serait pas cohérent de suspendre, à nouveau, l'action disciplinaire.

L'application de l'article 56 alinéa 2 de la loi du 13 mai 1999 par l'autorité disciplinaire était donc, en l'espèce, légitime et particulièrement opportune à la lumière des premières dénégations du requérant.

3.3. Au surplus, en raison du caractère non définitif du jugement rendu par le tribunal correctionnel xxx en date du 2 mai 2012, cette décision judiciaire doit nécessairement rester étrangère à la présente procédure ; elle n'a d'ailleurs été mentionnée par l'autorité disciplinaire, au cours de la présente procédure, que de manière occasionnelle, sans constituer un motif qui apparaîtrait comme le soutien nécessaire à la proposition de sanction.

Il n'y a donc pas lieu d'avoir égard, ainsi que le fait valoir à tort le requérant, à l'acquiescement partiel qu'il revendique au sujet de certaines préventions.

... ».

art 38quinquies TWP

L'absence de réaction de l'autorité disciplinaire à l'égard d'une demande d'audition de témoins formulée dans le cadre du mémoire en défense porte atteinte aux droits de la défense du membre du personnel.

De rechten van verdediging worden geschonden wanneer de tuchtoverheid niet motiveert waarom een getuige waarvan het verhoor door het personeelslid werd gevraagd, niet werd gehoord.

RER/013/005/F du 11.04.2013

« ...Il apparaît en effet que trois nouvelles auditions de témoins ont été sollicitées par lui, en son mémoire complémentaire (p.97), mais en vain et sans qu'une motivation adéquate n'expose les raisons du rejet de cette demande.

Il suit que cette lacune est rédhitoire au stade actuel de la procédure, de sorte qu'aucune sanction ne pourrait être prononcée à charge du requérant.

...».

art 56 al 1 TWP

Tant l'autorité disciplinaire ordinaire que l'autorité disciplinaire supérieure sont compétentes pour prendre connaissance de faits susceptibles de faire l'objet de poursuites disciplinaires, de sorte qu'il convient de fixer le délai de prescription en référence à la date la plus ancienne à laquelle une de ces autorités a pris connaissance des faits.

Zowel de hogere als de gewone tuchtoverheid zijn bevoegd om kennis te nemen van mogelijke tuchtfeiten zodat de verjaringstermijn van zes maanden begint te lopen vanaf de kennisname van de feiten door één van deze overheden.

RER/013/006/F du 17.04.2013

« ... Le requérant fait valoir dans son mémoire de défense devant l'autorité supérieure et le conseil de discipline que l'action disciplinaire est prescrite, étant entendu que le rapport introductif est intervenu au-delà du délai de six mois, qui prend cours le jour après la prise de connaissance de la lettre du Procureur du Roi informant l'autorité disciplinaire compétente de l'extinction de l'action publique à la suite d'une transaction pénale exécutée.

L'Inspecteur général estime quant à lui que l'autorité disciplinaire a reçu le courrier du Procureur du Roi daté du 24 mai 2012, le 04 juin 2012, qu'elle a pris connaissance des faits le jour de la réception avérée de ce pli et que le délai de six mois prévu à l'article 56 LD n'a pas été respecté.

Dans le rapport introductif comme dans la proposition de sanction lourde, l'autorité disciplinaire supérieure situe la date de la prise de connaissance des faits au 28 juin 2012, date à laquelle l'autorité disciplinaire ordinaire l'aurait saisie, et prend cette date en considération pour déterminer le délai dans lequel le rapport introductif devait être notifié au requérant.

La date à prendre en considération pour déterminer le délai dans lequel le rapport introductif devait être notifié au requérant est, comme le prescrit le premier alinéa de l'article 56 LD, celle à laquelle une autorité compétente a pris connaissance des faits. Tant l'autorité disciplinaire ordinaire que l'autorité disciplinaire supérieure étaient compétentes

pour prendre connaissance des faits jusqu'au jour où l'autorité disciplinaire ordinaire a saisi l'autorité disciplinaire supérieure.

C'est donc à tort que l'autorité disciplinaire supérieure prend en compte la date du 28 juin 2012 pour déterminer le délai de notification du rapport introductif.

...».

art 57ter TWP

Lorsque le membre du personnel faisant l'objet de poursuites disciplinaires est avisé du dépôt dans la boîte aux lettres de son domicile, d'une missive de l'autorité disciplinaire, l'omission de vider cette boîte peut être considérée comme un refus d'accepter l'acte notifié.

Wanneer een personeelslid dat het voorwerp uitmaakt van een tuchtvervolging een schrijven van de tuchtoverheid in zijn postbus ontvangt, kan het verzuim om zijn postbus te lichten als een weigering om deze akte in ontvangst te nemen worden beschouwd.

RER/013/007/F du 17.04.2013

« ... La loi disciplinaire prévoit dans son article 57 deux modes de communication des pièces adressées au membre du personnel, soit celle de la notification contre accusé de réception, soit celle par envoi recommandé à la poste.

En l'espèce l'autorité a choisi pour la notification contre accusé de réception. Les fonctionnaires de police qui se sont présentés au domicile du requérant ne l'ont toutefois pas rencontré et aucun accusé de réception n'a été délivré par le requérant. La notification contre accusé de réception n'est pas soumise à un quelconque formalisme ; il suffit qu'il soit établi que l'adressé a pris connaissance ou qu'il ait refusé de réceptionner le pli qui lui a été présenté.

L'autorité ne démontre pas que le requérant aurait, tout en étant présent à son domicile, refusé d'ouvrir la porte pour réceptionner la proposition de sanction lourde. Si tel avait été le cas, son attitude aurait pu être assimilée à un refus de réceptionner le pli.

A moins de s'inscrire en faux contre l'authenticité du rapport d'information établi par les CP xxxn et yyyy, on ne peut non plus douter du dépôt de la proposition de sanction dans la boîte aux lettres du requérant le 25 janvier 2012 à 19h20.

Ce dépôt ne suffit toutefois pas pour justifier la présomption que le requérant aurait levé sa boîte aux lettres entre 19h20 et minuit, le 25 janvier 2013. La présomption de la prise de connaissance du pli recommandé présenté par le facteur est fondée sur le fait que ce dernier fait une ronde journalière comme prévu et qu'une personne, normalement prudente, lève sa boîte aux lettres après le passage du facteur. Personne ne s'attend à une présentation et le dépôt d'un pli dans sa boîte aux lettres à 19h20. La présomption qui vaut jusqu'à preuve du contraire, de la prise de connaissance d'un pli déposé dans la boîte aux lettres du domicile, quand le destinataire a, de surcroît, été averti du dépôt dans sa boîte aux lettres par un message vocal sur son téléphone portable, n'est toutefois pas déraisonnable. Lorsque le destinataire est averti du dépôt dans la boîte aux lettres de son

domicile, d'une missive, l'omission de vider cette boîte peut être considérée comme un refus d'accepter l'acte notifié.

Le conseil de discipline est d'avis que le requérant est, jusqu'à preuve du contraire, réputé avoir pris connaissance le 25 janvier 2013 de la proposition de sanction déposée dans la boîte aux lettres de son domicile le 25 janvier 2013 à 19h20.

... »

Onpartijdigheid

Ne constitue pas une atteinte au principe du devoir d'impartialité le fait d'avoir désigné, dans le cadre de l'enquête préalable, un commissaire de police qui aurait, dans le cadre de l'information pénale à charge du requérant (pour les mêmes faits), accompli une simple vérification des données figurant sur les documents de bord du véhicule incriminé.

De aanstelling in het raam van een vooronderzoek van een commissaris, die in het strafonderzoek voor dezelfde feiten ten laste van het betrokken personeelslid een eenvoudige controle van gegevens van de boorddocumenten van diens voertuig heeft uitgevoerd, schendt het principe van onpartijdigheid niet.

RER/013/010/F du 27.06.2013

« ... 3.1. Dans la présente cause, le requérant considère que le devoir confié par l'autorité disciplinaire supérieure, en application de l'article 29 alinéa 2 in fine de la loi du 13 mai 1999, au CP xxx constituerait une violation du principe d'impartialité, en raison de ce que ce dernier aurait accompli un devoir judiciaire dans le cadre de l'information pénale à charge du requérant.

Il résulte cependant de la page 58 du dossier disciplinaire que le CP xxx a été uniquement chargé (sur apostille du parquet) de vérifier les données figurant sur les documents de bord du véhicule incriminé, devoir de routine qui s'avéra en l'occurrence anodin, et qui est sans lien avec l'antagonisme existant entre le requérant et le plaignant.

De cet acte on n'aperçoit donc pas ce qui pourrait avoir mis le CP xxx dans de mauvaises disposition d'esprit à l'égard du requérant le 12 octobre 2012, d'autant que les documents du véhicule étaient légalement en ordre et ne révélaient aucune anomalie.

Le requérant affirme aussi qu'il ignore l'étendue de la connaissance que le CP xxx pouvait avoir, à cette date du 12 octobre 2012, des péripéties du 23 septembre précédent, le concernant.

Cette ignorance dans le chef du requérant indique donc, implicitement mais certainement, que celui-ci n'a, lui-même, donné aucune information au CP xxx au sujet de la plainte pénale.

Compte tenu du fait que rien dans le dossier ne fait apparaître que le CP xxx aurait eu accès d'une manière ou d'une autre au dossier répressif, le Conseil de discipline considère que ce fonctionnaire de police ne peut raisonnablement être suspecté de partialité, ni objectivement ni subjectivement, même au niveau de la simple apparence, lorsqu'il a procédé à l'audition du requérant le 15 février 2013 (voyez en outre infra).

Surabondamment, le Conseil de discipline fait observer qu'entre le rapport introductif - signé le 7 janvier 2013 par le Président du Collège de police (p.91 à 97) - et la proposition de sanction à reconsidérer du 20 février 2013 (p.125) signée par le même Président, il n'existe aucune différence de nature à laisser croire que le CP xxx aurait infléchi la procédure disciplinaire au détriment du requérant.

Le moyen n'est donc pas fondé, et il doit être rejeté.

...».

Redelijke termijn

Dans le cas de l'application de l'art 56 al 2 LD, l'autorité disciplinaire ne respecte pas le principe du délai raisonnable quand, ayant pris connaissance d'un arrêt de la Cour d'Appel (passé en force de chose jugée), elle ne décide de saisir l'ADS que plus de neuf semaines après, et que, sans que des devoirs impérieux n'aient été exécutés, le RI n'est notifié au requérant que quatre mois après la prise de connaissance de la décision judiciaire.

Wanneer de tuchtoverheid die reeds geruime tijd beschikt over het gerechtelijk dossier kennis neemt van de gerechtelijk eindbeslissing, mag zij niet meer stil zitten. De redelijke termijn wordt dan ook geschonden wanneer zoals in dit geval de tuchtoverheid die over alle elementen beschikt, zeven weken wacht om de hogere tuchtoverheid te adriëren en wanneer het inleidend verslag slechts vier maanden na de kennisname van de gerechtelijke eindebeslissing aan het personeelslid wordt betekend.

RER/013/011/F du 27.06.2013

« ... Dans la présente cause, en s'étonnant des atermoiements de son Chef de corps¹³, le requérant évoque (au moins implicitement) la question du dépassement du délai raisonnable, en même temps qu'il souligne le maintien de la relation de confiance à son profit, laquelle paraît incompatible avec la démission « d'office ».

Le Conseil de discipline relève que dès le 16 septembre 2010, le Chef de corps du requérant a été avisé de l'existence d'une action publique dirigée contre son subordonné.

C'est à bon escient que cette autorité disciplinaire ordinaire a fait application de l'article 56 alinéa 2 de la loi du 13 mai 1999 dans l'attente d'une décision judiciaire définitive.

Mais si l'arrêt de la Cour d'appel de Liège prononcé le 12 juin 2012 n'a été porté à la connaissance du Chef de corps que le 10 octobre 2012 (p.44 du dossier disciplinaire), le rapport introductif n'a été notifié au requérant que le 11 février 2013 (p.72), soit quatre mois plus tard, et, ce, sans que des devoirs impérieux ne soient exécutés.

Or, dès le 16 janvier 2012 le procureur du Roi avait autorisé l'accès au dossier répressif¹⁴,

¹³ « Nous ne comprenons pas, alors que le Procureur du Roi « l'autorise » le 16/01/2012 (p.12), que l'ADO écrive au Procureur du Roi le 27/03/2012 (p.13), soit plus de 2 mois plus tard, pour en obtenir l'autorisation ; Qu'a fait l'ADO entre le 7/01/2012 et le 27/03/2012 ? Il a l'autorisation d'utiliser les pièces du dossier répressif (p.12), mais ne suspend pas le défendu et n'envisage pas de sanction lourde » (p.2 in fine des conclusions déposées devant le Conseil de discipline)

¹⁴ Il n'est cependant pas joint au dossier disciplinaire, ce qui permet de penser qu'il ne revêt finalement pas une importance cruciale dans la procédure disciplinaire ici réexaminée.

et le Chef de corps avait également connaissance du jugement rendu le 30 décembre 2011, de sorte que tous les éléments de fait à charge du requérant pouvaient (et devaient) être connus, à une période que l'on peut fixer, raisonnablement, au mois de février 2012 (même s'il était raisonnable d'attendre également la décision définitive).

Bien plus, dès le 10 octobre 2012, ledit Chef de corps a pu examiner la portée exacte de l'arrêt de la Cour d'appel susvisé - lequel était déjà passé en force de chose jugée à cette date - cet examen ne nécessitant ni de connaissances juridiques particulières, ni un investissement en temps particulièrement long, afin de prendre attitude sur le plan administratif ; ce Chef de corps n'a cependant décidé de saisir l'autorité disciplinaire supérieure que le 17 décembre 2012 (p.71), quoiqu'il soit encore - de manière quelque peu surprenante - le rédacteur du rapport introductif du 30 janvier 2013 (p.82).

Il suit que le délai qui s'est écoulé entre le 10 octobre 2012 et le 11 février 2013 excède largement le délai raisonnable dans lequel les autorités disciplinaires (spécialement l'autorité ordinaire) avaient le pouvoir et le devoir d'agir à l'égard du requérant, et ce en application de la jurisprudence constante du Conseil d'Etat¹⁵.

Dès lors, en raison du dépassement du délai raisonnable, il doit être considéré que le requérant ne peut se voir sanctionné disciplinairement (en dépit de la constatation de la gravité particulière des faits en cause, et du devoir impérieux d'écarter le requérant de son service).

...».

art 24 TWP

L'avis du PR doit être recueilli dès lors que les faits concernent un PV argué de faux, même s'il a été rédigé par un collègue du requérant et à la demande de ce dernier. En effet, tout PV – fût-il même « simplifié » – est susceptible d'être traité par son destinataire naturel, à savoir un membre du parquet.

Het advies van de PK dient te worden ingewonnen voor feiten die het opstellen van een vals PV betreffen, ook als dit PV werd opgesteld door een collega van verzoeker maar op vraag van deze laatste.

Immers, elk PV, zelfs een vereenvoudigd PV, kan in aanmerking komen om te worden behandeld door zijn normale bestemming, zijnde een parketmagistraat.

RER/013/013/F du 20.06.2013

« ... Dans sa requête en reconsidération, longuement motivée, le requérant reproche, à titre principal, à l'autorité disciplinaire supérieure d'avoir méconnu la portée de l'article 38sexies de la loi du 13 mai 1999 et d'avoir inutilement prolongé de 20 jours le délai dans lequel sa proposition de sanction devait lui être notifiée ; à ce sujet, il considère que l'avis du procureur du Roi de Mons ne devait pas être recueilli, dès lors que le procès-verbal argué de faux, rédigé par un collègue du requérant et à la demande de ce dernier, ne constituerait nullement l'exécution d'une mission de police judiciaire.

¹⁵ Cfr Arrêt en cause DARVILLE et autres BARMAN, ROSSI, et consorts.

Le Conseil de discipline est d'avis qu'en dépit de l'absence de toute réquisition du ministère public au sujet de la rédaction du procès-verbal en cause, l'autorité disciplinaire a légitimement pu se poser la question du caractère (judiciaire ou administratif) de l'acte que le requérant a, de manière certaine, commandité (au vu des sms échangés avec le rédacteur officiel).

Il est, en effet, sensé de considérer que le procès-verbal litigieux (MO.xxxxx/2011) répond au prescrit de l'article 15 de la loi du 5 août 1992 sur « la fonction de police », lequel dispose : « Dans l'exercice de leurs missions de police judiciaire, les services de police ont pour tâche : 1° (...), 2° (...), 3° de rechercher, de saisir et de mettre à la disposition de l'autorité compétente les objets dont la saisie est prescrite, 4° de transmettre aux autorités compétentes le compte rendu de leurs missions ainsi que les renseignements recueillis à cette occasion ».

En effet, d'une part, il apparaît de la déclaration de xxx A..... (p.62) que ce dernier avait besoin des numéros de série des objets afin de les signaler en BNG « comme la procédure l'impose » (sic), et que le requérant a immédiatement communiqué lesdits numéros ; d'autre part, il apparaît que « le signalement » a bien été préparé par le rédacteur susvisé (cfr p.22) et que si ce signalement n'a pas été exécuté, c'est grâce à la vigilance de l'INPP xxx O....., celui-ci ayant judicieusement suspecté l'existence d'une fraude à ce sujet.

En outre, la rédaction du procès-verbal litigieux répond aux circulaires ministérielles et des Procureurs Généraux (ainsi que l'a déclaré son rédacteur) à propos du signalement en BNG des objets « à rechercher », et donc « à saisir » en cas de découverte par n'importe quel service ou agent de police, de sorte que son rédacteur a agi sous l'empire du susdit article 15 de la loi du 5 août 1992.

De plus, xxx A..... pouvait agir d'initiative en application de l'article 6 de cette même loi, lequel dispose : « Dans les cas où les services de police peuvent agir d'initiative en vertu de la loi, ils restent soumis aux autorités compétentes, conformément à la loi », de sorte qu'il n'était pas indispensable qu'avant la rédaction dudit procès-verbal xxx A..... obtienne l'assentiment d'un membre du ministère public.

Enfin, comme tout procès-verbal - fût-il même « simplifié » - destiné à faire éventuellement preuve au sens de l'article 154 du code d'instruction criminelle, l'écrit forgé (ici pour les besoins du requérant) était, par sa nature, susceptible d'être traité par son destinataire naturel, à savoir un membre du parquet.

Surabondamment, l'analyse à laquelle l'autorité disciplinaire supérieure s'est livrée (à propos de l'attitude à adopter lorsque le caractère judiciaire d'une mission accomplie par un policier paraît discutable, cfr. pp. 7, 8 et 9 de la note d'audience déposée) peut être adoptée par le Conseil de discipline, en ce sens qu'en cas de doute il est préférable de recueillir l'avis du magistrat prévu par l'article 24 de la loi, en application du principe de précaution, plutôt que de prendre le risque de s'en abstenir.

Il suit donc de ces considérations que l'avis du procureur du Roi de ..... a, en l'espèce, été sollicité à bon escient par l'autorité disciplinaire, en application de l'article 24 de la loi du 13 mai 1999 ; le silence de cette autorité ne peut, en outre, être interprété comme étant le signe indubitable d'une demande superflue, car la loi a envisagé une telle occurrence (« Passé ce délai, l'autorité concernée est réputée ne pas désirer formuler d'avis

complémentaire », article 24 alinéa 3 in fine).

À seule fin d'être complet, le Conseil de discipline souligne que rien, en l'espèce, ne permet de supposer un abus d'une règle de procédure par l'autorité disciplinaire supérieure, dans le but d'obvier à une lacune quelconque ou à son impéritie ; de plus, la situation de la défense n'a pas été aggravée par l'allongement du délai ici examiné.

Le délai de l'article 38sexies de cette loi n'a donc pas été méconnu en l'espèce.... ».

Bilijkheid en verdelende rechtvaardigheid

Dans le choix de la sanction idoine, l'autorité disciplinaire doit aussi tenir compte du principe d'équité, en tenant compte notamment du traitement réservé, sur le plan disciplinaire, aux collègues du fautif.

Bij de keuze van de gepaste straf moet de tuchtoverheid rekening houden met het gelijkheidsprincipe, meer bepaald met de wijze waarop andere collega's op tuchtvlak werden behandeld.

RER/013/018/F du 20.11.2013

« ... Dans l'appréciation de la proportionnalité entre la gravité de la transgression et sa sanction, autre principe général de droit applicable en la matière, le requérant fait grief à l'autorité disciplinaire de faire preuve d'une sévérité excessive.

Le Conseil de discipline est d'avis que c'est à juste titre que le requérant fait valoir les éléments suivants :

- l'ensemble du personnel de ce poste SPC avait fait l'objet d'un rappel général des normes à respecter, par un courrier électronique du 28 octobre 2012, eu égard à la multiplication des négligences de plusieurs policiers, ce qui illustre un contexte de travail dont il doit être tenu compte dans l'appréciation de la gravité, toute relative, des faits de la présente cause ;
- la salle des coffres étant sécurisée en soi et accessible uniquement par badge électronique, le risque d'un usage abusif était limité, et il n'y a eu en l'occurrence aucune conséquence tragique ;
- d'autres policiers ont commis, à la même époque (même après la diffusion du mail du 28 octobre 2012), des négligences très similaires, sans connaître le même sort sur le plan disciplinaire ; or, la discipline policière n'échappe pas au principe d'équité, lequel inclut une justice distributive dans le prononcé des sanctions (à savoir que chaque fonctionnaire ayant commis une transgression similaire doit être sanctionné d'une manière également similaire) ;

... ».

art 57 TWP

Tout membre du personnel a l'obligation d'informer son employeur en cas de changement d'adresse. A défaut de remplir cette obligation, le courrier transmis à l'ancienne adresse (de surcroît sur demande du requérant) est réputé lui avoir été adressé régulièrement. Il y a lieu de vérifier dans ce contexte si le requérant ne s'est pas lui-même sciemment placé dans la situation matérielle et administrative qu'il tente ensuite d'exploiter à son profit.

Elk personeelslid heeft de plicht om in geval van adresverandering zijn werkgever hierover in te lichten. Indien hij dit niet doet, zal de post verstuurd aan zijn vorig adres (in dit geval zelfs op zijn vraag) geacht worden op wettige wijze te zijn afgeleverd. Daarom is het aangewezen na te gaan of het personeelslid zich zelf niet bewust in deze materiële en administratieve situatie heeft geplaatst om er zijn voordeel uit te halen.

RER/013/020/F du 20.11.2013

« ... L'autorité disciplinaire supérieure a rédigé sa proposition d'infliger au requérant une sanction lourde, celle de la démission d'office, en date du 25 juillet 2013 (pièce 58.3 du dossier disciplinaire), ce dont l'intéressé affirme n'avoir eu connaissance que le 31 juillet 2013 seulement (pièce 59.4).

Il fait observer à cet égard que la première notification par voie postale, réalisée par l'autorité disciplinaire le 25 juillet 2013 (pièce 59.1), paraît entachée d'une irrégularité pour avoir été effectuée à une adresse erronée, à savoir : « Le.... 2... à ... », adresse qu'il avait quittée le 13 juin 2013.

Il expose n'avoir dès lors pas eu connaissance de ce premier envoi postal, et il soutient que le délai de 10 jours, prévu pour l'introduction de sa requête en reconsidération par l'article 51bis de la loi disciplinaire, n'a, en conséquence, pris cours que le 1er août 2013, soit le lendemain de la réception par lui de l'envoi recommandé adressé à « Z... 161 à 1... Z... ».

L'examen attentif de la déclaration du CP xxx datée du 11 octobre 2013 (pièce 69.1) met cependant en lumière les éléments suivants :

- ✓ Le CP xxx a téléphoné le 13 juin 2013 au requérant aux fins de décider des modalités pratiques de la notification du rapport introductif ;
- ✓ l'emménagement du requérant à Z.... (...) paraissait en cours aux dires de ce dernier ;
- ✓ le requérant a préféré la voie des recommandés postaux pour cette notification ;
- ✓ le requérant a, en outre, signalé qu'il n'y aurait aucun problème à l'envoi du recommandé à ...., où, en cas d'absence de sa part, il y aurait toujours la présence de ses parents ;
- ✓ l'envoi recommandé du rapport introductif, expédié le 14 juin 2013, a d'ailleurs été délivré le 17 juin 2013 à ..., selon l'opérateur postal (pièce 69.4) ;
- ✓ le requérant n'a donné aucune nouvelle de sa part pendant les semaines qui ont

- suivi ;
- ✓ la même adresse a donc été reprise pour la notification de la proposition de sanction lourde, le 25 juillet 2013 ;
  - ✓ le 26 juillet 2013 un collègue du CP xxx a téléphoné au requérant, et il a ainsi été pris acte de son changement effectif d'adresse et de son affirmation suivant laquelle il n'aurait pas reçu le rapport introductif ;
  - ✓ le CP xxx a constaté, via le site web Bpost, que le premier envoi relatif à la proposition de sanction était toujours en attente d'enlèvement à ... depuis le 29 juillet 2013 ;
  - ✓ il a alors été décidé d'adresser, en date du 30 juillet 2013, le second envoi postal à H..... ;
  - ✓ le premier envoi recommandé n'ayant jamais été réclamé par le requérant, le pli a été restitué à son expéditeur (pièce 69.3).

Il résulte de ces explications, dont la cohérence ne peut être mise en doute, ainsi que des pièces du dossier disciplinaire 59.2 et 69.1 à 4 spécialement, que l'autorité disciplinaire n'a commis aucune irrégularité en notifiant la proposition de sanction lourde ici querellée, exactement comme le requérant l'avait demandé téléphoniquement le 13 juin 2013.

En outre, en dépit de l'obligation réglementaire d'annoncer, à l'institution qui l'emploie, tout changement d'adresse¹⁶ (obligation d'ailleurs facilitée par l'existence d'un formulaire aisément accessible par voie électronique), le requérant a omis d'aviser son employeur du changement opéré par lui. Cette démarche était d'autant plus utile qu'il se savait concerné par une procédure administrative.

Surabondamment, ledit requérant ne s'est curieusement pas ému de n'avoir pas reçu - ainsi qu'il l'affirme - le rapport introductif qu'il savait, dès le 13 juin 2013, lui être destiné.

En effet, il n'a donné aucune nouvelle de sa part entre le 13 juin 2013 et le 26 juillet 2013 ; de plus, il s'agissait dans les deux cas d'appels téléphoniques de fonctionnaires de sa zone et non d'appels de sa part. Bien qu'il en ait eu ainsi l'occasion, il n'a signalé aucun problème de transmission postale.

En définitive, le requérant s'est donc placé lui-même dans la situation matérielle et administrative dont il tente aujourd'hui de tirer, paradoxalement, profit : en sollicitant, en effet, que son adresse de ... soit seule utilisée pour l'envoi du courrier disciplinaire le concernant, et en rassurant son supérieur hiérarchique sur la fiabilité de ce canal de transmission, puis en restant passif devant l'absence du pli attendu, le requérant a personnellement induit son autorité disciplinaire en erreur à dater du 13 juin 2013 ; celle-ci n'a pu être corrigée que le 26 juillet 2013.

Il suit que le requérant doit être réputé¹⁷ avoir eu connaissance de la proposition de sanction le jour de la présentation du premier envoi recommandé de cette proposition, soit le 26 juillet 2013 (à 11 h 48') en application de la jurisprudence du Conseil d'Etat (cfr. pièce 59.2).

¹⁶ Cfr Arrêt CE n° 211.711 du 2 mars 2011 en cause de MANIL

¹⁷ Cfr Arrêt CE n° 202.458 du 29 mars 2010 en cause BERVOETS

En prenant pour référence cette dernière date, il apparaît que l'article 51bis de la loi disciplinaire, relatif au délai et aux modalités d'introduction d'une requête en reconsidération, n'a pas été respecté par le requérant, sa requête - datée et expédiée le 7 août 2013 (p.1 de notre dossier)- ayant été formée le 12ème jour suivant la notification, de sorte qu'elle n'est pas recevable.

.... ».

art 10 KB TWP

Les premières recherches, menées d'initiative par un policier dans le cadre de ses attributions, aux fins d'identifier l'auteur ou un témoin de faits fautifs, ne peuvent être assimilées à une enquête préalable formelle.

De eerste onderzoeksdaden uitgevoerd door een politieambtenaar die zelf de schade had vastgesteld om de dader of een getuige van het tuchtvergriep te identificeren en die handelde in het raam van zijn bevoegdheden, kunnen niet beschouwd worden als een formeel voorafgaand onderzoek.

RER/013/023/F du 07.11.2013

« ... Il convient toutefois de relever que le requérant, sans cependant en tirer de conclusion juridique claire, souligne le fait que le CP xxx aurait dépassé ses prérogatives de 'coordinateur central' en endossant le rôle « d'enquêteur préalable ».

Le Conseil de discipline ne relève, pour sa part, aucune méconnaissance des principes de loyauté, d'impartialité des intervenants, et d'équité de la procédure à ce sujet : le CP xxx s'est, en effet, limité aux premières recherches lui permettant de cerner l'origine des dégâts qu'il constatait lui-même le 19 avril 2013 ; ces premières recherches n'ont eu d'autre effet que d'identifier le requérant, ainsi qu'un témoin, ce qui s'est révélé opportun a posteriori.

Le Conseil de discipline ne constate, par ailleurs, l'existence d'aucune irrégularité qui aurait pu être de nature à invalider les poursuites disciplinaires.

Quant aux effets de la loi du 29 juillet 1991 relative à la motivation formelle des actes administratifs sur la présente procédure, ils font l'objet des paragraphes qui suivent, l'avis du Conseil de Discipline devant, au surplus, répondre au vœu du législateur exprimé dans l'article 52 de la loi du 13 mai 1999¹⁸.

...».

art 56 al 2 TWP

La suspension de l'action disciplinaire basée sur l'art 56 al 2 LD prend fin dès que le classement sans suite a été communiqué à l'ADS. Si l'autorité ne poursuit pas son action initiale, elle est réputée l'abandonner, et elle ne pourra ensuite se fonder sur une reprise de l'action pénale pour les mêmes faits, ni même sur une déclaration de

¹⁸ Cfr Arrêt n° 221.684 du 11 décembre 2012 en cause DEPIERREUX

culpabilité pénale ultérieure, si aucun élément nouveau n'est apparu lors de la seconde phase de l'action répressive.

De schorsing van de tuchtvervolgning op basis van art 56 al 2 TWP eindigt op het ogenblik dat een rangschikking zonder gevolg wordt meegedeeld aan de HTO. Wanneer de overheid op dat ogenblik de initiële procedure niet voortzet, wordt zij geacht hiervan af te zien. Als later de strafvervolgning voor dezelfde feiten zou worden hernomen kan de overheid zelfs in geval van een eventuele schuldig verklaring van het personeelslid, de tuchtvoeding enkel nog hernemen indien een nieuw element wordt aangetoond.

RER/013/025/F du 11.12.2013

« ...3.2. Dans la présente cause, le requérant – rejoint en cela par Mr l'Inspecteur Général – fait valoir que l'autorité disciplinaire a eu connaissance des événements qui sont à la base de l'ordonnance de la Chambre du Conseil dès le 1er juillet 2009, et que la présente action disciplinaire est aujourd'hui atteinte de forclusion.

Il convient de constater, d'une part, après que le présent dossier disciplinaire eût été complété - ainsi que le demandait judicieusement Mr l'Inspecteur Général - des investigations menées, à des fins manifestement disciplinaires, entre le 1er juillet 2009 (p.20 de notre dossier, 1er feuillet) et le 6 octobre 2009 (même pièce, ultime feuillet), qu'une procédure disciplinaire a bel et bien été initiée le 1er juillet 2009 contre le requérant à la suite d'un conflit verbal, survenu entre lui et des policiers de la Zone de Seraing, en date du 14 juin 2009.

Il convient de relever, d'autre part, que le 6 octobre 2009 l'autorité disciplinaire ordinaire du requérant a entendu faire application, dans cette procédure-là, de l'article 56 alinéa 2 de la loi du 13 mai 1999, dans l'attente de la décision de Madame le Procureur du Roi quant à l'action publique (idem).

Enfin, il est établi par les pièces probantes, déposées à l'audience du Conseil de discipline du 21 novembre 2013 par le requérant, que le 9 novembre 2009 son Chef de Corps a pris connaissance que le magistrat susvisé avait classé l'action publique sans suite le 2 novembre 2009, chaque partie considérant devant le Conseil de Discipline que la référence du parquet (« 650 P 09 ») concernait indubitablement les événements du 14 juin 2009.

De ces prémisses le Conseil de Discipline infère que, dès le 9 novembre 2009, la suspension de l'action disciplinaire visant les incidents du 14 juin précédent, suspension fondée sur l'article 56 alinéa 2 précité, avait indubitablement pris fin, dès lors que le classement sans suite est spécifiquement prévu pour avoir cet effet par le législateur¹⁹ ; or, aucune suite (et spécialement la rédaction d'un rapport introductif) n'ayant été assurée à cet égard par l'autorité disciplinaire, il doit être constaté que l'action disciplinaire du chef des faits survenus le 14 juin 2009 était éteinte, par application de l'article 56 sus-vanté en son premier alinéa, et, ce, à dater du 10 mai 2010.

¹⁹ « En cas d'information judiciaire ou de poursuites pénales pour les mêmes faits, ce délai commence à courir le jour où l'autorité disciplinaire est informée par l'autorité judiciaire, qu'une décision judiciaire définitive est prononcée ou que le dossier est classé sans suite ou l'action publique éteinte »

3.3. Certes, ainsi qu'il a déjà été exposé ci-avant, l'autorité disciplinaire supérieure considère que la faute reprochée au requérant est, en l'occurrence, constituée par le seul prononcé de l'ordonnance de la Chambre du Conseil du Tribunal Correctionnel de ... du 7 février 2013, et non par la commission des faits qui sous-tendent cette décision.

Il convient cependant d'examiner si cette subtile distinction est objectivement justifiée en l'espèce, et si le respect du principe d'équité de la procédure administrative est assuré.

A cet égard il convient de noter que la proposition de sanction est expressément motivée (cfr. p.73) par un « manquement aux obligations professionnelles (point 41 alinéa 4 » de l'AR du 10 mai 2006), aussi bien que par une « atteinte à la dignité » de son emploi, et par un ébranlement de la « confiance du public dans la police ».

Or, en comparant, d'une part, les informations figurant dans « l'enquête préalable réalisée en 2009 » (pièce 20 de notre dossier) et le dossier répressif déposé à l'audience du 21 novembre 2013 par l'autorité disciplinaire, relatif à deux notices (LI.25.IN.103.213/09 et LI.41.L2.10660/09) jointes très vraisemblablement au dossier d'instruction LI.21.99.336/11, il apparaît que ce sont exactement les mêmes événements et faits qui forment leurs substances respectives, sans que l'enquête judiciaire n'ait amené d'éléments nouveaux et décisifs d'appréciation par rapport à l'enquête interne.

En outre, c'est paradoxalement le même magistrat du ministère public (Mr xxx) qui a, premièrement, classé l'information judiciaire sans suite le 2 novembre 2009 (dossier du requérant, pièce n°3), puis tracé un réquisitoire de renvoi correctionnel le 31 octobre 2012 à charge de la même personne (p.11 du dossier disciplinaire) exactement dans le même cadre, sans qu'une motivation claire de sa part ne soit, d'ailleurs, fournie à cet égard^{20/21}.

Dans ces conditions, le Conseil de Discipline considère que l'autorité disciplinaire supérieure ne peut, sans contradiction, d'une part décider, entre le 9 novembre 2009 et le 10 mai 2010, que le requérant n'a pas commis de faute disciplinaire et ne doit pas être sanctionné pour les incidents survenus à ... le 14 juin 2009²², et d'autre part considérer, le 30 juillet 2013, qu'il aurait manqué à ses obligations professionnelles et porté atteinte à la dignité de sa fonction, pour la seule raison qu'une « suspension simple du prononcé de la condamnation » a été ordonnée pour le même fait, commis dans le même lieu et les mêmes circonstances.

Se référer, en effet, uniquement à l'existence d'une ordonnance judiciaire, parce qu'elle déclare une prévention établie à charge du requérant, sans toutefois le condamner de ce chef afin d'éviter « son déclassement », paraît relever, à la lumière des circonstances propres à la cause (l'action publique et l'action disciplinaire avaient été abandonnées et elles n'ont ressurgi qu'à l'occasion d'une plainte pénale du... requérant lui-même), d'une

²⁰ Il n'est donc pas étonnant que, face à ce manque de transparence, voire de cohérence, le requérant se pose la question de l'objectivité de certaines instances judiciaires, spécialement eu égard au fait qu'il était le seul initiateur de l'instruction judiciaire (le parquet n'ayant, fort logiquement - vu son propre classement sans suite - pas pris l'initiative de requérir d'instruction), et, finalement, qu'il est le seul coupable déclaré (en exceptant, dans les deux cas, la compagne qui partage avec lui, depuis l'origine, le même sort), et, ce, à la demande du... même magistrat que celui qui avait classé la plainte sans suite.

²¹ Cet étonnement est d'autant plus légitime que ce même magistrat, après avoir sollicité de la juridiction d'instruction le renvoi correctionnel du requérant, n'a pas relevé appel de la décision, n'ayant pourtant pas obtenu le renvoi espéré.

²² Et donc implicitement - mais certainement - considérer qu'il n'a pas manqué à ses obligations professionnelles ni porté atteinte à la dignité de ses fonctions...

analyse purement formaliste.

Cette analyse tente clairement de contourner l'extinction initiale de l'action disciplinaire fondée sur les mêmes circonstances, et porte dès lors atteinte au principe d'équité.

Il suit qu'aucune sanction disciplinaire ne peut être prononcée, en cette cause, à charge du requérant..... ».

art 3 TWP

Le prononcé d'une mesure de suspension du prononcé de la condamnation pénale n'exclut pas en soi – pas plus qu'elle n'impose – l'existence d'une transgression disciplinaire.

De opschorting van de strafrechtelijke uitspraak laat niet toe het bestaan van een tuchtvergrijp uit te sluiten of te bevestigen.

RER/013/025/F du 11.12.2013

« ... 4.3. Le requérant fait également observer, d'une part, qu'il n'a personnellement pas sollicité la mesure de faveur sus-décrite auprès de la juridiction saisie, étant donné qu'il contestait la matérialité de la prévention lui reprochée, mais que, d'autre part, la juge président la Chambre du Conseil correctionnelle l'a octroyée au motif que « la comparution des inculpés devant la juridiction de jugement et la publicité des débats seraient de nature à provoquer leur déclassement ou à compromettre leur reclassement ». Le requérant en infère que le prononcé d'une ordonnance judiciaire, dans de telles conditions, n'a pas de caractère infamant et ne saurait donc constituer une transgression judiciaire en soi.

Il convient tout d'abord de rappeler que ce type de motivation est directement issu des termes mêmes de la loi du 29 juin 1964 concernant la suspension, le sursis et la probation, plus particulièrement en son article 3, alinéa 2.

Ensuite l'action de déclasser consiste à « rétrograder afin de punir une faute » (et l'action de reclasser, l'inverse, évidemment) selon le dictionnaire 'Robert' : il peut donc être considéré que le juge qui accorde la mesure probatoire de 'Suspension' entend clairement éviter que son bénéficiaire ne fasse, de manière générale, l'objet de rétorsions ou soit exposé au mépris public.

Il s'agit donc de la mesure la plus légère dans l'arsenal répressif en général, et même la plus légère des « mises à l'épreuve » prévue par la loi susvisée, mais elle n'exclut pas en soi - pas plus qu'elle n'impose - l'existence d'une transgression disciplinaire, tout devant être apprécié au cas par cas par les autorités disciplinaires.

En l'espèce, le Conseil de Discipline considère que l'ordonnance de la Chambre du Conseil du 7 février 2013 ne revêt pas un caractère infamant constitutif, en soi, d'une faute répréhensible..... ».

Rechten van de verdediging – Het zorgvuldigheidsbeginsel

Les droits de la défense ne sont pas violés lorsque le dossier disciplinaire comprend des traductions de pièces pour lesquelles il n'est pas permis de vérifier que leur auteur est effectivement bilingue légal, dès lors que la décision disciplinaire se fonde sur d'autres pièces et informations fournies dans la langue de la procédure.

Als de tuchtbeslissing steunt op andere stukken en informatie opgesteld in de taal van de procedure worden de rechten van verdediging niet geschonden wanneer het tuchtdossier ook vertaalde stukken bevat waarvan het niet mogelijk is na te gaan of de opsteller ervan effectief tweetalig was.

RER/013/027/F du 17.12.2013

« ... Les pièces 8/1 et 8/2 constituent une traduction francophone de dépositions en langue néerlandaises figurant en pièces 7/14 et 7/42 à propos de laquelle il n'est pas permis de vérifier que son auteur est effectivement bilingue légal, ce qui heurte le principe de minutie, cette méconnaissance devant entraîner le classement sans suite de la cause ;

S'il est exact que l'identité et la qualité du traducteur demeurent effectivement inconnues, cela n'invalide nullement ipso facto l'ensemble de la procédure disciplinaire ; en effet, il convient, d'une part, de considérer que les traductions ne constituent que de simples renseignements ne pouvant, à eux seuls, fonder une décision quelconque, et, d'autre part, de constater que la décision est fondée sur un ensemble d'informations fournies dans la langue de la procédure, ce qui est le cas en l'espèce de la proposition ici en voie de reconsidération ; ce moyen doit donc être rejeté.

...».

Rechten van de verdediging – Redelijke termijn

Le principe du délai raisonnable n'est pas respecté lorsque plus de cinq mois se sont écoulés entre la prise de connaissance des faits litigieux et la notification du RI, alors qu'il n'existe aucun élément pour justifier la longueur de ce délai.

De redelijke termijn werd niet nageleefd wanneer er meer dan vijf maanden zijn verlopen tussen de kennisname van de feiten en de betekening van het inleidend verslag, zonder dat voor het verloop van deze lange termijn enige rechtvaardiging wordt gegeven.

RER/013/027/F du 17.12.2013

« ... La durée de traitement de la cause, soit cinq mois et neuf jours entre la prise de connaissance des faits litigieux et la notification du rapport introductif, excède le délai

raisonnable.

Le Conseil de Discipline ne trouve, dans le dossier de procédure tel qu'il lui est soumis, aucune justification acceptable au fait qu'il ait fallu un délai de 49 jours (du 19 mars 2013 au 7 mai 2013) pour que le Collège de Police ordonne l'exécution d'une enquête préalable (cfr. pp.3 et 4 du dossier disciplinaire).

Bien plus, deux mois et onze jours se sont écoulés entre l'évènement qui a valu l'arrestation judiciaire du requérant le 19 mars 2013 et sa première audition à des fins disciplinaires le 29 mai 2013 (cfr. p.5), soit vingt-deux jours après la décision d'enquêter préalablement.

Ce délai paraît d'autant plus anormal que le procès-verbal initial rédigé à des fins judiciaires le 19 mars 2013 (cfr. pp 7/29 et 7/31) est de la plume de l'INPP xxx (contresigné par le CP yyy) appartenant précisément (tous deux) au 'Service de Contrôle Interne' chargé des questions disciplinaires au sein de la Zone de Police de Bruxelles-Capitale, ce qui implique leur parfaite connaissance de la nature et de la simplicité des faits de la cause sur le plan disciplinaire.

Enfin, l'examen des pièces versées au dossier disciplinaire amène le Conseil de Discipline à constater que dès le 29 mars 2013 les auditions des personnes pouvant utilement témoigner à décharge du requérant, ou à sa charge, menées par les mêmes personnes que celles chargées de l'enquête administrative préalable, étaient closes (voy. pages 43 à 47).

A la lumière de la jurisprudence constante du Conseil d'Etat²³, le Conseil de Discipline a le devoir d'accueillir le moyen soulevé par la défense : le délai utile pour sanctionner le requérant du chef du fait repris ci-dessous est dépassé.

Il suit donc qu'aucune sanction ne pourrait légalement être prononcée en l'espèce.

...».

art 36 & 38quinquies TWP

L'article 29 de la loi du 13 mai 1999 ne confère pas, au fonctionnaire mis en cause, le privilège d'exiger de l'autorité disciplinaire supérieure son audition personnelle, le législateur ayant laissé à toute autorité disciplinaire le soin d'organiser cette audition, le cas échéant en déléguant celle-ci.

Art 29 TWP verleent aan het betrokken personeelslid niet het recht om van de tuchtverheid te eisen om door haar persoonlijk te worden gehoord. De wetgever biedt de tuchtverheid de mogelijkheid om hiervoor elke overheid aan te wijzen.

RER/013/010/F du 27.06.2013

²³ Cfr Arrêts en cause BARMAN, BLEU, ROSSI et consorts

« ... 3.2. Le requérant considère par ailleurs qu'en rejetant sa demande d'être, personnellement et oralement, entendu par le Collège de police, cette autorité disciplinaire supérieure aurait méconnu le principe de 'légitime confiance de l'administré' à son détriment, de sorte que la procédure disciplinaire ne serait plus, dès ce moment, équitable.

Le Collège de police a judicieusement rencontré ce moyen dans la proposition ici querellée (p.130), en se fondant sur le texte légal.

Le Conseil de discipline souligne en outre que l'article 29 de la loi du 13 mai 1999 ne confère pas, au fonctionnaire mis en cause, le privilège d'exiger de l'autorité disciplinaire supérieure son audition personnelle, le législateur ayant laissé à toute autorité disciplinaire le soin d'organiser cette audition, le cas échéant en déléguant celle-ci.

En outre, le requérant a pu faire, auprès du délégué de l'autorité disciplinaire supérieure (le CP xxx donc) toutes les déclarations qu'il souhaitait.

Le 15 février 2013, alors qu'il était assisté de son conseil, Me xxx, et de son défenseur syndical, Mr yyy, le requérant a, d'une part, réitéré son souhait d'être entendu personnellement par le Collège de police, et, d'autre part, insisté pour déposer son mémoire de 18 pages (cfr. p.105 à 122) en déclarant : « Il constitue le corps de notre déclaration²⁴ dès lors que le délégué de l'autorité nous a informé que le Collège prendra prochainement sa décision quant à nos deux premiers griefs. Nous serons soit réinterrogés par le délégué de l'autorité ou soit entendus par le Collège ».

Or, il apparaît que le Collège de police a réellement tenu compte de cette déclaration et des deux demandes particulières y incluses ; d'une part l'autorité disciplinaire supérieure s'est expressément fondée sur ce mémoire, dans sa proposition de sanction (cfr. p.130, la mention sous « Réf : 10 »), et, d'autre part, elle a répondu de manière explicite aux moyens soulevés, par les deux premiers paragraphes de la section « f », de manière suffisante et satisfaisante selon le Conseil de discipline.

En outre, l'indication suivant laquelle une réaudition du requérant après le 15 février 2013 serait envisagée émane apparemment²⁵ du Chef de corps, voire du CP xxx, mais non du Collège de police (ou l'un de ses membres) ; rien n'indique cependant que ces deux fonctionnaires auraient eu le mandat d'engager formellement le susdit Collège quant à ce, un tel pouvoir ne leur ayant, par ailleurs, nullement été conféré par la loi ; or, la probabilité exprimée est demeurée théorique par la seule volonté - souveraine - du Collège.

Enfin, la défense ne démontre pas en quoi, concrètement, ses droits auraient été illicitement réduits par l'absence d'une déclaration purement verbale, soit auprès du CP xxx, soit auprès d'un autre délégué de l'autorité supérieure.

Bien plus, le requérant a été personnellement entendu par le Conseil de discipline aux audiences des 17 avril et 30 mai 2013, sans qu'un élément nouveau ne conste de ses dires personnels.

Il suit que les droits de la défense ont été respectés et que la procédure disciplinaire a

²⁴ C'est le Conseil de discipline qui souligne

²⁵ Cela peut être déduit du 4ème § de l'audition du requérant : « *A la demande de la défense, vous avez* [lire plus exactement « j'ai »] *contacté le Chef de la zone qui a demandé que soit acté votre* [lire plus exactement « notre »] *refus d'audition par moi-même* [lire plus exactement « vous-même »] (...) » (p.123)

conservé le caractère équitable exigé par les Principes de droit ; ce moyen, non fondé, doit, dès lors, être rejeté.... ».

Evenredigheid en geïndividualiseerde sanctie - art 3 KB TWP

La jonction au dossier disciplinaire d'un rapport d'évaluation fonctionnelle relatif au fonctionnaire de police poursuivi ne méconnaît pas les droits de ce dernier, dès lors que les données de ce dossier servent à préciser la manière avec laquelle, en général, le fonctionnaire concerné remplit ses obligations professionnelles et la dignité avec laquelle il s'en acquitte.

De voeging van een evaluatienota van het betrokken personeelslid miskent geenszins de rechten van het personeelslid, aangezien deze gegevens gebruikt kunnen worden om in het algemeen na te gaan op welke wijze het personeelslid zijn beroepslichten naleeft en zijn taken vervult.

RER/013/010/F du 27.06.2013

« .... Le requérant a également sollicité qu'il ne soit tenu aucun compte du dossier d'évaluation joint au dossier disciplinaire, en raison de ce qu'il serait étranger à la procédure et ne pourrait entrer en ligne de compte dans le choix de la sanction disciplinaire, au nom de la proportionnalité entre celle-ci et les faits de la cause.

La jonction au dossier disciplinaire d'un rapport d'évaluation fonctionnelle relatif au fonctionnaire de police poursuivi ne méconnaît pas les droits de ce dernier, dès lors que les données de ce dossier servent à préciser la manière avec laquelle, en général, le fonctionnaire concerné remplit ses obligations professionnelles et la dignité avec laquelle il s'en acquitte.

Il s'agit donc d'éléments d'information qui sont de nature à contribuer à la proportionnalité de la sanction – et non l'inverse –, en regard de la gravité de la faute, mais aussi de la personnalité du policier et de sa manière de servir, toute sanction disciplinaire devant être personnalisée.

En l'espèce rien n'indique que l'autorité disciplinaire aurait dénaturé le rapport d'évaluation du 19 septembre 2012 relatif au requérant.

Le moyen soulevé doit donc être rejeté....».

Rechten van de verdediging – Redelijke termijn

L'autorité disciplinaire n'a pas violé le principe du délai raisonnable quand la longueur du délai de traitement de l'action disciplinaire résulte pour la plus grande partie du fait du Prince.

De tuchtoverheid schendt het principe van de redelijke termijn niet wanneer de vertraging het gevolg is van een beslissing van hogerhand, waardoor het dossier aan

een ander tuchtoverheid diende te worden toegestuurd.

RER/013/019/F du 17.10.2013

« ... Il résulte des pièces auxquelles le Conseil de discipline peut avoir égard que, le 22 avril 2013, le requérant a été nommé par Mme la Ministre de l'Intérieur dans le grade de commissaire de police (p.9 et 10 du dossier disciplinaire), décision motivée par les considérations que le requérant était inséré dans l'échelle de traitement « M7 », qu'il était commissionné dans le grade de commissaire suite à sa désignation pour un emploi d'officier, qu'il exerçait sa fonction de manière ininterrompue depuis sept ans et que sa dernière évaluation n'était pas « insuffisante ».

Il suit qu'en affirmant le 28 février 2013 que le requérant était commissionné dans le grade de commissaire de police, le CP X n'a pas induit le Directeur Général de la Police Judiciaire en erreur, dès lors que l'information était rigoureusement exacte. L'audition de ce témoin n'est donc pas opportune ; par ailleurs, le Conseil de discipline ne relève aucun indice précis qui serait de nature à rendre vraisemblable un défaut d'impartialité dans le chef de l'intervenant susvisé. Il suit que le grief d'irrégularité de la procédure soulevé par le requérant manque en fait. * * * * *

Des explications fournies à l'audience du Conseil de discipline du 2 octobre 2013, il apparaît que les poursuites disciplinaires initiées par un rapport introductif du 6 décembre 2012 (cfr p.11) ont été abandonnées uniquement en considération du fait que l'Arrêté Ministériel susvisé a fait rétroagir ses effets à la date du 1er décembre 2010, de sorte que le 29 avril 2013 le Directeur Général de la Police Judiciaire a pris connaissance (p.11) qu'il perdait désormais, et irrémédiablement, la compétence de proposer une sanction lourde à charge du requérant.

Cette autorité disciplinaire n'a donc pas manqué à son devoir de diligence, et s'est strictement tenue aux effets légaux de la décision ministérielle : elle ne peut donc se voir reprocher une quelconque négligence dans le traitement de la cause. Il apparaît en effet que l'autorité disciplinaire supérieure du requérant, seule compétente pour proposer à ce dernier une sanction lourde, a pris connaissance des faits dès le 29 avril 2013 (au plus tôt, cfr p.12), et qu'elle a notifié un rapport introductif au requérant dès le 15 mai 2013 (p.27 à 32), puis a – sans aucun retard – sollicité l'avis de Madame la Ministre de la Justice....».

5 DE TUCHTSTRAFFEN

5.1 De tuchtrechtelijke eindbeslissingen in 2013

Op basis van art 65bis van de tuchtwet dienen de tuchtoverheden elke tuchtbeslissing, dus ook een klassering zonder gevolg na inleidend verslag, toe te zenden aan de tuchtraad.

Met het oog op een zo volledig mogelijke registratie van de tuchtstraffen in de gegevensbank werden midden januari 2014 alle korpschefs van de lokale politie en directeurs/diensthoofden van de federale politie aangeschreven met de vraag of alle tuchtbeslissingen die in 2013 aan hun personeelsleden werden ter kennis gebracht, aan de tuchtraad werden toegezonden. Bij deze brief werd een uittreksel van de gegevensbank gevoegd zodat zij, wat hun zone of directie/dienst betreft, konden nagaan welke straffen voor 2013 in de gegevensbank waren opgenomen.

Dit resulteerde in het toezenden van 60 (38 F en 22 N) tuchtrechtelijke eindbeslissingen aan de tuchtraad wat 10 % van het totaal aantal beslissingen uitmaakt. Ten opzichte van 2012 is dit hetzelfde percentage.

Voor de analyse van de tuchtstraffen wordt gebruik gemaakt van de gegevens die ons op 25 februari 2014 hadden bereikt. Op die dag had de tuchtraad van achttien politiezones en negen federale directies nog geen antwoord op zijn vraag tot verificatie van de in 2013 betekende tuchtstraffen, ontvangen.

Voor het jaar 2013 werden in totaal **675** tuchtrechtelijke eindbeslissingen toegestuurd aan de tuchtraad waarvan 601 tuchtstraffen en 74 klasseringen zonder gevolg.

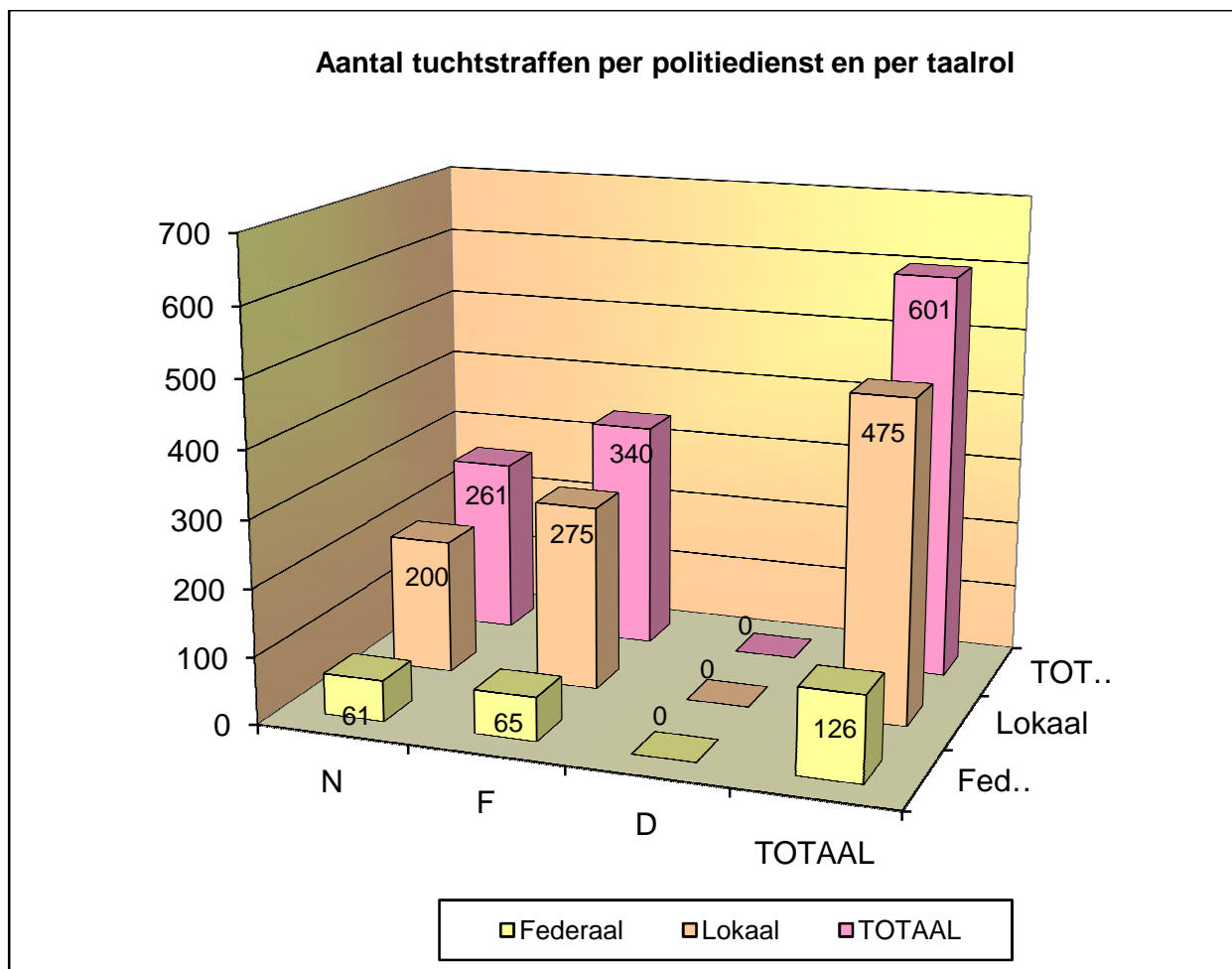
Een overzicht van alle aan de tuchtraad toegezonden straffen met vermelding van de kwalificatie wordt gevoegd als **bijlage één**. Deze straffen zijn geanonimiseerd en opgedeeld per taalrol. In elk overzicht werden de straffen gerangschikt per straf. De straffen uitgesproken na een advies van de tuchtraad werden, zoals de tuchtwet voorschrijft, afzonderlijk gerangschikt.

5.2 De in 2013 opgelegde tuchtstraffen

Wat 2013 betreft kunnen de 601 meegedeelde tuchtstraffen per taalrol en per politiedienst als volgt worden verdeeld:

		Zware straffen	Lichte straffen	Totaal aantal straffen
N	Lokale politie	63	137	200
	Federale politie	37	24	61
	Totaal	100	161	261
F	Lokale politie	98	177	275
	Federale politie	21	44	65
	Totaal	119	221	340
D	Federale politie	0	0	0
N+F+D	Algemeen totaal	219	382	601

In grafiekvorm geeft dit het volgende beeld:

Uit deze grafiek komt naar voren dat **79%** van de tuchtstraffen worden opgelegd binnen de lokale politie en **21 %** binnen de federale politie, daar waar de lokale politie 70 % en de federale politie 30 % van het statutair personeel onder zich heeft. Dit bevestigt de vaststelling van de voorgaande jaren dat er procentueel meer straffen worden opgelegd binnen de lokale politie dan binnen de federale politie.

Ook qua taalrol is er een opvallende wanverhouding merkbaar. Zo wordt **57 procent** van de tuchtstraffen opgelegd aan Franstalige personeelsleden en **43 procent** aan Nederlandstalige collega's, daar waar nog geen **45 procent** van het statutair politiepersoneel Franstalig is.

In 2013 werden er geen Duitstalige personeelsleden tuchtrechtelijk gestraft.

De Minister van Binnenlandse Zaken heeft in 2013 elf tuchtstraffen opgelegd namelijk twee maal aan een lid van de lokale politie en negen maal aan een lid van de federale politie.

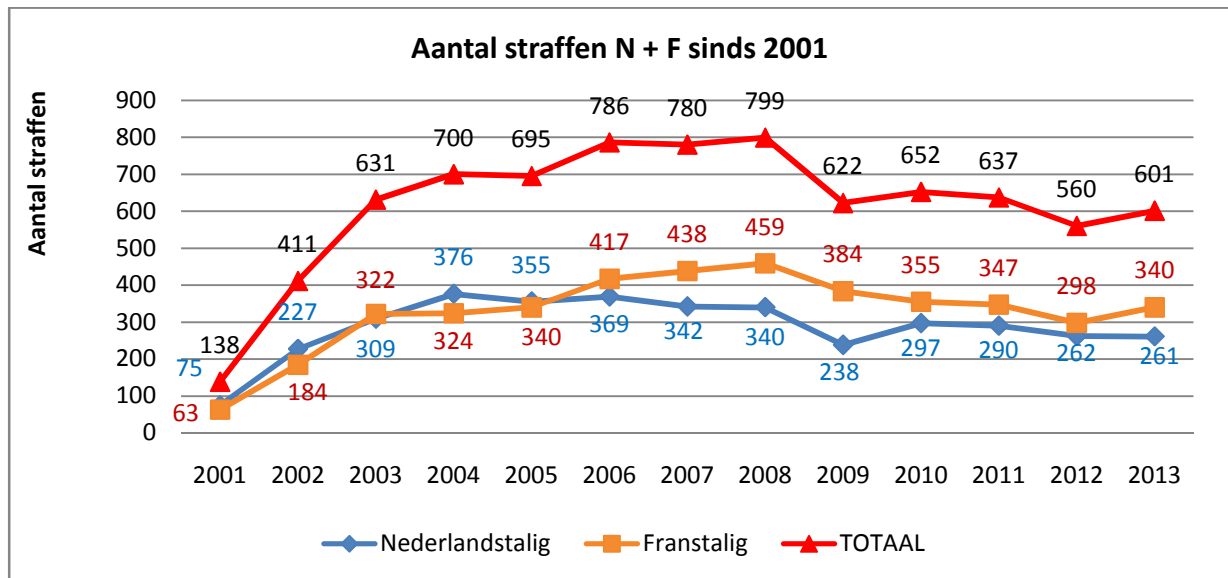
In 90 politiezones (46 procent) werd in 2013 geen enkele tuchtstraf opgelegd (32 Franstalige, twee Duitstalige en 58 Nederlandstalige zones). Dit is een stijging met acht procent ten opzichte van 2012.

Opmerkelijk is ook dat sinds de reorganisatie in 2001 er nog steeds één Franstalige, twee Duitstalige en vier Nederlandstalige zones zijn die sinds de oprichting van de geïntegreerde politie in 2001 geen enkele tuchtstraf aan de tuchtraad hebben toegezonden. Dit geldt eveneens voor tien kleine directies van de federale politie.

5.3 Evolutie van de tuchtstraffen sinds 2001

De evolutie van de tuchtstraffen sinds 2001 geeft het volgende verloop:

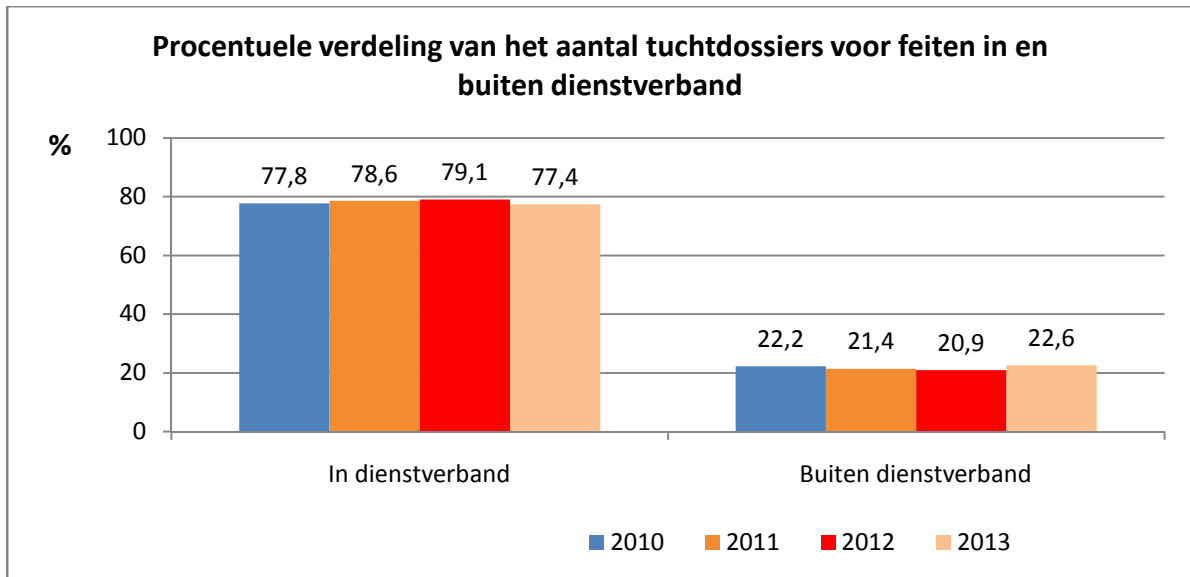
Globaal genomen steeg het aantal tuchtstraffen in 2013 met acht procent ten opzichte van 2012. Deze stijging is volledig toe te schrijven aan de stijging van het aantal Franstalige straffen. Aan Nederlandstalige zijde is er een status-quo.

Als **bijlage twee** aan het jaarverslag wordt een overzicht gevoegd waarin per politiezone het aantal sinds 2001 opgelegde tuchtstraffen wordt weergegeven. Dit overzicht maakt het mogelijk om de evolutie van het "tuchtbeleid" binnen een zone, provincie en gewest in kaart te brengen en te evalueren.

Als **bijlage drie** wordt het aantal uitgesproken tuchtstraffen binnen de federale politie gevoegd. Wegens de reorganisatie is dit overzicht enkel beschikbaar vanaf 2007.

5.4 Tuchtdossiers IN en BUITEN dienstverband

Indien we het aantal tuchtstraffen voor feiten in dienstverband (465) vergelijken met de straffen voor feiten buiten dienstverband (136), komen we voor 2013 uit op een verhouding van 77,4 procent ten overstaan van 22,6 procent. Meer dan één op vijf tuchtvergripen wordt bijgevolg gepleegd in de privésfeer en betreffen dus feiten die van aard zijn om de waardigheid van het ambt in het gedrang te brengen. Het percentage van 22,6 is het hoogste cijfer van de afgelopen vier jaar zoals blijkt uit onderstaande grafiek.

5.5 De bestraffingsgraad

5.5.1 Algemeen

Uit de eerste analyse van de bovenvermelde absolute cijfers is het niet mogelijk om specifieke conclusies te trekken over het gevoerde tuchtbeleid in een zone/directie, provincie of taalgebied. Hiervoor dienen deze cijfers verder te worden geanalyseerd op basis van de bestraffingsgraad in een bepaalde entiteit, met name het jaarlijks aantal tuchtstraffen opgelegd per 100 personeelsleden. Hiervoor dient dus rekening gehouden met het personeelseffectief van de verschillende korpsen.

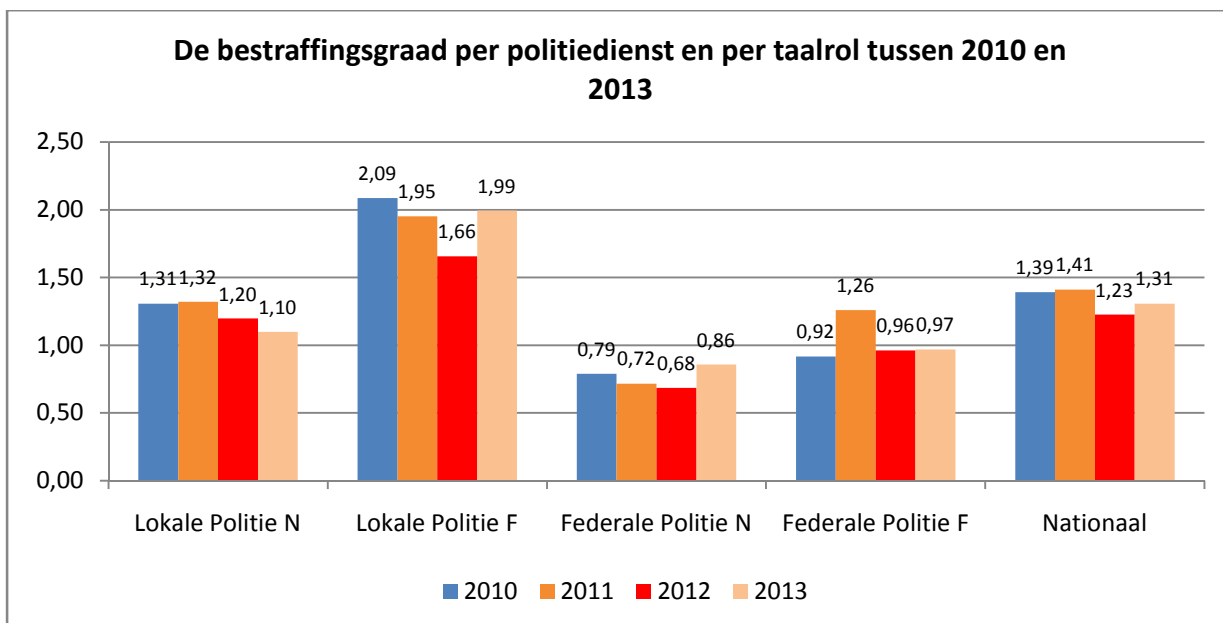
Midden 2013 waren er volgens het sociaal secretariaat (SSGPI) **46.047** statutaire personeelsleden binnen de federale en de lokale politie.

Het aantal Nederlandstalige statutaire personeelsleden bedroeg: 18.202 voor de lokale politie (15.770 politieambtenaren en agenten en 2.432 Calog) en 7.119 voor de federale politie (5.785 politieambtenaren en agenten en 1.334 Calog); totaal 25.321.

Het aantal Franstalige statutaire personeelsleden bedroeg: 13.840 voor de lokale politie (12.049 politieambtenaren en agenten en 1.791 Calog) en 6.704 voor de federale politie (5.054 politieambtenaren en agenten en 1.650 Calog); totaal: 20.544.

Daarnaast waren er nog 182 Duitstalige statutairen, waarvan 116 (104 politieambtenaren en 12 Calog) binnen de lokale en 66 (62 politieambtenaren en 4 Calog) binnen de federale politie.

In functie van deze cijfers en het bovenvermeld aantal tuchtstraffen kan de algemene bestraffingsgraad per taalrol en per politiedienst bepaald worden en tevens vergeleken worden met het vorige jaar. Dit geeft volgende grafiek.

Deze grafiek bevestigt eens te meer de vaststelling zoals gesteld in punt 5.2 dat er binnen de geïntegreerde politie grote verschillen bestaan tussen de federale en lokale politie enerzijds en per taalrol anderzijds.

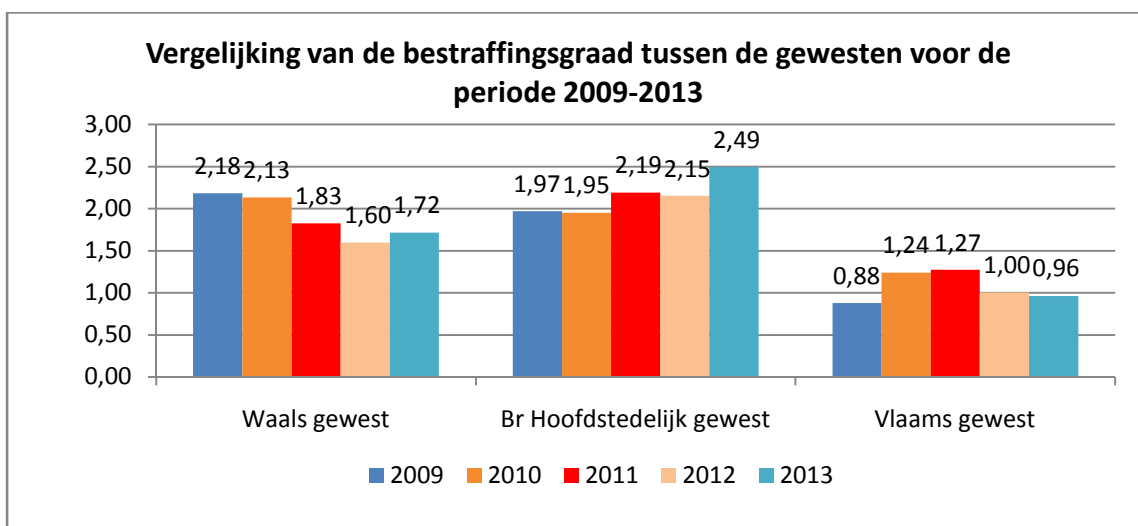
Opmerkelijk in 2013 is dat de bestraffingsgraad binnen de Franstalige lokale politie, na een daling in 2012, opnieuw op hetzelfde niveau komt als in 2010 en 2011. Daarentegen blijft de dalende trend binnen de Nederlandstalige lokale politie zich verder zetten.

Binnen de federale politie blijft de bestraffingsgraad duidelijk onder het nationaal gemiddelde, maar komt er duidelijk meer afstemming tussen de Nederlandstalige en Franstalige taalrol.

5.5.2 Evolutie van de bestraffingsgraad binnen de lokale politie

Wanneer we voor de lokale politie de bestraffingsgraad per gewest bekijken, blijkt dat deze zowel in Vlaanderen als in Wallonië min of meer gelijk zijn gebleven. In het Brussels Hoofdstedelijk gewest, waar de bestraffingsgraad reeds hoger lag, is deze in 2013 opmerkelijk gestegen tot 2,49 wat ten opzicht van de voorgaande jaren de hoogste score is.

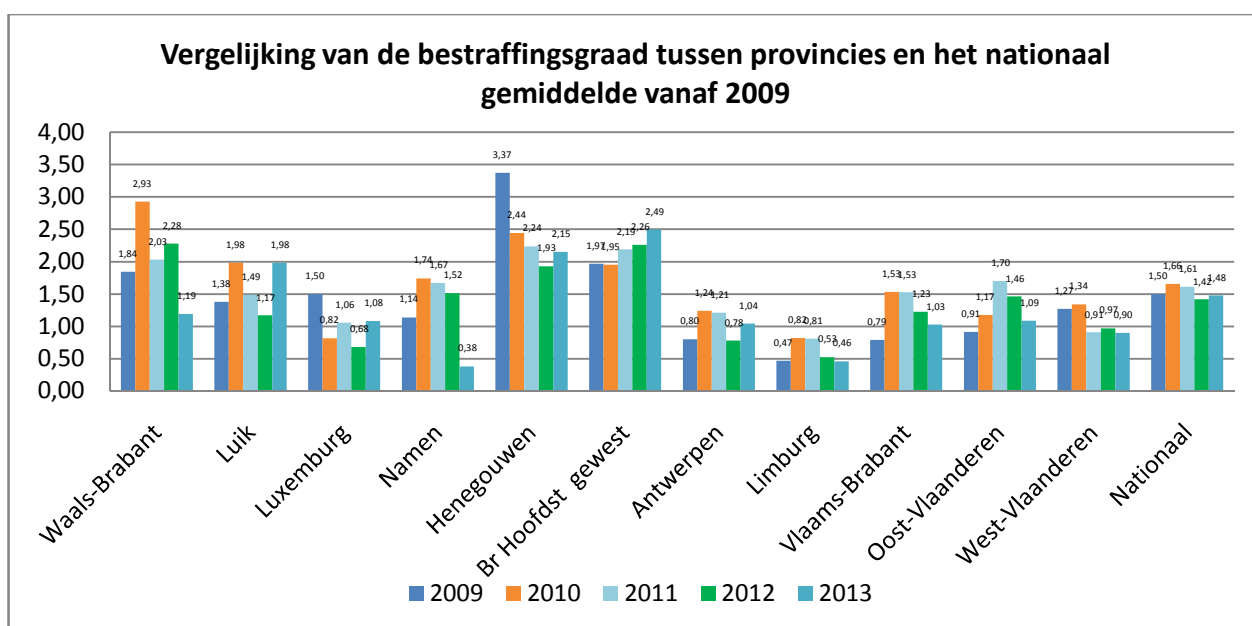
De grafiek bevestigt de vaststelling dat de Nederlandstalige tuchtoverheden duidelijk minder gebruik maken van de tucht als beleidsinstrument dan hun Waalse of Brusselse collega's.

Ook per provincie blijft deze trend merkbaar. Zo scoren drie van de vijf Waalse provincies hoger dan de provincie Oost-Vlaanderen, die binnen Vlaanderen met een score van 1,04 de provincie is met de hoogste bestraffingsgraad.

Alle Vlaamse provincies blijven zoals in de voorgaande jaren ver onder het nationaal gemiddelde.

Opmerkelijk is de terugval in de provincie Namen, die met een score van 0,38 een spectaculaire terugval kent en zowaar het laagst scoort van alle provincies. Enkel in twee zones van deze provincie werden er in 2013 tuchtstraffen opgelegd.

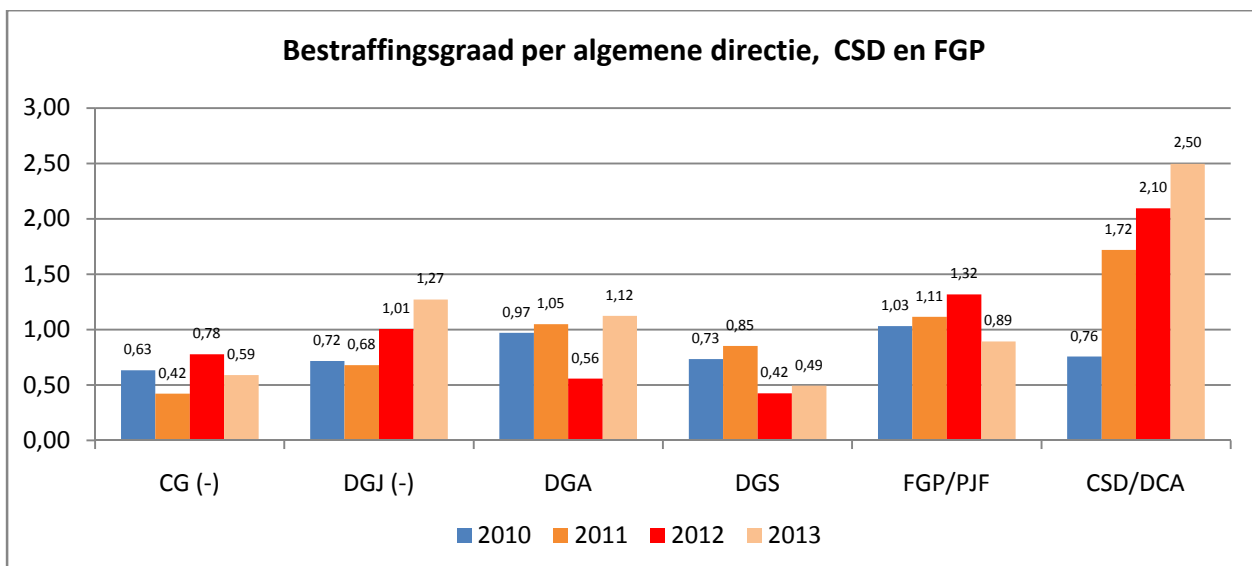
5.5.3 Evolutie van de bestraffingsgraad binnen de federale politie

Door de herstructurering van de federale politie en het verschuiven van diensten en bevoegdheden binnen de verschillende algemene directies, worden hier enkel de cijfers vanaf 2010 in rekening gebracht. Wegens hun specificiteit worden de FGP's (de 27 Federale gerechtelijke directies) en de CSD's (de 27 coördinatie- en steundirecties) afzonderlijk benaderd.

In 2013 bedroeg de gemiddelde bestraffingsgraad voor de federale politie **0,91** wat ondanks een lichte stijging ten overstaan van 2012, toch nog steeds ruim onder het nationaal gemiddelde (1,31) ligt.

Opmerkelijk is wel dat in 2013 de bestraffingsgraad tussen Franstalige en Nederlandstalige dossiers bijna op het zelfde niveau ligt (0,86 tov 0,97), wat in het verleden veel minder het geval was. (zie grafiek in punt 5.5.1)

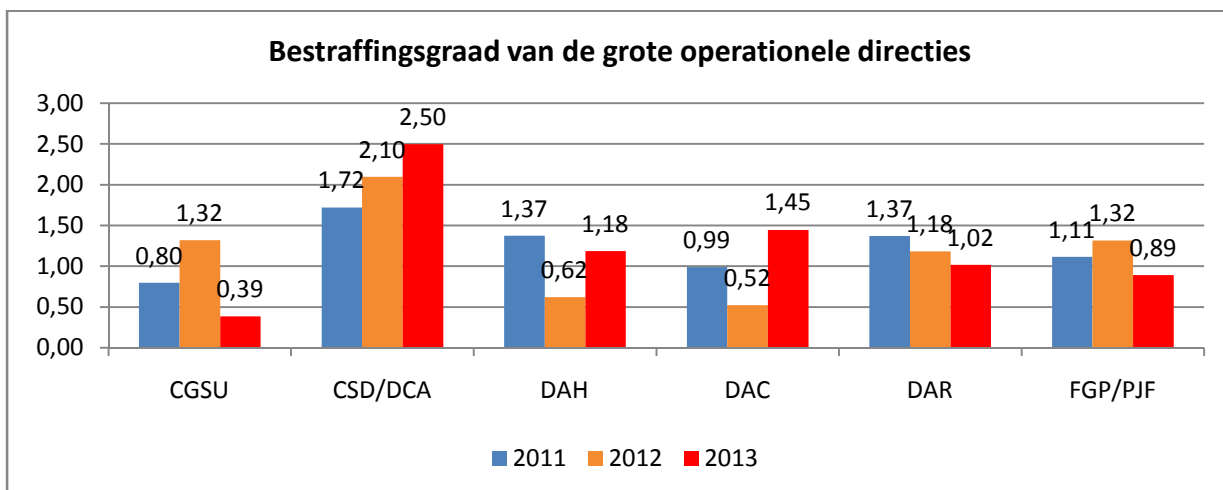
De bestraffingsgraad verdeeld over het commissariaat-generaal, de algemene directies, de FGP en de CSD geeft het volgende beeld:

Opmerkelijk is hier de gestage stijging van de bestraffingsgraad binnen de CSD die zich in 2011 heeft gemanifesteerd en zich duidelijk doorzet. De grotere invulling van deze diensten ter versterking van de lokale politie is hier zeker niet vreemd aan.

Wanneer we ons specifiek focussen op de grote operationele directies van de federale politie²⁶ (CGSU, CSD, DAH, DAC, DAR en FGP), valt opnieuw de aanhoudende stijging van de bestraffingsgraad binnen de CSD op (zie onderstaande grafiek).

Opmerkelijk is ook de ommezwaai binnen twee operationele diensten van DGA namelijk DAH en DAC, waar na een significante daling van de bestraffingsgraad in 2012, deze opnieuw op een normaler peil is gekomen.

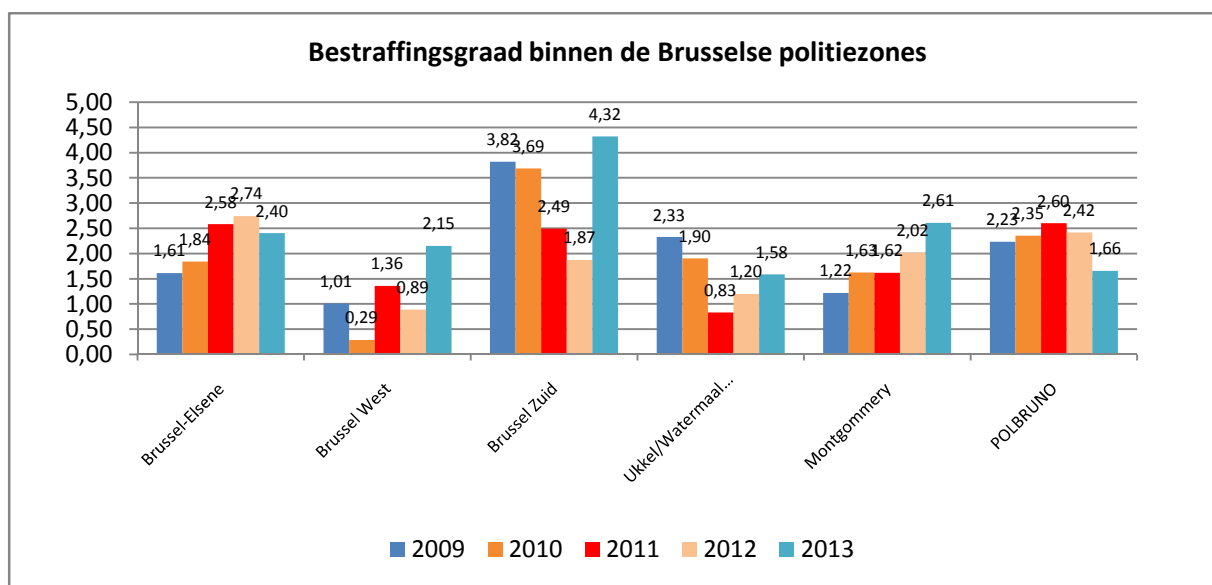

²⁶ CGSU = Directie van de speciale eenheden; CSD = Gedeconcentreerde Coördinatie- en Steun directies; DAH = Directie van de wegpolie; DAC: Directie van de politie van de verbindingswegen (spoorwepolie, scheepvaartpolitie en luchtvaartpolitie); DAR = Directie van de algemene reserve; FGP = Gedeconcentreerde Federale gerechtelijke directies.

5.5.4 De bestraffingsgraad binnen het Brussels hoofdstedelijk gewest

Binnen het Brussels Hoofdstedelijk Gewest werden in 2013 **146** tuchtstraffen (45 N en 101 F) opgelegd, wat leidt tot een bestraffingsgraad van 2,49 die merkelijk hoger ligt dan deze in de andere gewesten en deze van 2012 (2,15).

Opvallend is de zeer forse stijging van de bestraffingsgraad in de zones Brussel West, Brussel Zuid en Montgomery. In de zone Brussel HOOFDSTAD Elsene lijkt deze te stabiliseren. In de twee overige zones schommelt de bestraffingsgraad iets boven het nationaal gemiddelde.

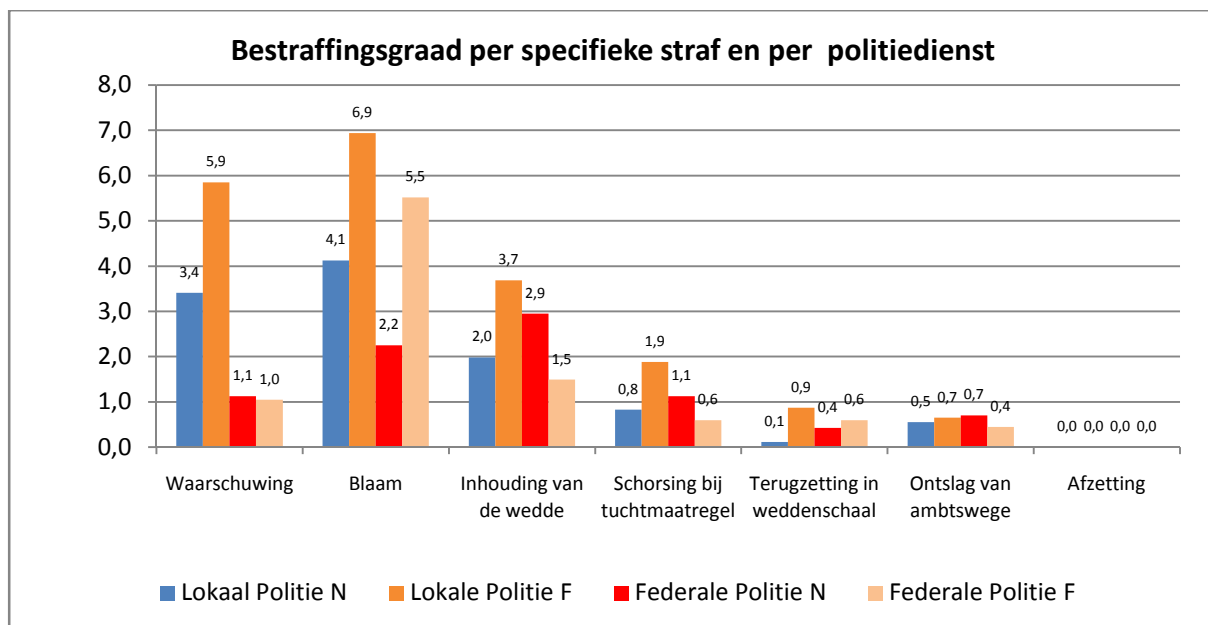
5.6 De lichte en zware straffen

In 2013 werden er 219 zware straffen (100 N en 119 F) en 383 lichte straffen (161 N en 222 F) uitgesproken.

In onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van het aantal straffen opgedeeld per straf, taalrol en politiedienst:

	Lokaal N	Lokaal F	Federaal D	Federaal N	Federaal F	Totaal
Waarschuwing	62	81	0	8	7	158
Blaam	75	96	0	16	37	224
Totaal lichte straffen	137	178	0	24	44	382
Inhouding wedde	36	51	0	21	10	118
Schorsing bij tuchtmaatregel	15	26	0	8	4	53
Terugzetting weddenschaal	2	12	0	3	4	21
Ontslag van ambtswege	10	9	0	5	3	27
Afzetting	0	0	0	0	0	0
Totaal zware straffen	63	98	0	37	21	219

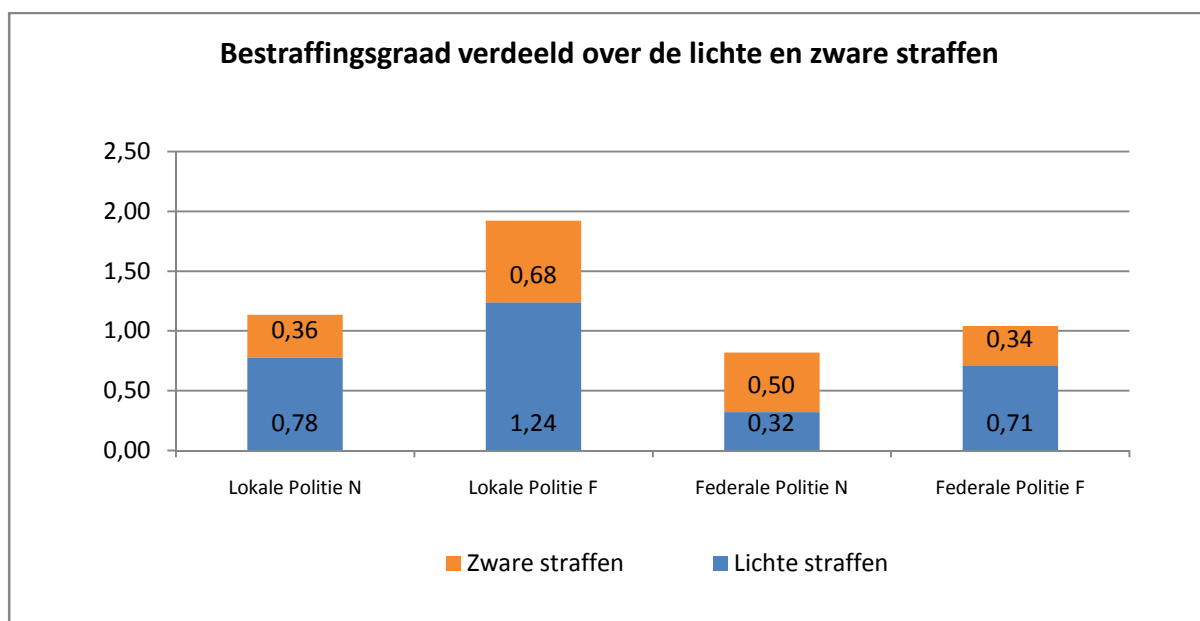
Vertaald naar bestraffingsgraad per specifieke straf en per politiedienst geeft dit het volgende beeld:

Zoals in de voorgaande jaren ligt het aantal tuchtstraffen van “waarschuwing” opnieuw lager dan het aantal tuchtstraffen van “blaat”, daar waar men toch in de logische opbouw van de strafmaat het omgekeerde mag verwachten. In dit raam kan opnieuw de vraag gesteld worden of de waarschuwing niet beter thuis hoort in het pakket van de ordemaatregelen. Op die manier zou een waarschuwing kunnen gegeven worden als laatste verwittiging alvorens een tuchtprocedure op te starten.

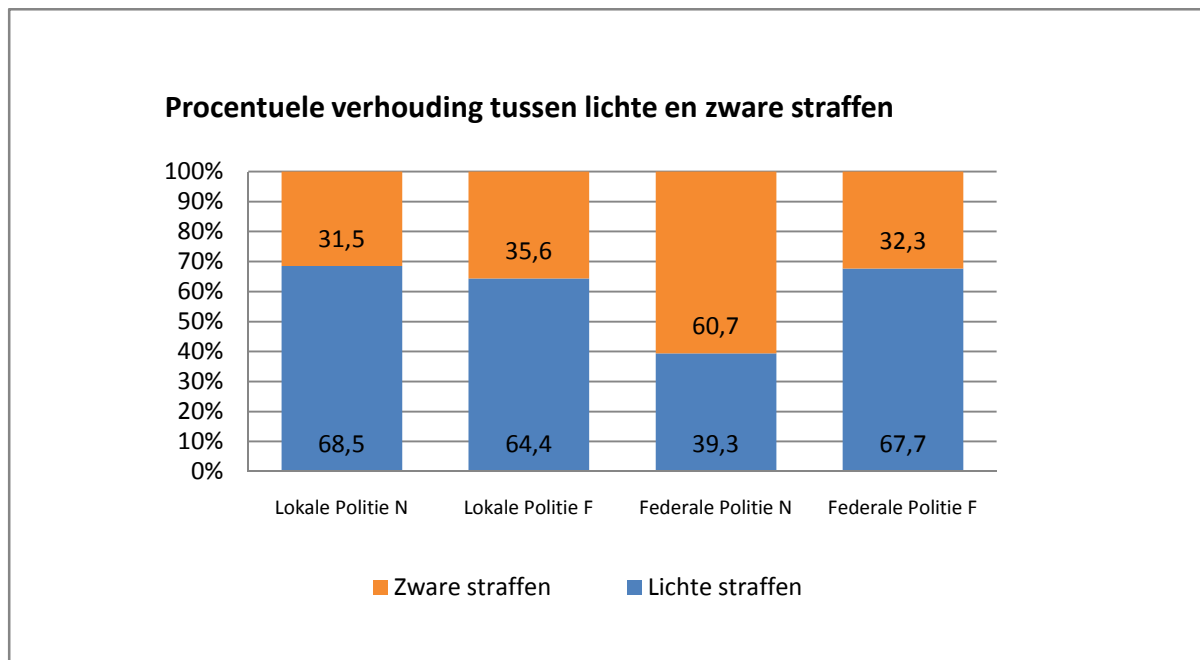
Zoals reeds vastgesteld tijdens de voorgaande jaren, blijft het gegeven dat de lokale politie veel meer gebruik maakt van de lichte tuchtstraf dan de federale politie.

De bestraffingsgraad opgedeeld in lichte en zware straffen geeft de hieronder vermelde grafiek.

Uit deze grafiek blijkt dat binnen de lokale politie er duidelijk meer lichte tuchtstraffen dan zware tuchtstraffen worden opgelegd, wat bij een coherent strafbeleid zo hoort te zijn.

Binnen de federale politie was dit de afgelopen jaren echter niet het geval. In 2013 is hier aan Franstalige kant echter een kentering gekomen en worden voor het eerst sinds jaren meer lichte straffen dan zware straffen opgelegd. Deze vaststellingen worden nog duidelijker wanneer we per politiedienst en taalrol de procentuele verhouding tussen zware en licht tuchtstraffen weergeven.

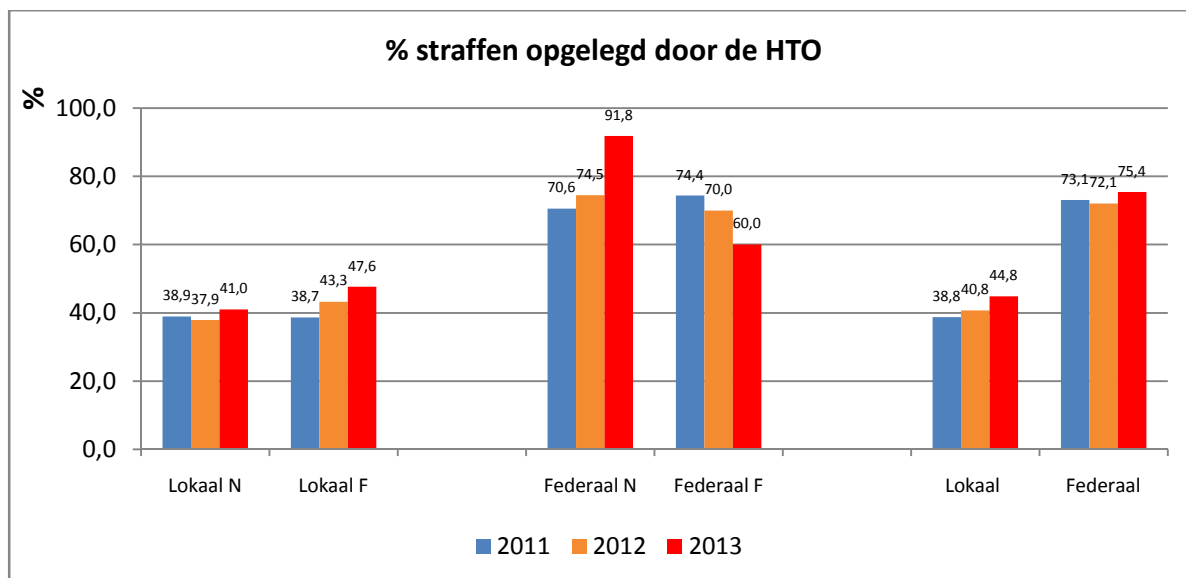
Een mogelijke verklaring voor dit fenomeen zou kunnen zijn dat de Nederlandstalige gewone tuchtoverheden bij de federale politie ofwel zeer snel overgaan tot het adïëren van de hogere tuchtoverheid ofwel in grote mate hun toevlucht nemen tot alternatieve, niet transparante en niet door de wet voorziene sancties in plaats van een tuchtprocedure op te starten.

In deze context is het nuttig om te analyseren door welk niveau (gewone tuchtoverheid (GTO) of hogere tuchtoverheid (HTO)) de verschillende tuchtstraffen werden opgelegd. Dit valt te lezen in de volgende tabel:

	Lokaal N	Lokaal F	Federaal N	Federaal F	Totaal
Gewone tuchtoverheid	118	144	5	26	293
Hogere tuchtoverheid	82	131	56	39	308
Totaal	200	275	61	65	601

In grafiekvorm geeft dit het volgende beeld:

Bovenstaande grafiek toont aan dat binnen de federale politie, zowel aan Franstalige maar vooral aan Nederlandstalige kant, de grote meerderheid van de tuchtstraffen wordt opgelegd door de hogere tuchtoverheid. Zo hebben de Nederlandstalige gewone tuchtoverheden binnen de federale politie slechts vijf tuchtstraffen opgelegd wat toch de nodige vragen oproept over de rol die zij op het vlak van tucht spelen. Deze situatie kan deels maar zeker niet volledig gerechtvaardigd worden door de afwezigheid van bepaalde mandatarissen als gewone tuchtoverheid (DAR en DAC). Een doorgedreven analyse door de top van de federale politie naar de oorzaken van de lage betrokkenheid van de gewone tuchtoverheden, is wenselijk.

5.7 De straftoemeting

De tuchtwet is bijna 15 jaar oud. Voor gedrag dat voor verbetering vatbaar is wordt tucht in het vernieuwde politielandschap gebruikt als een instrument van het personeelsbeleid naast evaluatie en functioneren. Politie kan in een democratisch bestel haar taak maar uitvoeren als zij gedragen wordt door het vertrouwen van de bevolking. Als de politie dit vertrouwen niet geniet zal zij, ondanks de inzet van grote middelen, haar taken niet op een maatschappelijk aanvaarde wijze met respect voor de verworven vrijheden van de burgers kunnen uitvoeren.

Iedere dienst van de geïntegreerde politie en dus ook de tuchtraad dient daarom de overheden in het algemeen en vooral de ministers van Binnenlandse Zaken en Justitie in te lichten van feiten die van aard zijn om het vertrouwen van de bevolking in de politie aan te tasten.

Een eenheidsstatuut wordt maar verwezenlijkt als de algemene regels dezelfde zijn en als die regels op een gelijkaardige wijze worden toegepast. In tuchtzaken behoort het nastreven van de gelijke behandeling van de statutaire ambtenaren tot de kerntaak van de tuchtraad. Wat de zware tuchtstraffen betreft kan de tuchtraad daartoe zaak per zaak bijdragen voor zover een verzoek tot heroverweging tegen een voorstel tot zware tuchtstraf werd ingediend. Voor de zware tuchtstraffen waartegen geen verzoek tot heroverweging werd ingediend, voor de lichte tuchtstraffen en voor zaken die na inleidend verslag zonder gevolg worden gerangschikt, kan de tuchtraad bijdragen door enerzijds zijn databank ter beschikking te stellen van alle politieambtenaren en overheden en anderzijds door de controle van de beslissingen die haar dienen te worden toegestuurd door de tuchtoverheden en hun analyse in het jaarverslag van de tuchtraad. Daarom maakt de tuchtraad in zijn jaarverslag een analyse van welbepaald laakbaar gedrag en de wijze waarop de tuchtoverheden hierop reageren. Dit jaar gebeurt dit voor alcoholmisbruik, druggebruik, diefstal en geweld.

In uitvoering van dezelfde opdracht is het ook noodzakelijk om bepaalde beslissingen onder de aandacht te brengen van de minister van Binnenlandse Zaken, omdat deze beslissingen van aard zijn om het vertrouwen van de bevolking in de politie in min of meerdere mate aan te tasten.

Voor gedrag van politieambtenaren in het verkeer werden enkele schokkende beslissingen genoteerd. Zo werd aan een politieambtenaar die met een snelheid van 150 Km per uur door een bebouwde kom reed de blaam²⁷ opgelegd; een inspecteur snelheidsduivel die driemaal in dezelfde ochtend wordt geflitst in de bebouwde kom van de zone met het dienstvoertuig, een eerste maal aan 74km/h, een tweede maal aan 86Km/h en een derde maal aan 94 km/ h wordt een blaam²⁸ opgelegd; aan een politieambtenaar, die onder invloed van alcohol met een dienstvoertuig betrokken was in een verkeersongeval met zware schade werd een blaam²⁹ opgelegd; herhaaldelijk werd aan een politieambtenaar die vluchtmisdrijf pleegde de blaam opgelegd³⁰; voor een vluchtmisdrijf buiten dienst kreeg een politieambtenaar een waarschuwing³¹; herhaaldelijk werd de blaam opgelegd voor betrokkenheid in een verkeersongeval onder invloed van alcohol³²

Verkeer raakt de openbare orde. Samen met de veiligheid is het één van de knelpunten waar de maatschappij mee af te rekenen heeft. Bijna iedere volwassene is betrokkene in het verkeer en wordt geconfronteerd met politieambtenaren die de naleving van de verkeersregels afdwingen. Dat politieambtenaren deze regels zelf op een flagrante wijze aan hun laars lappen en daarmee als politieambtenaar zonder noemenswaardige gevolgen weggelaten is voor burgers onaanvaardbaar. Omdat deze beslissingen de geloofwaardigheid van de politie dreigen aan te tasten leek het nuttig ze onder de aandacht van de ministers te brengen.

Vertrouwen in de politie staat of valt met het vertrouwen dat de burgers kunnen stellen in iedere politieambtenaar. Als het wangedrag van een welbepaalde politieambtenaar in dienst maar ook buiten dienst van aard is om ieder vertrouwen van de burger in zijn persoon te ontnemen als die burger op de hoogte zou zijn van het wangedrag van die politieambtenaar, dient ernstig de vraag gesteld over de mogelijkheid voor de overheid om dergelijke ambtenaren in dienst te houden.

Naar geloofwaardigheid van de politie toe volgen hierna enkele beslissingen waar de tuchtraad ernstige vraagtekens bijplaatst. Zo werd aan een rechercheur in een grote stad, die buiten elk wettelijk kader op zoek gaat naar informatie en deze niet deelt, die de ANG gegevensbank niet voedt, die losjes omspringt met de discretieplicht door in dronken toestand in een instelling met twijfelachtige reputatie informatie te verstrekken en die verbreedert met de uitbater en de portiers van deze instelling een waarschuwing³³ opgelegd. Zelfs met de beste bedoelingen zijn contacten met het crimineel milieu buiten een wettelijk kader nefast voor de werking van de politie die daardoor iedere controle over de werking en de betrouwbaarheid van haar ambtenaren verliest.

Men kan zich ernstig de vraag stellen hoe het mogelijk is om nog enig vertrouwen te stellen in een politieambtenaar die herhaaldelijk en over een lange periode de DIV en het rijksregister consulenteerde om zijn vriend, die een hotel uitbaat waar ontucht wordt bedreven, te verwittigen van observatie en hem toe te laten de observerende voertuigen te identificeren. Deze politieambtenaar werd voor dit misdrijf veroordeeld door het Hof van beroep. Deze politieambtenaar werd een tuchtstraf van 2 maanden schorsing opgelegd.³⁴

Wat te denken van een blaam die aan een politieambtenaar wordt opgelegd omdat hij in dienst in uniform en gewapend, zich tot tweemaal toe begeeft naar een libertijnse privéavond waar hij zich

---

²⁷ Zaak (13/045)

²⁸ Zaak (12/206)

²⁹ Zaak (13/047)

³⁰ Zaak (13/167 en 13/286)

³¹ Zaak(13/269)

³² Zaak (13/234 en 13/260)

³³ Zaak (13/205)

³⁴ Zaak (13/281)

in het bijzijn van twee collega's in bevolen dienst drank liet aanbieden door de organisator³⁵.

Een politieambtenaar kreeg een waarschuwing³⁶, omdat hij alcohol had verbruikt tijdens de dienst, zich bij het verlaten van de dienst had vergeten af te melden, zonder gewettigde reden zijn dienstwapen mee naar huis had genomen, geweigerd had om dit dienstwapen af te geven aan de oversten die zich thuis hadden aangeboden en daarbij onbeleefd was geweest. Natuurlijk is dit alles het gevolg van overmatig alcoholgebruik. Maar in hoeverre kan de maatschappij nog vertrouwen stellen in zo'n ambtenaar. Zou dergelijk gedrag getolereerd worden in een privé bewakingsfirma. Terwijl dergelijke firma toch maar instaat voor de bescherming van privébelangen en niet voor de bescherming van de maatschappij zoals de politie.

Kan men een politieambtenaar die tot vijf maal toe afwezig was van de dienst ondanks voorafgaande gesprekken waarin hem erop gewezen was dat hij nauwgezet zijn opdrachten diende uit te voeren en die deze afwezigheid niet in zijn dienstprestatieblad noteert, nog vertrouwen? Deze politieambtenaar werd de blaam³⁷ opgelegd.

Welk vertrouwen kan nog worden geschonken aan een hoofdinspecteur van politie die gegevens verstrekt uit een gerechtelijk dossier aan een persoon die zij kent en die het voorwerp uitmaakt van een gerechtelijk onderzoek wat deze verdachte toelaat om bedreigingen te uiten aan het adres van de getuige die in de bewuste processen verbaal was gehoord. Deze hoofdinspecteur werd de blaam⁴⁰ opgelegd. Hetzelfde geldt voor de inspecteur die gedurende een volle maand 108 maal telefoneerde met een Albanese prostitué die illegaal in het land verbleef en waarmee hij in contact gekomen was naar aanleiding van een onderzoek inzake mensenhandel in het Albanese milieu. Deze inspecteur kreeg een waarschuwing⁴¹.

Aan een politieambtenaar met een ogenschijnlijk libidoprobleem wordt door de gewone tuchtoverheid een blaam⁴² opgelegd omdat hij minstens 15 maal tijdens de dienst ofwel met een dienstvoertuig ofwel met zijn eigen voertuig een bezoek bracht aan zijn minnares die buiten de zone woonde. Aan dezelfde politieambtenaar werd drie maanden later door hogere tuchtoverheid de waarschuwing⁴³ opgelegd omdat hij buiten de zone, waar hij zich bevond voor door de tuchtraad niet te achterhalen privéredenen, in een verkeersongeval met stoffelijke schade was betrokken met een dienstvoertuig.

In dezelfde orde komt het de tuchtraad voor dat de blaam⁴⁴ als tuchtstraf moeilijk te verantwoorden valt voor een hoofdinspecteur van de lokale politie die herhaaldelijk de gegevens van vrouwen die op het commissariaat, onder andere voor belaging, klacht hadden neergelegd en waarvan hij kennis had genomen, door de lezing van de processen verbaal waarin deze klachten waren geacteerd, misbruikte om deze vrouwen nadien zelf te belagen. Kan een dergelijke hoofdinspecteur nog enige aanspraak maken op vertrouwen. Brengt het in dienst houden van dergelijke hoofdinspecteur het noodzakelijk vertrouwen van de burgers die klacht willen neerleggen niet in het gedrang?

Met ongeloof nam de tuchtraad kennis van de beslissing waardoor aan een hoofdinspecteur van de lokale politie van een grote stad de inhouding van de wedde van 5% gedurende 2 maanden werd opgelegd omdat hij zijn vrouwelijke commissaris bij de keel had gegrepen en haar vervolgens op de grond had gegooid nadat hij aan zijn collegae had gezegd dat hij haar stevig onder handen ging

---

³⁵ Zaak (13/379)

³⁶ Zaak (13/149)

³⁷ Zaak (12/286)

⁴⁰ Zaak (13/202).

⁴¹ Zaak (13/142)

⁴² Zaak (13/527)

⁴³ Zaak (13/529)

⁴⁴ Zaak (13/554).

nemen.⁴⁵ Deze hoofdinspecteur werd door het Hof van Beroep veroordeeld voor vrijwillige slagen en verwondingen die een ziekte of arbeidsongeschiktheid tot gevolg hadden. Alleen de volgende vraag is het bij deze beslissing passend commentaar. In welk bedrijf waar ook in de wereld wordt een middenkader dat een kaderlid wurgt in haar bureau en het daarop tegen de grond smijt niet op staande voet ontslagen?

De voorzitters van de tuchtraad vonden het nodig om naast de analyse van diefstal en geweld uw aandacht ook te vestigen op deze beslissingen, in de mate dat zij op een significante wijze afwijken van de norm en dat zij van aard zijn om het vertrouwen van de burgers in de politie in het gedrang te brengen.

5.8 De meest gesanctioneerde tuchtinbreuken

Bij het onderzoek naar de tuchtvergrijpen die het vaakst werden bestraft, dient voor ogen gehouden te worden dat een tuchtsanctie dikwijls wordt opgelegd wegens het plegen van verscheidene tuchtvergrijpen of het herhaaldelijk plegen van hetzelfde feit. Dit heeft voor gevolg dat de cijfers over het aantal tuchtstraffen niet teruggekoppeld kunnen worden aan de vaakst gesanctioneerde tuchtinbreuken. Ook geven de cijfers over de vaakst gesanctioneerde tuchtinbreuken geen uitsluitsel over het aantal keren dat de feiten werden gepleegd omdat minstens een deel van die feiten herhaaldelijk gepleegd werd.

Om de aard van de meest voorkomende inbreuken duidelijk aan te geven wordt een onderscheid gemaakt tussen feiten gepleegd binnen dienstverband en feiten gepleegd buiten dienstverband. Dit geeft het volgende overzicht:

Code	Meest voorkomende tuchtinbreuken gepleegd binnen dienstverband (N + F)	Totaal	N	F
7.5	Onrechtmatig gebruik van de politiebanc	62	31	31
4.3	Ongerechtvaardigd verlaten van de dienst	29	11	18
13.4	Valsheid in administratieve verslagen	28	10	18
10.1	Weigering van bevel/ Gebrek aan gehoorzaamheid	28	8	20
4.7	Niet naleven van de procedure bij afwezigheid om gezondheidsredenen	24	2	22
4.1	Onregelmatige afwezigheid	21	6	15
8.3	Slordigheid tijdens het werk	21	6	15
10.3	Ongepaste uitlatingen tegenover overste	21	9	12
17.2	Schending van het beroepsgeheim of de discretieplicht	19	13	6
12.1	Niet opstellen van gerechtelijke documenten	19	5	14
16.5	Niet naleven van de interne procedureregels	18	8	10
4.5	Niet uitvoeren van een bevolen dienst	18	8	10
11.5	Gebruik van alcohol tijdens de dienst	18	12	6
11.1	Gebruik van alcohol voor aanvang dienst	18	8	10
12.2	Vertraging bij het opstellen van gerechtelijke documenten	17	7	10
5.1	Uitvoeren van een bijkomende activiteit zonder toestemming	16	9	7
8.4	Gebrek aan initiatief bij de uitvoering van de dienst	15	7	8
12.5	Opstellen van onjuiste of verwarrende gerechtelijke	15	8	7

⁴⁵ Zaak (13/048)

	stukken			
1.1	Wegzenden van klager bij het onthaal	14	6	8

Code	Meest voorkomende tuchtinbreuken gepleegd buiten dienstverband (N + F)	Totaal	N	F
29.1	Rijden onder invloed van alcohol en betrokken in een verkeersongeval	26	10	16
29.2	Rijden onder invloed van alcohol zonder ongeval	25	12	13
25.1	Alcoholmisbruik - dronkenschap	19	10	9
24.3	Opzettelijke slagen	13	7	6
30.2	Smaad	11	4	7
29.3	Vluchtmisdrijf	10	6	46

Zoals in de voorgaande jaren blijven vele politieambtenaren zich schuldig maken aan het onrechtmatig gebruik van de gegevensbanken. Ondanks de herhaalde infocampagnes van CGO hierover, blijven veel politieambtenaren één van de grondrechten van de burger, namelijk het recht op privacy, schenden.

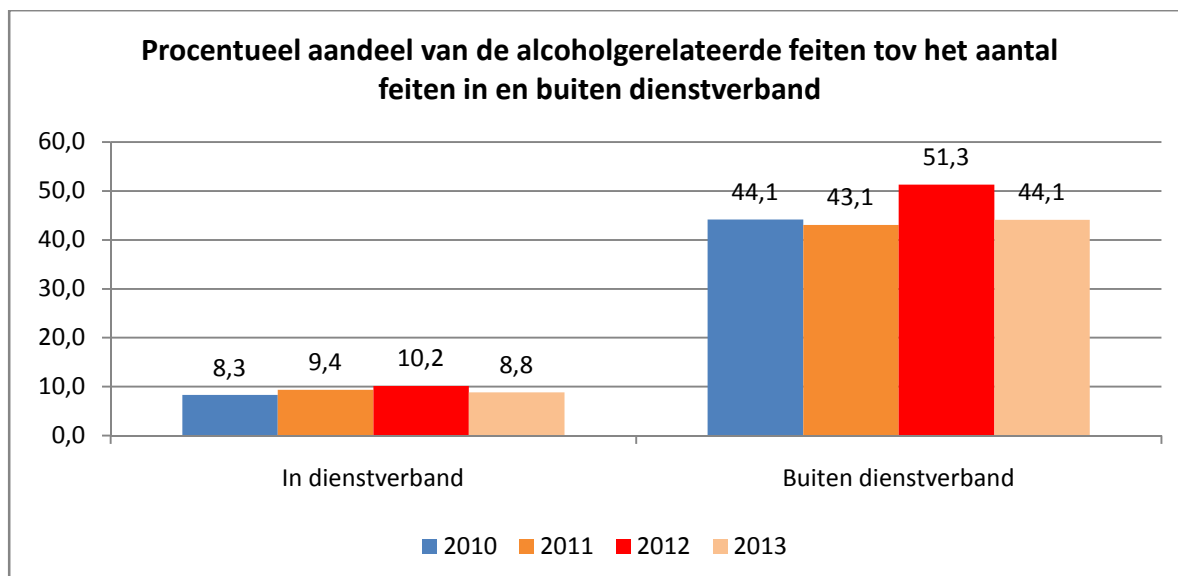
Daarnaast blijven het niet behoorlijk invullen van administratieve documenten zoals dienstbulletins en kostenstaten, samen met onregelmatige afwezigheid of verlaten van de dienst de meest voorkomende tuchtinbreuken.

Buiten dienstverband blijft alcoholmisbruik de grote boosdoener. Politieambtenaren moeten beseffen dat zij op dit vlak een voorbeeldfunctie hebben. De burger zal nooit aanvaarden dat een politieambtenaar dronken achter het stuur plaats neemt, terwijl hijzelf door deze politieman op dit vlak veelvuldig gecontroleerd wordt.

5.9 De alcoholgerelateerde tuchtstraffen

In 2013 werden er in totaal 131 tuchtstraffen opgelegd waarbij alcohol enige rol speelde. Er werden 70 straffen opgelegd voor feiten buiten dienstverband en 41 feiten binnen dienstverband.

Rekening houdend met het totaal aantal straffen opgelegd voor feiten in dienstverband (465), betekent dit dat in 8,8 procent van de opgelegde tuchtstraffen alcohol een rol speelde, wat een significante daling is t.o.v 2011 en 2012 uitmaakt maar verontrustend blijft. De aandacht die overheden in 2013 aan dit fenomeen hebben besteed, met onder meer een specifiek alcoholbeleid binnen de federale politie, blijken vruchten af te werpen.

Ook buiten dienstverband daalde het aandeel alcoholgerelateerde feiten zeer opmerkelijk in vergelijking met het voorgaande jaar. Problemen blijven echter het rijden onder invloed en openbare dronkenschap. Nog steeds zijn een aantal politieambtenaren zich onvoldoende bewust van hun belangrijke voorbeeldfunctie op het vlak van verkeersveiligheid. Bovendien mogen we hier niet uit het oog verliezen dat deze cijfers slechts een deel van de positieve ademtesten omvat, aangezien een ongekend aantal van deze overtredingen niet wordt ter kennis gebracht aan de tuchtoverheid daar zij via een minnelijke schikking worden afgehandeld.

De tuchtoverheden moeten goed beseffen dat alcoholmisbruik buiten dienst voor een politieambtenaar niet wordt aanvaard door de burgers.

5.10 De tuchtstraffen wegens druggebruik

Voor een onderzoek naar de reactie van de tuchtoverheden op druggebruik werd de databank bevraagd onder de kwalificaties die betrekking hebben op het bezit, gebruik, handel in verdovende middelen zowel in dienst als buiten dienst.

In totaal werden zes beslissingen teruggevonden, waarbij eenmaal een terugzetting in de weddenschaal werd opgelegd en vijfmaal werd het personeelslid van ambtswege ontslagen.

Een inspecteur van de federale politie werd de terugzetting in de weddenschaal opgelegd omdat hij een verkeersongeval in dienst heeft veroorzaakt waarbij hijzelf licht werd gekwetst terwijl hij in die periode volgens zijn eigen verklaring GBL (een industriële verdunner) als opwekkend middel gebruikte en voor het ongeval had gebruikt.

Een inspecteur van de lokale politie die zich ondermeer naast openbare dronkenschap ook herhaaldelijk op onregelmatige wijze schuldig maakte aan het snuiven van lijntjes cocaïne in het bijzijn van burgers, die zijn hoedanigheid kenden, werd ontslagen.

Een inspecteur van de lokale politie die door de overheid reeds gekend was voor een drugverleden, omdat hij de resultaten van de in een vorige zaak overeengekomen analyse voor het opsporen van cocaïnegebruik had vervalst, werd ontslagen.

Een inspecteur die meermaals onbepaalde hoeveelheden cocaïne en amfetamine in bezit had en verhandeld had, werd ontslagen.

Een inspecteur die regelmatig cannabis had aangekocht, ingevoerd vanuit Nederland en verbruikt aan een gemiddelde van 3 à 4 joints per week en die een kweekprocedure had opgestart met 16 cannabisplanten als resultaat, werd ontslagen.

Zo ook een inspecteur die had deelgenomen als lid van een bende aan de uitbating van een cannabisplantage van 650 planten en die had aangezet tot het gebruik van phénacétine.

De analyse van één van de gevallen leert dat het gebruik van cocaïne niet noodzakelijk in alle zones leidt tot het ontslag van ambtswege van een politieambtenaar terwijl toch ernstige twijfels moeten rijzen over de betrouwbaarheid van een politieambtenaar die dergelijke drugs gebruikt omdat hij niet alleen aan zijn plicht verzaakt om misdrijven op te sporen en te melden aan de bevoegde overheden maar ze zelf pleegt.

Voor het overige hebben de tuchtoverheden de gevolgen die zich aan hen opdrongen naar de betrouwbaarheid van politieambtenaren die zich inlaten met bezit, gebruik en het verhandelen van verdovende middelen, juist getrokken.

5.11 De tuchtstraffen wegens opzettelijke slagen (geweld)

Voor geweld werd de databank ondervraagd op de kwalificaties gebruik van geweld/dwang, onevenredig, ongerechtvaardigd, gratis geweld, tegenover burgers, slagen en verwondingen en geweld tegenover collegae.

In totaal heeft de opzoeking negen tuchtstraffen opgeleverd voor geweld in dienst tegenover burgers.

Een blaam werd opgelegd aan een inspecteur van de lokale politie die opzettelijke slagen en verwondingen toebracht aan een aangehouden persoon die hij begeleidde naar zijn cel. Hij bracht het slachtoffer een vuistslag in het gelaat toe omdat deze uitweek om met een kennis te praten die hij in een andere cel had opgemerkt.

Een hoofdinspecteur van de lokale politie werd de blaam opgelegd omdat hij een persoon die daarvoor agressief gedrag had vertoond en die hem had uitgescholden voor pedofiel zonder wettige reden een oorveeg heeft gegeven. De hoofdinspecteur besepte na de feiten dat hij ongepast had gereageerd op het aanmatigend gedrag van de personen die in het commissariaat aanwezig waren.

De blaam was ook de straf voor een inspecteur van de lokale politie met goede staat van dienst die in een slecht befaamde buurt een dronken bestuurder, die de tussenkomenende agenten had uitgescholden en die zich hevig had verzet tegen zijn arrestatie, toen deze persoon reeds op de grond lag en gekalmeerd was, enkele stampen in de buikstreek toediende terwijl dit geweld niet meer nodig was.

Een inspecteur van de lokale politie werd de blaam opgelegd omdat hij de hand van een bestuurder van een bromfiets, die daarvoor reeds op de vlucht geslagen was en die zich verdacht gedragen had, vastgreep om te vermijden dat deze opnieuw zou vertrekken, waarop de bestuurder probeerde zich los te rukken en hierbij zwaar ten val kwam. De strafrechter vond dit geweld disproportioneel reden waarom de blaam werd opgelegd.

Een inspecteur van de lokale politie, die voor de feiten schuldig bevonden was door een rechter, werd een blaam opgelegd omdat hij ongewettigd gebruik gemaakt had van zijn wapenstok op een gevangene in de gevangenis van Vorst.

Aan een inspecteur van de lokale politie werd nadat hij voor de feiten gepleegd tijdens de dienst als politieambtenaar een correctionele veroordeling van vier maanden met uitstel en een geldboete van 100 euro had opgelopen wegens slagen en verwondingen met arbeidsongeschiktheid, een inhouding van de wedde van 10% gedurende 2 maanden opgelegd. Vermits de tuchtoverheid er zich toe beperkt te verwijzen naar de correctionele veroordeling is het onmogelijk om na te gaan of de straf evenredig is tot de ernst van de feiten.

5.12 De tuchtstraffen wegens diefstal

Wat diefstal of misbruik van vertrouwen binnen dienstverband betreft werden in 2013 dertien feiten geregistreerd in de gegevensbank.

Er werd één blaam uitgesproken voor een Calog die betrappt werd op de diefstal van een bus motorolie.

Zeven maal werd de terugzetting in de weddenschaal als straf opgelegd, drie maal door de overheden van de federale politie en vijf maal door de lokale overheden.

Zo werd deze straf ondermeer opgelegd aan een inspecteur die een valse verklaring van diefstal had opgesteld om een nieuwe I-phone te bemachtigen, een calog die gebruikte batterijen en oud ijzer eigendom van de politie had gestolen om ze verder te verkopen, een hoofdinspecteur die een in beslag genomen goed (een synthesizer van het merk korg) had gestolen, een calog die door middel van een dienstantkaart benzine heeft getankt in zijn privé voertuig en een inspecteur die zich door een collega een beschadigde en als gestolen opgegeven I-phone liet overhandigen om hem aan zijn moeder te schenken.

Werden van ambtswege ontslagen de inspecteur die een tankkaart uit een dienstvoertuig had weggenomen en met deze tankkaart 41,03 l had getankt in zijn persoonlijk voertuig, de calog die tijdens zijn dienst verschillende zaken eigendom van de politie had gestolen om ze te verkopen, de hoofdinspecteur die misbruik maakte van de tankkaart van dienstvoertuigen door zijn persoonlijk voertuig en dat van zijn vriendin te tanken op kosten van de staat, de calog die over een periode van anderhalf jaar, misbruik makend van zijn functie, een revolver, een harde schijf, twee draagbare radio's en nog verscheidene andere zaken eigendom van het korps had gestolen.

Wat diefstal buiten dienstverband betreft werden vijf tuchtstraffen geregistreerd in de gegevensbank.

Een inspecteur die een fototoestel van een derde had weggenomen om er kortstondig gebruik van te maken maar die het voornemen had dit terug te brengen kreeg de blaam; zo ook een inspecteur die samen met een vriend op een beurs twee flessen champagne had weggenomen.

Een inhouding van de wedde werd opgelegd aan een inspecteur die zich gemengd had in een commercieel dispuut waarin zijn echtgenote betrokken was en die, in dat kader, bij derden was binnengedrongen en daar documenten en een som geld had weggenomen.

Een terugzetting in de weddenschaal werd opgelegd aan een inspecteur die 1.800,00 euro had gestolen uit een portefeuille die door het slachtoffer was vergeten.

Een inspecteur die een diefstal had gepleegd in een bewoonde woning en ze nadien in brand had gestoken werd ontslagen. Zo ook de inspecteur die als lid van een bende van misdadigers elektriciteit had gestolen om 650 cannabis planten te kweken. De diefstal van elektriciteit is een deelaspect van feiten die reeds besproken werden onder de analyse van het verhandelen en bezitten van drugs.

Een zekere laksheid voor feiten die als een aanslag op de goederen kunnen worden bepaald valt op wanneer die feiten buiten dienst worden gepleegd.

Dat een inspecteur die op een beurs samen met een vriend twee flessen champagne steelt en op heterdaad wordt betrappt bij het verlaten van de beurs slechts bestraft wordt met een blaam, mag verwonderen. De analyse van de beslissing leert dat de tuchtoverheid de feiten ten onrechte niet als stelen maar als het nalaten van het opstellen van een proces-verbaal en het verhinderen van een misdrijf heeft gekwalificeerd terwijl uit de feiten overduidelijk blijkt dat de politieambtenaar, als hij wist dat zijn vriend de flessen bedrieglijk had weggenomen zonder twijfel mededader was omdat hij geholpen had ze buiten te smokkelen terwijl hem, als hij dat niet wist, bezwaarlijk kon verweten worden dat hij had nagelaten iemand te verhinderen om een misdrijf te plegen.

Hoe kan een overheid ook maar het minste vertrouwen behouden in een inspecteur die 1.800,00 euro – dat is toch geen peulschil - uit een achtergelaten portefeuille wegneemt?

6 DE JURISPRUDENTIEGEGEVENS BANK

Art 65quater van de tuchtwet bepaalt dat de voorzitters van de kamers van de tuchtraad in samenwerking met de diensten die rechtstreeks afhangen van de commissaris-generaal van de federale politie een jurisprudentiegegevensbank inrichten waar alle genomen beslissingen anoniem worden gecentraliseerd.

Art 37 KB TWP bepaalt dat deze gegevensbank per soort straf een anoniem overzicht van de uitgesproken tuchtstraffen omvat, opgedeeld in straffen met en zonder advies. Deze overzichten vermelden per straf de volgende items:

- het rolnummer;
- de datum en aard van de straf;
- de uiteenzetting en de kwalificatie van de feiten;
- de graad van het gestrafte personeelslid;
- de hoedanigheid van de tuchtoverheid.

Thans is het mogelijk de gegevensbank te bevragen op basis van de sedert 2001 tot op vandaag ingebrachte tuchtbeslissingen. Zo kan voortaan elk personeelslid van de geïntegreerde politie via een eenvoudig verzoek per brief of per e mail gericht aan de voorzitter van de tuchtraad de gegevensbank raadplegen op basis van de bovenvermelde parameters. De tuchtraad streeft ernaar om de aanvrager binnen de 24 uur een antwoord toe te zenden.

In 2013 werden 59 verzoeken tot raadpleging van de gegevensbank ontvangen, wat ten opzichte van 2012 (32) bij na dubbele zoveel is. Het merendeel van de aanvragen (39) is afkomstig van de lokale tuchtoverheden, vijf van de federale tuchtoverheden en 10 vanwege de tuchtverdedigers. Tevens waren er enkele aanvragen van het Comité P (3), het SAT (1) en de FOD Justitie (1). De vraagstellers kregen telkens binnen de 24 uur een antwoord op de gestelde vragen.

Om de consultatie van de gegevensbank optimaal te laten verlopen, wordt best bij de bevraging gebruik gemaakt van de nomenclatuurlijst, opgesteld door de tuchtraad en waarvan een kopie als **bijlage 4** wordt gevoegd. Zo kan op een duidelijke vraag nog sneller worden geantwoord.

Dit neemt niet weg dat op iedere vraag wordt geantwoord zelfs indien dit een verregaande analyse vergt.

Tot op vandaag is het onmogelijk geweest om artikel 34 KBTWP uit te voeren. In dit artikel wordt bepaald dat de Tuchtraad, de beheerder van de gegevensbank, personeelslid van de politiediensten, aanwijst onder de secretarissen van de Franstalige of de Nederlandstalige kamer. Geen van beide secretarissen zijn personeelslid van de politiediensten. Daarom wordt voorlopig het beheer van de jurisprudentiegegevensbank waargenomen onder het gezag van de voorzitter van de Tuchtraad.

7 DE HELPDESK

De helpdesk van de tuchtraad werd ontwikkeld om procedure problemen die zich zowel aan de tuchtverheden als aan de politieambtenaren te persoonlijke titel kunnen stellen te verhelderen.

Deze functie wordt verzekerd door een tweetalig officier die gedurende vier jaar de functie van bijzitter in de schoot van de Franstalig kamer van de tuchtraad heeft uitgeoefend.

De (vrijblijvende) raadgevingen zijn totaal onafhankelijk met als enig doel te informeren en hebben buiten huisvesting en materiële steun geen enkele link met de tuchtraad.

In 2013 heeft de helpdesk zes vragen om informatie behandeld. De vragen waren afkomstig van:

Lokale politie: 2F en 2N

Federale politie: 1F

Politieambtenaren: 1F

BESLUIT

In het jaar 2013 kon de tuchtraad de haar door de wetgever toegewezen taken zonder noemenswaardige problemen vervullen binnen de door de wet opgelegde termijn. Daarbij was het mogelijk om substantiële bijstand aan een andere dienst binnen een door deze dienst nagestreefd opzet om tot een nieuw project van voorontwerp van tuchtwet te komen, verder te zetten. Dat dit voorontwerp het niet haalde is daarbij zonder belang.

De ongerustheid over de wijze waarop het beleidsinstrument van de tucht wordt toegepast in de geïntegreerde politie nam echter in de loop van 2013 nog toe.

Zoals in het verleden betreurt de tuchtraad zijn onvermogen om te wegen op het beleid waardoor hij zijn opdracht om een eenvormige bestraffing in de hand te werken nauwelijks vervult.

Ook dit jaar verminderde het aantal Nederlandstalige tuchtbeslissingen. Waar op het eerste gezicht er ogenschijnlijk een duidelijk trendverschil tussen de Franstalige en de Nederlandstalige korpsen bestaat blijkt deze analyse moeilijk verdedigbaar als het tuchtgebeuren per provincie wordt onderzocht. Daaruit blijkt dan weer dat dit jaar het tuchtgebeuren in de provincie Namen zo goed als onbestaande was.

De tuchtraad beschikt niet over de middelen om deze trendverschillen nader te onderzoeken en met zekerheid te bepalen.

Wel is het zo dat een algemene laksheid wordt vastgesteld die op lange termijn nadelig dreigt te zijn voor de organisatie en voor alle politieambtenaren omdat het gevaar niet denkbeeldig is dat de burgers gaandeweg hun geloof zullen verliezen in een organisatie die het niet nauw neemt met de voorbeeldfunctie en de moraliteit van haar politieambtenaren. Zonder dat vertrouwen is politiewerk met de middelen die de overheden daar in onze maatschappij aan kunnen uitgeven onmogelijk. Tevergeefs zou hiertegen worden ingebracht dat deze laksheid slechts ogenschijnlijk is omdat de bedrijfscultuur veranderde en dat thans voorkomen en remediëren centraal staan.

De voorzitters van de kamers van de tuchtraad hebben hun oordeel gevormd aan de hand van vastgesteld concreet laakbaar gedrag en de wijze waarop dat vastgesteld concreet laakbaar tot zeer laakbaar gedrag werd gereageerd door de tuchtoverheden. Voor een politieambtenaar die zich aan de regels houdt en die zich in de mate van het mogelijke voorbeeldig gedraagt in zijn privéleven, wat toch het geval is voor de overgrote meerderheid van alle politieambtenaren, is het zeer demotiverend te moeten vaststellen dat de geloofwaardigheid van de politie door het slijk wordt getrokken door het wangedrag van enkelingen. Mede door het feit dat er niet op een gepaste wijze op werd gereageerd, wordt het blazoen van de ganse geïntegreerde politie hierdoor bezoedeld. Soms is tucht ook de catharsis waardoor het korps de smet afgast die er door individueel wangedrag op rustte.

Onverantwoorde straffen kunnen in een besluit niet onbesproken blijven. Twee zaken zijn nooit volledig vergelijkbaar en bij elke zaak moet rekening gehouden worden met haar eigenheid, maar sommige uitspraken staan, zoals in dit verslag wordt aangetoond, haaks op het begrip zelf van een eenheidsstatuut en geven door hun al te grote mildheid minstens de indruk van een moeilijk te verantwoorden welwillendheid.

Een personeelslid aan wie een voorstel tot zware tuchtstraf werd betekend kan hiertegen een verzoek tot heroverweging indienen. Dit verhaal wordt, behoudens statistisch verwaarloosbare uitzonderingen, binnen de drie tot vijf maanden afgehandeld. Als daarbij nog de termijn van 45 dagen verlopen tussen het inleidend verslag en het voorstel tot zware tuchtstraf en de termijn van minimum 30 dagen nadat de tuchtraad kennis heeft gegeven van zijn advies wordt gerekend duurt een tuchtprocedure waarin een verzoek tot heroverweging werd ingeleid gemakkelijk tussen de zes en de negen maanden. Dit zou korter kunnen en in het belang van het personeelslid en de organisatie korter moeten.

Om zonder grote wijzigingen in de bestaande wetgeving toch te komen tot een grotere eenvormigheid en het vermijden van allerlei procedureperikelen zou men kunnen overwegen om al de procedures waarin de hogere tuchtverheid het inzicht heeft om een zware tuchtstraf op te leggen te laten behandelen door de tuchtraad waarna deze dan een gemotiveerd advies zou geven aan de tuchtverheid. De hogere tuchtverheid zou niets inboeten op haar volledige bevoegdheid wanneer haar de mogelijkheid geboden wordt om gemotiveerd af te wijken van het advies.

Een andere denkpiste kan erin bestaan om een Deontologische Commissie de mogelijkheid te bieden om "guidelines" voor de bestraffing van welbepaald laakbaar gedrag te bepalen. Op die manier zouden de tuchtverheden kunnen beschikken over een niet bindend kader waarbinnen zij de door hen beoogde tuchtstraffen kunnen afwegen.

BIJLAGEN

Bijlage 1: Overzicht van de in 2013 opgelegde tuchtstraffen

Bijlage 2: Overzicht van het aantal tuchtstraffen binnen de lokale politie, opgelegd tussen 2001 en 2013.

Bijlage 3: Overzicht van het aantal tuchtstraffen opgelegd door de directies van de federale politie tussen 2007 en 2013

Bijlage 4: Nomenclatuur van de tuchtinbreuken

Bijlage 1:

Overzicht van de in 2013 opgelegde tuchtstraffen

(zie bijlagen CD-ROM)

Nederlandstalige tuchtstraffen met advies van de tuchtraad

Zie: [39bis- DOSSIERS NL- MET ADVIES gesorteerd op straf.rtf](#)

Franstalige tuchtstraffen met advies van de tuchtraad

Zie: [41bis- DOSSIERS FR - MET ADVIES gesorteerd op straf.rtf](#)

Nederlandstalige tuchtstraffen zonder advies van de tuchtraad

Zie: [40bis- DOSSIERS NL - ZONDER ADVIES gesorteerd op straf.rtf](#)

Franstalige tuchtstraffen zonder advies van de tuchtraad

Zie: [42bis- DOSSIERS FR - ZONDER ADVIES gesorteerd op straf.rtf](#)

Bijlage 2

Overzicht van het aantal tuchtstraffen binnen de lokale politie, opgelegd tussen 2001 en 2013

Région Bruxelles Capitale Brussels Hoofdstedelijk Gewest : 6 politiezones/zones de police		Aantal straffen FR/Nombre de sanctions FR													
Code	Politiezone	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Tot(a)al
5339	Bruxelles Capitale / Ixelles	12	6	18	11	53	96	86	108	21	25	38	37	39	550
5340	Berchem-Saint-Agathe / Ganshoren / Jette / Koekelberg / Molenbeek-Saint-Jean	0	3	1	1	3	1	4	1	3	0	3	3	12	35
5341	Anderlecht / Saint-Gillis / Forest	0	10	27	33	20	16	16	26	21	17	8	9	25	228
5342	Auderghem / Uccle / Watermael- Boitsfort	1	2	6	1	4	4	6	13	9	8	4	4	3	65
5343	Etterbeek / Woluwe-Saint-Pierre / Woluwe-Saint-Lambert	1	1	7	10	7	6	5	7	6	8	6	9	12	85
5344	Evere / Schaerbeek / Saint- Josse-Ten Noode	0	3	16	10	8	14	10	19	13	11	18	12	10	144
	<u>Totaal / Total</u>	14	25	75	66	95	137	127	174	73	69	77	74	101	1107

Région Bruxelles Capitale Brussels Hoofdstedelijk Gewest : 6 politiezones/zones de plice		Aantal straffen NL/ Nombre de sanctions NL													
Code	Politiezone	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Tot(a)al
5339	Brussel Hoofdstad/Elsene	14	18	10	13	28	67	71	64	15	16	21	29	19	385
5340	Sint-Jans- Molenbeek/Koekelberg/Jette/Gan- shoren/St-Agatha-Berchem	0	0	1	1	3	3	1	0	4	2	6	3	4	28
5341	Anderlecht/Sint-Gillis/Vorst	0	8	15	29	19	9	9	21	9	11	12	7	12	162
5342	Ukkel/Watermaal- Bosvoorde/Oudergem	0	0	2	5	1	2	4	7	2	1	0	2	5	31
5343	Etterbeek/Sint-Pieters- Woluwe/Sint-Lambrechts-Woluwe	1	2	8	5	2	1	2	1	0	0	2	1	1	26
5344	Schaarbeek/Evere/Sint-Joost- Ten-Node	0	8	15	4	0	3	6	4	5	8	4	8	4	69
	<u>Totaal / Total</u>	15	36	51	57	53	85	93	97	35	38	45	50	45	701

Antwerpen - 25 politiezones/zones de police		Aantal Straffen / Nombre de sanctions													
code	politiezone	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Tot.
5345	Antwerpen	13	38	62	87	60	35	39	32	30	35	40	13	23	507
5346	Zwijndrecht	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5347	Boom/Rumst/Niel/Schelle/Hemik- sem	0	0	3	2	0	4	0	0	0	0	3	0	2	14
5348	Kapellen/Stabroek	0	0	2	0	0	0	0	2	0	2	0	0	0	6
5349	Aartselaar/Edegem/Hove/Kontich/ Lint	0	0	1	1	4	0	0	0	1	2	0	1	0	10
5350	Essen/ Kalmthout/Wuustwezel	0	0	0	0	1	2	0	1	0	0	1	1	2	8
5351	Boechout/Borsbeek/Mortsel/Wijne- gem/ Wommelgem	0	0	1	1	0	0	3	1	0	0	2	0	1	9
5352	Brasschaat	0	0	0	0	1	0	0	0	2	0	0	1	2	6
5353	Schoten	0	0	0	1	0	0	2	0	0	4	0	0	1	8
5354	Ranst/Zandhoven	0	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	3
5355	Brecht/Malle/Schilde/Zoersel	0	0	1	0	1	0	0	0	1	0	0	2	3	8
5356	Bornem/Puurs/Sint-Amands	0	0	0	0	0	0	1	1	0	2	1	1	1	7
5357	Willebroek	0	1	0	0	4	5	0	0	0	0	4	1	2	17

5358	Mechelen	4	6	8	6	9	18	11	4	0	5	1	5	4	81
5359	Bonheiden/Duffel/Putte/Sint-Katelijne-Waver	0	0	1	8	0	0	0	0	0	0	0	1	0	10
5360	Lier	0	0	0	1	0	1	0	0	1	3	2	1	0	9
5361	Berlaar/Nijlen	0	0	0	0	3	2	0	0	0	0	2	4	2	13
5362	Heist-op-den-Berg	0	0	1	1	2	0	0	2	1	1	3	0	2	13
5363	Hoogstraten/Merksplas/Rijkevorsel	0	0	0	0	0	1	0	1	0	1	1	1	0	5
5364	Beerse/Lille/Vosselaar/Baarle-Hertog/Kasterle/Oud-Turnhout/Turnhout	0	0	1	1	1	0	1	0	2	0	0	0	0	6
5365	Herselt/Hulshout/Westerloo	2	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	2	1	6
5366	Geel/Laakdal/Meerhout	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	3
5367	Arendonk/Ravels/Retie	0	0	0	0	0	0	0	1	2	1	0	0	1	5
5368	Balen/Dessel/Mol	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	2	0	2	7
5369	Grobbendonk/Herentals/Herenhout/Olen/ Vorselaar	0	0	0	1	0	0	1	2	0	2	1	4	5	17
	Totaal provincie / Total province	19	45	83	111	87	68	58	47	40	62	63	39	55	778
Limburg - 18 politiezones/zones de police		Aantal Straffen / Nombre de sanctions													
code	politiezone	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Tot.
5370	Diepenbeek/Hasselt/Zonhoven	0	3	0	2	0	0	2	0	0	1	1	1	1	11
5371	Lommel	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
5372	Hamont-Achel/Neerpelt/Overpelt	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	2
5373	Beringen/Ham/Tessenderlo	0	0	0	0	3	3	0	0	1	3	0	1	0	11
5374	Halen/Herk-de-Stad/Lummen	0	0	0	0	0	1	0	0	0	2	0	1	0	4
5375	Heusden-Zolder	0	1	1	0	0	1	0	2	0	0	3	1	0	9
5376	Gingelom/Nieuwerkerken/Sint-Truiden	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2
5377	Hechtel-Eksel/Leopoldsburg/Peer	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	1	1	4
5378	Houthalen-Hechteren	0	0	0	0	0	0	0	5	1	0	1	0	0	7
5379	Alken/Borgloon/Heers/Kortesse/Wellen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5380	Tongeren/Herstappe	0	1	1	1	4	3	2	0	2	0	2	0	1	17
5381	Bilzen/Hoeselt/Riemst	0	0	0	0	0	1	4	2	1	1	3	0	1	13
5382	Voeren	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5383	Dilsen-Stokkem/Maaseik	0	1	2	0	0	0	1	0	1	4	1	2	2	14
5384	As/Opglabbeek/Genk/Zutendaal	0	0	2	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	3
5385	Bocholt/Bree/Kinrooi/Meeuwen-Gruitrode	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5386	Lanaken	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
5387	Maasmechelen	0	3	0	0	0	1	1	1	2	0	8			
5853	Lanaken - Maasmechelen											1	1	1	3
	Totaal provincie / Total province	0	10	6	3	7	10	10	10	8	14	14	9	8	109
Vlaams-Brabant - 27 politiezones/zones de police		Aantal Straffen / Nombre de sanctions													
code	politiezone	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Tot.
5388	Leuven	0	0	5	9	7	5	7	9	5	3	5	4	5	64
5389	Bekkevoort/Geetbets/Glabbeek/Kortenaken/Tielt-Winge	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	2
5390	Landen/Linter/Zoutleeuw	0	0	0	0	0	0	0	3	1	0	0	0	0	4
5391	Bierbeek/Boutersem/Holsbeek/Luibeek	0	0	1	0	1	2	0	0	0	5	0	1	0	10
5392	Tienen/Hoegaarden	0	4	2	0	0	1	0	4	1	1	1	0	0	14

5393	Herent/Kortenberg	0	0	0	0	1	0	0	0	1	8	1	2	0	13
5394	Aarschot	0	3	0	0	1	0	1	1	0	3	3	3	1	16
5395	Boortmeerbeek/Haacht/Keerbergen	0	1	0	1	0	0	0	0	2	0	0	1	1	6
5396	Diest/Scherpenheuvel-Zichem	0	1	1	2	3	2	4	2	0	3	2	3	1	24
5397	Bertem/Huldenberg/Oud-Heverlee	0	2	1	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	5
5398	Tervuren	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	1	0	3
5399	Begijnendijk/Rotslaar/Tremelo	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	1	0	3
5400	Zaventem	0	3	2	1	2	4	0	0	0	0	3	0	0	15
5401	Kraainem/Wezembeek-Oppem	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	1	1	2	6
5402	Hoeilaart/Overijse	0	1	0	0	0	0	0	2	0	0	0	1	1	5
5403	Drogenbos/Linkebeek/Sint-Genesius-Rode	0	0	1	1	3	1	1	0	0	1	1	1	0	10
5404	Beersel	0	0	0	1	2	2	0	0	0	2	0	0	0	7
5405	Bever/Galmaarden/Gooik/Herne/Lennik/Pepingen	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	2
5406	Dilbeek	0	0	1	2	0	0	1	3	0	2	4	2	2	17
5407	Affligem/Liederkerke/Roosdaal/Ternat	0	0	0	3	3	0	0	0	0	0	6	2	1	15
5408	Asse/Merchtem/Opwijk/Wemmel	0	0	0	0	1	2	3	2	6	1	4	0	0	19
5409	Kapelle-op-den-Bos/Londerzeel/Meise	0	0	0	4	6	2	1	0	0	2	2	1	1	19
5410	Grimbergen	0	4	0	1	0	1	1	0	0	0	1	0	3	11
5411	Vilvoorde/Machelen	0	0	3	1	1	2	1	1	0	2	1	2	4	18
5412	Kamphenout/Steenokkerzeel/Zemst	0	0	2	0	1	0	0	3	0	2	0	1	2	11
5413	Halle	0	0	0	1	0	1	0	1	0	0	1	0	0	4
5414	Sint-Pieters-Leeuw	1	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4
	Totaal provincie / Total province	1	21	22	27	34	25	24	28	18	35	36	28	24	327
Oost-Vlaanderen - 29 politiezones/zones de police		Aantal Straffen / Nombre de sanctions													
code	politiezone	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Tot.
5415	Gent	3	10	24	22	7	10	7	13	14	8	17	19	18	172
5416	Lochristi/Moerbeke/Wachtebeke/Zelzate	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	1	3
5417	Eeklo/Kaprijke/Sint-Laurijs	0	0	1	2	1	0	0	1	0	0	0	0	0	5
5418	Destelbergen/Melle/Merelbeke/Oosterzele	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	2
5419	De Pinte/Gavere/Nazareth/Sint-Martens-Latem	0	0	3	3	1	0	1	1	0	1	4	3	0	17
5420	Deinze/Zulte	0	0	0	0	2	4	1	3	0	1	1	2	2	16
5421	Assenede/Evergem	0	1	2	0	2	3	0	0	0	2	0	0	0	10
5422	Lovendegem/Nevele/Waarschoot/Zomergem	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
5423	Aalter/Knesselare	0	0	1	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	3
5424	Maldegem	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	2
5425	Kluisbergen/Kruishoutem/Oudenaarde/Wortegem-Petegem/Zingem	0	0	1	2	0	6	2	3	1	2	4	3	2	26
5426	Brakel/Horebeke/Maarkedal/Zwalmen	0	1	3	0	1	2	1	0	2	0	0	0	0	10
5427	Ronse	0	0	2	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	3
5428	Geraardsbergen/Lierde	0	3	3	2	0	1	1	0	1	2	0	0	0	13
5429	Zottegem/Herzele/Sint-Lievens-Houtem	0	2	5	5	1	3	3	3	0	1	4	5	0	32
5430	Beveren	0	0	0	0	1	1	0	1	0	2	0	0	1	6
5431	Sint-Gillis-Waas/Stekene	0	0	1	0	0	1	1	0	0	0	2	0	2	7

5432	Sint-Niklaas	0	3	2	1	6	3	3	2	6	2	3	5	7	43
5433	Kruibeke/Temse	0	0	2	1	0	0	0	0	0	1	0	1	0	5
5434	Lokeren	0	0	2	5	1	1	3	5	1	0	0	3	1	22
5435	Hamme/Waasmunster	0	1	1	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	4
5436	Berlare/Zele	0	0	0	3	3	3	2	0	1	1	0	1	0	14
5437	Buggenhout/Lebbeke	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	1	1	1	5
5438	Laarne/Wetteren/Wichelen	0	2	0	0	3	4	2	1	3	0	1	2	1	19
5439	Denderleeuw/Haaltert	0	1	1	2	2	0	0	0	3	0	1	0	0	10
5440	Aalst	0	0	4	2	5	9	3	4	0	13	11	3	2	56
5441	Erpe-Mere/Lede	0	1	2	0	3	1	1	4	0	1	2	3	1	19
5442	Ninove	0	0	0	0	1	0	1	1	1	1	1	1	0	7
5443	Dendermonde	0	4	6	4	5	5	4	2	1	4	1	3	2	41
	Totaal provincie / Total province	3	29	66	54	52	57	36	45	35	48	54	56	41	573
West-Vlaanderen - 19 politiezones/zones de police		Aantal Straffen / Nombre de sanctions													
code	politiezone	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Tot.
5444	Brugge	1	6	4	6	5	9	5	9	7	8	7	2	6	75
5445	Blankenberge/Zuienkerke	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	2
5446	Damme/Knokke-Heist	0	2	1	0	3	6	6	2	3	3	2	3	0	31
5447	Beernem/Oostkamp/Zedelgem	0	2	0	0	0	1	2	2	3	2	0	2	0	14
5448	Ardoois/Pittem/Ruislede/Wingene / Lichtervelde/Tielt/Wingene	0	0	1	0	0	1	1	0	1	1	0	1	2	8
5449	Oostende	0	0	2	2	1	1	1	4	3	2	3	3	2	24
5450	Bredene/De Haan	1	1	1	5	1	0	1	0	0	1	0	0	0	11
5451	Middelkerke	0	0	0	2	3	1	2	0	1	0	0	0	1	10
5452	Gistel/Ichtegem/Jabbke/Oudenburg/ Torhout	0	0	2	4	0	1	0	1	0	0	0	0	0	8
5453	Hoogde/Roeselare/Izegem	2	0	8	5	3	0	1	0	0	2	2	2	0	25
5454	Dentergem/Ingelmunster/Meulebeke/ Oostrozebeke/Wielsbeke	0	5	1	0	2	0	2	2	0	0	1	0	1	14
5455	Menen/Ledegem/Wevelgem	0	5	4	12	3	3	2	1	3	1	1	2	2	39
5456	Kortrijk/Kuurne/Lendelede	0	0	5	4	0	4	3	2	0	2	1	0	0	21
5457	Waregem/Anzegem/Spiere-Helkijn/Zwevegum/Avelgem	0	0	2	0	1	2	0	1	6	5	1	6	4	28
5458	Deerlijk/Harelbeke	0	1	3	2	0	0	1	1	0	7	1	2	0	18
5459	Alveringem/Lo-Reninge/Veurne	0	0	0	0	0	2	3	0	0	0	0	0	5	10
5460	Diksmuide/Houthulst/Koekelare/Kortemark	0	2	0	0	4	0	0	0	0	1	3	0	1	11
5461	De Panne/Koksijde/Nieuwpoort	0	0	3	6	9	1	7	1	10	4	3	1	3	48
5462	Ieper/Wervik/Heuvelland/Mesen/ Poperinge/Vleteren/Langemark-Poelkapelle/Staden/Zonnebeke	0	0	0	3	3	7	1	2	1	1	1	4	0	23
	Totaal provincie / Total province	4	24	37	51	38	39	38	28	38	40	27	29	27	420
	Totaal gewest . Total Région	27	129	214	246	218	199	166	158	2148	196	194	161	155	2207

Luxembourg - 6 politiezones/zones de police		Aantal Straffen / Nombre de sanctions													
code	politiezone	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Tot.
5297	Arlon / Attert / Habay / Martelange	0	1	1	2	1	0	1	1	0	0	2	1	1	11
5298	Aubange / Messancy / Musson / Saint-Léger	0	0	0	0	7	1	0	0	0	0	1	0	2	11
5299	Chiny / Etalle / Florenville / Meix-Devant-Virton / Rouvroy / Tintigny / Virton	0	0	1	0	2	8	1	2	3	1	1	0	3	22
5300	Durbuy / Erezée / Gouvy / Hotton / Houffalize / LaRoche-en-Ardenne / Manhay / Marche-en-Famenne / Nassogne / Rendeux / Tenneville / Vielsalm	0	0	1	0	0	4	2	6	4	2	2	1	1	23
5301	Bastogne / Bertogne / Fauvillers / Léglise / Libramont-Chevigny / Neufchâteau / Sainte-Ode / Vaux-Sur-Sûre	0	1	1	0	2	0	0	4	0	2	1	0	1	12
5302	Bertrix / Bouillon / Daverdisse / Herbeumont / Libin / Paliseul / Saint-Hubert / Tellin / Wellin	0	4	6	6	1	0	2	1	4	1	1	3	0	29
	Totaal Provincie / Total province	0	6	10	8	13	13	6	14	11	6	8	5	8	108
Namur - 13 politiezones/zones de police		Aantal Straffen / Nombre de sanctions													
code	politiezone	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Tot.
5303	Namur	0	11	18	6	4	1	3	8	5	11	7	6	4	84
5304	Eghezée / Gembloux / La Bruyère	0	0	5	1	3	0	0	4	0	2	0	1	0	16
5305	Andenne / Assesse / Fernelmont / Gesves / Ohey	0	0	0	2	2	0	2	1	1	1	5	3	0	17
5306	Floreffe / Fosses-La-Ville / Mettet / Profondeville	0	0	0	2	6	6	5	5	1	0	1	0	0	26
5307	Sambreville / Sombreffe	0	0	0	1	0	1	3	3	4	3	4	0	0	19
5308	Jemeppe-Sur-Sambre	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
5309	Florennes / Walcourt	0	0	4	0	2	0	1	0	0	0	0	0	0	7
5310	Beauraing / Bièvre / Gedinne / Vresse-Sur-Semois	0	0	0	0	0	2	0	1	1	1	0	2	0	7
5311	Couvin / Viroinval	0	0	1	0	0	1	1	2	2	1	1	2	0	11
5312	Anhée / Dinant / Hastière / Onhaye / Yvoir	0	0	2	3	4	3	0	0	0	1	2	1	0	16
5313	Houyet / Rochefort	0	0	0	2	0	2	0	1	1	2	2	5	1	16
5314	Ciney / Hamois / Havelange / Somme-Leuze	0	0	4	1	3	0	1	2	0	1	1	0	0	13
5315	Cerfontaine / Doische / Philippeville	0	0	8	1	0	1	4	3	0	0	0	0	0	17
	Totaal Provincie / Total province	0	11	43	19	24	17	20	30	15	23	23	20	5	250
Hainaut - 23 politiezones/zones de police		Aantal Straffen / Nombre de sanctions													
code	politiezone	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Tot.
5316	Antoing / Brunehaut / Rumes / Tournai	0	0	0	0	2	0	0	2	4	3	5	1	6	23
5317	Mouscron	0	0	4	5	3	2	0	1	4	2	2	2	8	33
5318	Comines-Warneton	1	1	3	3	0	2	0	0	0	2	0	2	0	14
5319	Beloil / Leuze-en-Hainaut	0	1	1	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	4
5320	Celles / Estaimpuis / Mont-de-l'Enclus / Pecq	0	0	0	0	4	2	0	0	0	0	1	0	0	7
5321	Bernissart / Péruwelz	0	0	0	1	2	0	0	1	3	0	0	1	0	8
5322	Ath	1	1	1	1	0	2	3	0	0	7	7	3	1	27
5323	Ellezelles / Flobecq / Frasnes-Lez-Anvaing / Lessines	0	0	2	3	5	6	1	0	0	1	3	4	3	28
5324	Mons / Quévy	1	1	0	5	3	9	20	14	4	7	9	7	12	92
5325	La Louvière	1	0	5	3	5	9	7	3	7	12	9	2	6	69

5326	Brugelette / Chièvres / Enghien / Jurbise / Lens / Silly	0	0	0	3	1	2	0	0	0	2	1	1	0	10
5327	Boussu / Colfontaine / Frameries / Quaregnon / Saint-Ghislain	0	3	18	16	15	14	14	18	44	16	16	13	15	202
5328	Braine-Le-Comte / Ecaussinnes / LeRoeulx / Soignies	0	0	2	1	2	5	7	3	5	1	1	2	2	31
5329	Dour / Hensies / Honnelles / Quiévrain	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	2	5
5330	Charleroi	7	11	19	17	20	30	33	30	39	29	24	19	15	293
5331	Aiseau-Presles/Châtelet/Farciennes	0	0	0	7	5	3	4	7	3	4	5	10	3	51
5332	Anderlues/Binche	0	0	2	0	0	0	3	1	2	2	1	1	2	14
5333	Erquennes / Estinnes / Lobbes / Merbes-Le-Château	0	0	0	1	2	0	3	0	4	3	3	2	2	20
5334	Beaumont / Chimay / Froidchapelle / Momignies / Sivry-Rance	0	9	0	5	0	1	0	3	2	2	0	0	1	23
5335	Chapelle-Lez-Herlaimont / Manage / Morlanwelz / Seneffe	0	0	1	2	0	5	2	5	5	1	0	3	1	25
5336	Courcelles / Fontaine l'Évêque	1	0	5	4	3	1	2	8	4	2	0	0	1	31
5337	Fleurus / Les Bons Villers / Pont-à-Celles	0	0	0	0	3	1	5	1	5	0	3	4	0	22
5338	Gerpennes / Ham-Sur-Heure-Nalinnes / Montigny-Le-Tilleul / Thuin	0	1	0	0	1	0	0	2	3	3	0	2	6	18
	Totaal Provincie / Total Province	12	28	63	78	76	94	104	99	138	100	93	79	86	1050
	Totaal gewest / Total Région	27	69	156	141	167	175	208	207	228	222	191	164	174	2130

Bijlage 3

Overzicht van het aantal tuchtstraffen opgelegd binnen de directies van de federale politie tussen 2007 en 2013

Directie / Direction	NL	FR	NL	FR	NL	FR	NL	FR	NL	FR	D	NL	FR	D	NL	FR	D
	2007	2007	2008	2008	2009	2009	2010	2010	2011	2011	2011	2012	2012	2012	2013	2013	2013
CG																	
CGO	0	0	0	0	0	2	2	2	0	1	0	1	1	0	1	3	0
CGI	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
CGL	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
CGSU	0	4	4	3	7	7	3	2	3	1	0	2	5	0	1	1	0
CSD / CDA	4	5	2	0	1	6	2	5	3	10	0	8	9	0	6	15	0
DGA																	
DAO	0	0	1	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0
DAH	1	4	7	3	7	5	4	1	9	4	0	3	3	0	6	5	0
DAC (SPC / SPN / LPA)	23	5	15	3	12	7	15	3	6	7	0	4	3	0	12	8	0
DAR	20	40	14	14	9	16	4	6	3	4	0	3	3	0	2	3	0
DACH	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
DAFA	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
SHAPE	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
VDKP / DPPR	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
DGJ																	
Commando DGJ	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
DJO	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	2	0	0	0	0	0
DJP	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
DJB	0	0	0	0	1	1	0	1	0	1	0	0	0	0	0	1	0
DJF	0	0	0	1	1	1	1	0	0	0	0	3	0	0	2	1	0
DJC	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
DJT	0	1	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
DJMM	0	0	1	1	0	0	1	0	0	1	0	1	0	0	3	0	0
FGP / PJF	22	19	14	25	16	23	13	23	017	20	1	21	22	2	20	11	0
DGS																	
Commando DGS									1	0	0	0	0	0	0	0	0
DSP	0	0	1	0	0	4	8	1	2	3	0	2	6	0	2	2	0
DSR	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
DSJ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
DSI	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
DSW	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
DSE	4	10	0	0	0	3	3	0	2	6	0	0	2	0	1	5	0
DSL	7	12	5	8	7	6	4	17	3	16	0	1	6	0	1	7	0
DSA	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
DSM	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
DSF	0	0	0	6	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
DST	2	1	0	0	0	0	1	1	0	2	0	0	0	0	0	2	0
DSDM	0	0	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
TOT	83	102	70	68	64	83	62	64	51	78	1	51	60	2	61	65	0

Bijlage 4

Nomenclatuur van de tuchtinbreuken

A . Manquements en service			A . In dienst	
1. Le respect du citoyen			1. Respect voor de burger	
1.	L'accueil des victimes / plaignants au bureau		1.	Onthaal van de slachtoffers / klagers aan de balie
	1. personnes éconduites	1.1		1. wegzenden van personen
	2. propos injurieux	1.2		2. beledigingen
	3. gestes déplacés	1.3		3. misplaatste tekens
	4. laisser-aller	1.4		4. slordigheid
	5. attente anormalement longue	1.5		5. buitengewoon lange wachttijd
	5. autres	1.99		5. andere
2.	Le traitement des personnes interpellées / arrêtées		2.	Het behandelen van de aangehoudenen
	1. arrestation / détention arbitraire	2.1		1. willekeurige arrestatie / vrijheidsberoving
	2. fouille	2.2		2. lijfelijk onderzoek
	3. mauvais traitements	2.3		3. slechte behandeling
	4. défaut de surveillance	2.4		4. toezicht
	5. attitude incorrecte	2.5		5. onbehoorlijke houding
	6. audition critiquable	2.6		6. bedenkelijk verhoor
	7. contrôle des personnes	2.7		7. contrôle van de personen
	8. défaut d'aide ou d'assistance	2.8		8. bijstand
	9. torture	2.9		9. foltering
	10. autres	2.99		10. andere
3.	Les manquements en intervention		3.	Tussenkomst (gebrek tijdens)
	1. abstention de porter secours	3.1		1. gebrekkige hulpverlening
	2. abus d'autorité, de fonction, de position, de pouvoir	3.2		2. afwending van gezag, functie, positie, macht
	3. intimidations, pressions / attitude agressive / harcèlement	3.3		3. intimidatie, ongeoorloofde druk/agressieve houding/ lastig vallen
	4. violation de la vie privée	3.4		4. schending van de privé levenssfeer
	5. discrimination / partialité / absence de neutralité	3.5		5. discriminatie, partijdigheid, gebrek aan neutraliteit
	6. racisme, xénophobie	3.6		6. rasisme, xénofobie
	7. emploi des langues	3.7		7. taalgebruik
	8. usage de la violence / mauvaise utilisation des moyens de contrainte	3.8		8. gebruik van geweld, verkeerd gebruik van de dwangmiddelen

9. menaces, injures, impolitesse	3.9	9. beledigingen, bedreigingen, onbeleefdheid
10. comportement offensant, inhumain, humiliant	3.10	10. kwetsend , onmenselijk, vernederend gedrag
11. Comportement routier agressif en uniforme ou en véhicule de service	3.11	11. agressief rijgedrag in uniform of met een dienstvoertuig
12. torture	3.12	12. foltering
13. autres	3.99	13. andere
2 . Le service en général		2 . Dienst in het algemeen
1. L'obligation d'exercer		1. Presteren (verplichting om te)
1. absences irrégulières	4.1	1. regelmatige afwezigheid
2. respect des horaires	4.2	2. naleven van de uurregeling
3. abandon / interruption du service	4.3	3. verlaten / onderbreken van de dienst
4. refus d'exécuter un rappel	4.4	4. weigering van een terugroepingsbevel
5. refus / non exécution d'un service commandé	4.5	5. weigering / niet uitvoering van een bevolen dienst
6. abus du jour de carence	4.6	6. misbruik baaldag
7. absences pour motif de santé: non respect de procédures	4.7	7. afwezigheid om gezondheidsredenen :niet naleven van de procedure
8. non présentation au controle médical	4.8	8. het zich niet aanbieden op de medische contrôle
9. autres	4.99	9. andere
2. L'exercice exclusif des fonctions		2. Cumul
1. activité accessoire non autorisée	5.1	1. niet toegelaten bijkomende activiteiten
2. cumul / interdiction d'activité / incompatibilité avec la profession	5.2	2. verboden activiteit/ onverenigbaar met het beroep
3. publicité pour une société commerciale	5.3	3. reclame voor een commercieel bedrijf
4. traitement d'affaires / de dossiers privés pendant le service	5.4	4. behandelen van privé zaken tijdens de dienst
5. immixtion dans les fonctions policières	5.5	5. inmenging in de politietaken
6. activité non compatible pendant une exemption médical	5.6	6. medische vrijstelling- onverenigbare activiteit
7. autres	5.99	7. andere
3. La présentation - l'étiquette		3. Voorkomen/etiquette
1. tenue vestimentaire	6.1	1. kledij
2. hygiène en général	6.2	2. hygiëne (algemeen)
3. maintien	6.3	3. onderhoud
4. autres	6.99	4. andere

4. L'utilisation de l'infrastructure / des moyens		4. Gebruik van de infrastructuur/de middelen	
1. utilisation à des fins privées ou non autorisées		1. niet toegelaten privé gebruik	
du charroi	7.1	middelen van vervoer	
du réseau téléphonique	7.2	telefoon	
des locaux	7.3	lokalen	
du matériel postal / photographique	7.4	post / foto	
des banques de données policières	7.5	politiegegevensbanken	
d'internet	7.6	internet	
de supports informatiques	7.7	informaticamiddelen	
autre	7.8	andere	
2. dégradations		2. beschadigingen	
volontaire	7.8	vrijwillig	
involontaire	7.9	onvrijwillig	
3. autres	7.99	3. andere	
5. Le zèle au travail / qualité du travail		5. Werkijver / kwaliteit van het werk	
1. disponibilité (manque de)	8.1	1. beschikbaarheid (gebrek aan)	
2. nonchalance / apathie/ sommeil	8.2	2. onverschilligheid / apathie / slaap	
3. soin / rigueur (manque de)/ négligence	8.3	3. verzorgd / strengheid (gebrek aan)/ slordigheid	
4. inertie / manque d'initiative / abstention d'intervention	8.4	4. inertie / initiatief (gebrek aan) / tussenkomst (gebrek aan)	
5. excès de zèle / tracasseries	8.5	5. overdreven vlijt / plagerij	
6. maîtrise de soi		6. zelfbeheersing	
manque de sang froid en intervention	8.6	gebrek aan koelbloedigheid	
usage de la force / contrainte		gebruik van geweld / dwang	
a. disproportionnée	8.7	a. onevenredig	
b. injustifiée	8.8	b. ongerechtvaardigd	
c. violence gratuite	8.9	c. gratis geweld	
7. responsabilité (manque de)	8.10	7. verantwoordelijkheidszin (gebrek aan)	
8. excès de langage / familiarité / gestes déplacés / comportement désobligeant	8.11	8. excessief taalgebruik / vrijpostigheid / misplaatst / kwetsend gedrag	
9. verbalisation excessive	8.12	9. overdreven verbaliseren	
10. non constatation / non dénonciation	8.13	10. vastelling / aangifte (afwezigheid van)	

11. devoir de s'informer sur le plan professionnel	8.14	11. professionele informatiegaring (gebrekkige)
12. contrôle / fouilles de véhicules	8.15	12. contrôle / zoeking in een voertuig
13. perquisitions	8.16	13. huiszoekingen
14. objets saisis	8.17	14. in beslag genomen voorwerpen
15. suivi d'enquêtes (mauvaise ou non exécution)	8.18	15. opvolgen van het onderzoek (slecht of niet)
16. manque de professionalisme	8.19	16. gebrek aan professionalisme
17. autres	8.99	17. andere
6. Les relations internes		6. Interne relaties
1. les relations avec les collègues		1. verhouding onder de collega's
défaut de collaboration	9.1	samenwerking (gebrek aan)
dénonciation / calomnie	9.2	verklipping / laster
menaces / injures	9.3	bedreiging / beledigingen
violence / coups	9.4	geweld / slagen
harcèlement sur les lieux de travail	9.5	pesten op de werkvloer
harcèlement sexuel	9.6	sexuele pesterij
création d'une mauvaise ambiance de travail	9.7	werksfeer (bijdragen tot een slechte)
manque de respect mutuel / solidarité / esprit d'équipe	9.8	respect / solidariteit / teamgeest (gebrek aan)
relations privées en service	9.9	ongewenste privé relaties tijdens de dienst
2. les relations avec les supérieurs		2. verhouding met de oversten
le devoir d'obéissance / refus d'ordre / insubordination	10.1	gehoorzaamheid / bevel (weigering opvolging)
le respect de la hiérarchie		hiërarchie (gebrek aan respect voor)
a. dénigrement (public) des autorités	10.2	a. bekladden van de overheid (publiek)
b. propos inconvenants envers un supérieur	10.3	b. ongepaste uitlatingen ten opzichte van een overste
c. agressivité / coups à un supérieur	10.4	c. agressiviteit / slagen aan een overste
l'obligation de rendre compte	10.5	verantwoording (verplichting tot)
le devoir d'informer son supérieur		inlichten (verplicht om een overste)
a. dissimulation d'erreurs	10.6	a. verstoppen van een vergissing
b. non communication de renseignements	10.7	b. inlichtingen mededelen (niet mededelen van)

	la loyauté	10.8		loyauteit
	3. autres	10.99		3. andere
7.	L'addiction		7.	Verslaving
	1. alcoolisme			1. alcohol
	a. consommation avant prise du service	11.1		a. gebruik voor de dienst
	1. refus ETT	11.2		1. weigering ademtest
	2. avec conduite véhicule de service	11.3		2. voeren van het dienstvoertuig
	b. consommation durant le service			b. gebruik tijdens de dienst
	1. avec conduite véhicule de service	11.4		1. voeren van het dienstvoertuig
	2. sans conduite de véhicule de service	11.5		2. zonder voeren van het dienstvoertuig
	2. stupéfiants			2. verdovende middelen
	a. consommation avant prise du service	11.6		a. gebruik voor de dienst
	1. avec conduite véhicule de service	11.7		1. voeren van het dienstvoertuig
	b. consommation durant le service			b. gebruik tijdens de dienst
	1. avec conduite véhicule de service	11.8		1. voeren van het dienstvoertuig
	2. sans conduite de véhicule de service	11.9		2. zonder voeren van het dienstvoertuig
	3. médicaments	11.10		3. medicatie
	4. autres	11.99		4. andere
8.	La gestion documentaire		8.	Beheer van documenten
	1. les pièces judiciaires (PV, apostilles, perceptions immédiates, ...)			1. gerechtelijke (PV kantschrift, onmiddellijke inningen)
	refus / abstention d'établir	12.1		weigeren / niet opstellen
	retards	12.2		vertraging
	incomplets / imprécis	12.3		onvolledig / onduidelijk
	traitement partial / interventionnisme	12.4		vooringenomen / interventionnisme
	faux ou trompeur	12.5		onjuist of verwarrend
	remise de copie	12.6		afgifte van een kopie
	Franchimont	12.7		Franchimont
	Autres	12.99		andere
	2. les rapports administratifs / registres / feuilles de route / de prestations / de frais			2. administratieve verslagen / wegbladen / prestatiestaten / kostenstaten
	refus/ abstention d'établir	13.1		weigeren / niet opstellen
	retards	13.2		vertraging

	incomplets / imprécis	13.3		onvolledig / onduidelijk
	faux ou trompeur	13.4		onjuist of verwarrend
	autres	13.99		andere
	3. les certificats médicaux			3. medische getuigschriften
	incomplets, faux ou trompeurs	14.1		onvolledig, onjuist of verwarrend
	4. autres	14.99		4. andere
	9. L'armement			9. Wapens
	1. non-conforme / incomplet	15.1		1. niet conform / onvolledig
	2. perdu	15.2		2. verloren
	3. non entretenu	15.3		3. slecht onderhoud
	4. (re)vendu	15.4		4. verkocht
	5. non sécurisé	15.5		5. niet beveiligd
	6. endommagé / dégradé			6. beschadigd
	volontairement	15.6		vrijwillig
	involontairement	15.7		niet vrijwillig
	7. mauvaise manipulation	15.8		7. slechte manipulatie
	8. non respect des consignes de sécurité	15.9		8. veiligheidsvoorschriften
	9. autres	15.99		9. andere
	10. Les normes internes			10. interne regelgeving
	Non respect des directives en matière de:			miskenning van de richtlijnen:
	1. domicile légal	16.1		1. de wettelijke woonplaats
	2. logements de l'Etat	16.2		2. de woonplaats van de staat
	3. communication entre les services	16.3		3. de doorstroming van informatie tussen de diensten
	4. collecte de renseignements	16.4		4. het inwinnen van inlichtingen
	5. règles de procédure / réglementations internes	16.5		5. de procedureregels / interne reglementen
	6. règles de territorialité	16.6		6. de territorialiteit
	7. fonctionnement intégré des services de police	16.7		7. de werking van de geïntegreerde politie
	8. bien-être au travail	16.8		8. welzijn op het werk
	9. congés	16.9		9. verlof
	10. autres	16.99		10. andere

11. L'extériorisation		11.	
1. discrétion / réserve (manque de)	17.1	1. discretie / reserve (gebrek aan)	
2. violation du secret professionnel	17.2	2. schending van het beroepsgeheim	
3. les expressions d'opinion		3. uiting van overtuiging	
politique	17.3	politiek	
religieuse	17.4	religieus	
4. obligation de légitimation	17.5	4. legitimatieplicht	
5. autres	17.99	5. andere	
3. Le commandement		3. Bevel	
1. manque d'autorité / de leadership	18.1	1. gebrek aan gezag / leiderschap	
2. abus d'autorité	18.2	2. misbruik van gezag	
3. discrimination / manque d'équité	18.3	3. discriminatie / onbillijkheid	
4. harcèlement moral / sexuel	18.4	4. pesterij moreel / sexueel	
5. défaut de contrôle / de surveillance	18.5	5. controle toezicht	
6. création d'une mauvaise ambiance de travail	18.6	6. slechte werksfeer	
7. manquements au devoir d'information	18.7	7. verstrekken van inlichtingen	
8. manquements aux responsabilités en matière de bien-être au travail	18.8	8. welzijn op het werk	
9. ordre illégal/ inadéquat	18.9	9. bevel (onwettelijk / ongeschikt)	
10. dénigrement / déconsidération des subordonnés	18.10	10. bekladden / onteren van de ondergeschikte	
11. autres	18.99	11. andere	
4. Les techniques particulières		4.	
1. La gestion des indicateurs	19.1	1. het beheer van verklikkers	
2. Les escortes		2. begeleiding	
de fonds	19.2	waardetransport	
de détenus / suspects	19.3	gevangenen / verdachten	
3. Les surveillances et observations	19.4	3. bewaking / observatie	
4. Les écoutes	19.5	4. afluister technieken	
5. Les infiltrations	19.6	5. Undercoverteams	
6. autres	19.99	6. andere	
5. Faits résiduares		5. Overblijvende feiten	
1. Faits susceptibles d'être sanctionnés au pénal		1. Feiten die het voorwerp kunnen uitmaken van strafvordering	
1. corruption / concussion	20.1	1. corruptie / samenzwering van ambtenaren	
2. détournement / escroquerie / vol	20.2	2. verduistering / afpersing / diefstal	

	3. extorsion / abus de confiance / recel	20.3		3. afpersing/ misbruik van vertrouwen/ heling
	4. faits de mœurs	20.4		4. zedefeiten
	5. coups et blessures	20.5		5. slagen en verwondingen
	6. meurtre	20.6		6. doodslag / moord
	7. infractions de roulage	20.7		7. inbreuk op de wegcode
	8. faux et usage de faux	20.8		8. valsheid en gebruik van valse stukken
	9. autres	20.99		9. andere
2.	Autres faits		2.	Andere feiten
	1. acceptation de cadeaux	40.1		1. aanvaarden van geschenken
	2. autres	40.99		2. andere

anquements hors service			Buiten dienst	
A. Les situations qui sont conséquence de poursuites répressives			A. Strafrechtelijke vervolging	
1	les poursuites pénales elles-mêmes		1	de vervolging zelf
	a. vu la hauteur de la peine retenue	21.1		a. de straf de hoegrootheid van
	b. vu la nature spécialement infamante des faits sanctionnés	21.2		b. de aard van de feiten
2	la perte des droits civils	21.3	2	verlies van burgerrechten
3	autres	21.99	3	andere
B. Les actes qui sont (susceptibles d'être) sanctionnés pénalement			B. Feiten die het voorwerp kunnen uitmaken van strafvervolging	
les mœurs				
1	outrages publics aux mœurs	22.1	1	openbare zedenschennis
2	attouchements / attentats à la pudeur	22.2	2	aanranding van de eerbaarheid / aanrakingen
3	détention de supports informatiques prohibés	22.3	3	houder van verboden pornografie
4	prostitution / proxénétisme	22.4	4	prostitutie / proxenetisme
5	viol	22.5	5	verkrachting
6	autres		6	andere
les atteintes à la confiance publique			valsheden en oplichting	

1	les faux en écriture privés	23.1	1	valsheid in geschrifte
2	le port public de faux noms / titres	23.2	2	valse naamdracht / valse titels
3	corruption	23.3	3	corruptie
4	violation du secret professionnel	23.4	4	schenden van het beroepsgeheim
5	escroqueries et abus de confiance	23.5	5	oplichting / misbruik van vertrouwen
6	autres	23.99	6	andere
les violences et autres atteintes aux personnes			geweld en aanranding van personen	
1	les menaces	24.1	1	bedreigingen
2	le harcèlement	24.2	2	pesterij
3	les coups volontaires	24.3	3	opzettelijke slagen
4	les coups involontaires	24.4	4	onopzettelijke slagen
5	les homicides volontaires	24.5	5	doodslag - moord / opzettelijk
6	les homicides involontaires	24.6	6	doodslag - moord / onopzettelijk
7	autres	24.99	7	andere
les addictions			verslaving	
1	alcool: consommation / abus / ivresse	25.1	1	alcohol: verbruiken / misbruiken / dronkenschap
2	drogues et produits dopants: consommation	25.2	1	verdovende middelen: gebruik
3	drogues et produits dopants: trafic	25.3	2	verdovende middelen: handel
4	autres	25.99	3	andere
les armes			wapens	
1	non respect des règles en matière de détention	26.1	1	bezit (onwettelijk)
2	commerce	26.2	2	handel
3	autre	26.99	3	andere
le travail frauduleux			werken	
1	utilisation de travailleurs non déclarés	27.1	1	gebruik van niet aangegeven werkkrachten
2	traite des êtres humains	27.2	2	mensenhandel
3	autres	27.99	3	andere
les atteintes aux biens			misdrijven tegen goederen	
1	dégradations volontaires des propriétés		1	vrijwillig vernielen van goederen
	a. de l'Etat	28.1		a. van de staat
	b. des particuliers	28.2		b. van particulieren

2	détournements / escroqueries		2	verduistering / oplichting
	a. en général	28.3		a. algemeen
	b. utilisation des moyens du service en dehors de celui-ci	28.4		b. gebruik van de middelen van de dienst
3	vols	28.5	3	diefstal
4	recels	28.6	4	heling
5	autres	28.99	5	andere
le roulage			verkeer	
1	conduite en état d'ivresse ou d'intoxication alcoolique		1	rijden onder invloed
	a.avec accident			a. met ongeval
	avec lésions corporelles	29.1.1		met lichamelijke letsels
	sans lésions corporelles	29.1.2		zonder lichamelijke letsels
	b.sans accident	29.2		b. zonder ongeval
2	délit de fuite	29.3	2	vluchtmisdrijf
3	refus de prélèvement sanguin ou test d'haleine	29.4	3	weigeren van ademtest / bloedproef
4	défaut d'assurance, d'immatriculation, de controle technique	29.5	4	verzekering (niet) / inschrijving (geen) / geen technische controle (geen)
5	autres	29.99	5	andere
les propos ou comportements publics			openbaar gedrag	
1	les comportements et propos racistes ou xénophobes	30.1	1	racisme en xenofobie
2	les outrages à agents / entraves à leur travail	30.2	2	smaad aan een agent / belemmering van de dienst
3	les injures / insultes en général	30.3	3	beledigingen / bedreigingen
4	le tapage nocturne	30.4	4	nachtlawaai
5	rébellion avec armes	30.5	5	weerspannigheid (met wapens)
6	rébellion sans armes	30.6	6	weerspannigheid (zonder wapens)
7	autres	30.99	7	andere
C. Les actes qui ne sont pas (susceptibles d'être) pénalement sanctionnés			C. Gedragingen die niet strafrechtelijk kunnen vervolgd worden	
1	cohabitation indigne	31.1	1	onwaardig samenwonen
2	les dettes / le non paiement de factures, de loyers ...	31.2	2	schulden / het niet betalen van facturen, huur
3	fréquentations douteuses	31.3	3	bedenkelijke omgang
4	non paiement des amendes	31.4	4	niet betalen van minnelijke schikkingen
5	non inscription en matière de résidence	31.5	5	gebrek aan inschrijving in het bevolkingsregister

6	la violation du devoir de réserve		6	reserve
	1. Les abus dans la liberté d'expression			1. misbruik van de vrijheid van uitdrukking
	a. les attaques injustifiées contre le service / les institutions	31.6		a. ongerechtvaardigde aanval op de dienst / de instellingen
	b. les attaques injustifiées contre des tiers	31.7		b. ongerechtvaardigde aanval op derden
	2. Les abus dans la liberté d'opinion			2. misbruik van vrije meningsuiting
	a. de nature politique			a. politiek
	aa. démarchages ou actes de propagande	31.8		aa. propaganda
	ab.appartenance à des mouvements racistes / xénophobes /discriminatoires	31.9		ab. lidmaatschap van een racistische organisatie, xenofob, discriminatie
	ac.participation à des manifestations politiques interdites et / ou violentes	31.1		ac. deelname aan verboden betogingen
	ad.abus dans les manifestations sociales	31.11		ad. misbruik in de sociale betogingen
	ae.participation à des manifestations radiophoniques / télévisées	31.12		ae. deelname aan televisieprogramma's / radioprogramma's
	af.non autorisées	31.13		af. zonder toelating
	ag.indécentes / imprudentes	31.14		ag. onzedelijk / onvoorzichtig
	b. de nature religieuse			b. religieuze
	ba.appartenance ou aide à des sectes nuisibles	31.15		ba. sectes (gevaarlijke verboden)
	bb.actes de prosélytisme	31.16		bb. proselitisme
7	autres	31.99	7	andere